

**OKUL ÖNCESİ PİYANO METOTLARININ ERKEN ÇOCUKLUK
DÖNEMİ GELİŞİM BASAMAKLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Atakan Ertem

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Atakan

Soyadı : Ertem

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

İmza :

Teslim Tarihi : 24/06/2019

TEZİN

Türkçe Adı : Okul Öncesi Piyano Metotlarının Erken Çocukluk Dönemi
Gelişim Basamakları Açısından İncelenmesi

İngilizce Adı : Analysis of the Preschool Piano Methods in terms of Early
Childhood Development Stages

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Atakan Ertem

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Atakan Ertem tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Piyano Metotlarının Erken Çocukluk Dönemi Gelişim Basamakları Açısından İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Belir Tecimer

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Bilgin

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Kaan Yüksel

Devlet Konservatuvarı, Başkent Üniversitesi

Tez savunması Tarihi: 24/06/2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma Yel

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tez çalışması süresince akademik yönlendirmeleriyle bana yol gösteren tez danışmanım sayın Prof. Dr. Belir Tecimer'e, bu süreçte alanla ilgili bilgi birikiminden yararlandığım sayın Dr. Öğr. Üyesi Ceren Doğan'a, tecrübeleriyle bana ışık tutan sayın Prof. Dr. Efe Akbulut'a, tez jürime katılma inceliği gösteren sayın Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Bilgin ve sayın Dr. Öğr. Üyesi Kaan Yüksel'e, görüşlerini benimle paylaşan piyano ve okul öncesi eğitimcilerine, çalışmamın gerçekleşmesinde bana hiçbir desteği esirgemeyen çok kıymetli aileme teşekkürlerimi sunarım.

OKUL ÖNCESİ PİYANO METOTLARININ ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ GELİŞİM BASAMAKLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Atakan Ertem

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2019

ÖZ

Bu araştırma okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamakları açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmadaki amaç, seçilen metotların belirlenen görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel özelliklere ne kadar uyduğunu gözlemlemektir. Araştırmacı tarafından seçilen okul öncesi piyano metotları doküman inceleme yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmacı tarafından görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel yönden metotları incelemek amacıyla hazırlanan inceleme kriterleri uzman görüşüne sunulmuş ve yeniden düzenlenerek son halini almıştır. Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien'a ait *Bastiens' Invitation to Music*, Nancy Faber ve Randall Faber'ın *My First Piano Adventure*, Nail Yavuzoğlu'nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi*, Yalçın İman'ın *Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metodu* inceleme kriterleri doğrultusunda piyano alanında uzman beş kişi tarafından incelenmiştir. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler frekans ve yüzde sayıları ile tablolar halinde sunulmuştur. Araştırmanın sonucunda, okul öncesi piyano metotlarında eksiksiz, her anlamda çok iyi hazırlanmış, mükemmel bir metodun olmadığı görülmüştür. İncelenen metotlardan İman'ın

metodu dışındaki metotların okul öncesi döneme daha uygun planlanmış olduğu ve bu metotların bazı eksiklikleri olmasına rağmen okul öncesi piyano eğitiminde kullanılması uygun bulunmuş ve piyano eğitimcilerine önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Piyano Eğitimi, Okul ncesi Piyano Eğitimi, Okul ncesi Piyano Metotları, Erken ocukluk Gelişim Basamakları

Sayfa Adedi : 148

Danışman : Prof. Dr. Belir Tecimer

ANALYSIS OF THE PRESCHOOL PIANO METHODS IN TERMS OF EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT STAGES

(M.A Thesis)

Atakan Ertem

GAZİ UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

June, 2019

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the pre-school piano methods in terms of the development stages of early childhood. Purpose of the research is to observe how the selected methods fit the determined visual, technical, musical, theoretical and developmental characteristics. The preschool piano methods chosen by the researcher were analyzed by document analysis method. The research criteria prepared by the researcher for the purpose of examining the methods of visual, technical, musical, theoretical and developmental methods were presented to the expert opinion and revised and finalized. The piano methods were selected by non-sampling methods, purposeful sampling method. The selected methods were as follows; *Bastien's Invitation to Music* by Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien and Lori Bastien, *My First Piano Adventure* by Nancy Faber and Randall Faber, *Preschool Piano Education* by Nail Yavuzoğlu and *Piano Method for the Preschoolers* by Yalçın İman. These piano methods have been examined by five experts in the field of piano training according to the criteria prepared by the researcher. Content analysis was used to analyze the data. The data obtained based on the answers of the experts were presented in the tables with frequency and percentage numbers. As a result of

the research, it was seen that there was no perfect piano method for the pre-schoolers. Iman's method, however was found not suitable for the preschoolers in terms of the developmental stages of the early childhood. The rest of the methods by Bastiens, Fabers, and Yavuzoğlu were found to be more suitable for pre-school period. Therefore, these three methods have been suggested to be used by the piano instructors for the preschool piano training.

Key Words : Piano Training, Preschool Piano Training, Preschool Piano Methods,
Early Childhood Development Stages

Page Number : 148

Advisor : Prof. Dr. Belir Tecimer

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6. Tanımlar	5
BÖLÜM II.....	7
KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Okul Öncesi Dönem	7
2.1.1. Okul Öncesi Dönemde Eğitim.....	8
2.1.2. Okul Öncesi Eğitim İlkeleri.....	9
2.1.3. Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi.....	15

2.1.4. Okul Öncesi Dönemde Piyano Eğitimi	16
2.1.5. Okul Öncesi Dönemde Piyano Öğretmeninin Rolü	17
2.2. Erken Çocukluk Dönemi	19
2.2.1. Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim	20
2.2.1.1. Bilgiyi İşleme Kuramı	20
2.2.1.2. Jean Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı	23
2.2.1.2.1. Duyu-Motor Dönemi (0-2 Yaş).....	25
2.2.1.2.2. İşlem Öncesi Dönem (2-7 Yaş)	27
2.2.1.2.3. Somut İşlemler Dönemi (7-11 Yaş).....	31
2.2.1.2.4. Soyut İşlemler Dönemi (11 Yaş ve Üzeri).....	33
2.2.1.3. Jerome Bruner'in Bilişsel Gelişim Kuramı.....	33
2.2.1.3.1. Eylemsel (Hareket) Dönemi (0-3 Yaş).....	33
2.2.1.3.2. İmgeleme Dönemi (7-11 Yaş)	34
2.2.1.3.3. Sembolik Dönem (11 Yaş ve Üzeri).....	34
2.2.1.4. Yeni Piagetçi Bilişsel Gelişim Kuramı.....	36
2.2.1.5. Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı	36
2.2.2. Erken Çocuklukta Dil Gelişimi	38
2.2.3. Erken Çocuklukta Fiziksel Gelişim	40
2.2.3.1. Baş.....	41
2.2.3.2. Boy ve Ağırlık	41
2.2.3.3. Kemik ve Dişler.....	41
2.2.3.4. Kaslar	42
2.2.3.5. Göz ve Görme Gelişimi	42
2.2.4. Erken Çocuklukta Motor-Hareket (Devinsel) Gelişim.....	43
2.2.4.1. Refleks Hareketler Dönemi (4 Ay – 1 Yaş).....	47
2.2.4.2. İlkel Hareketler Dönemi (0-2 Yaş)	47
2.2.4.3. Temel Hareketler Dönemi (2-7 Yaş).....	48
2.2.4.4. Spor Hareketler Dönemi (7 Yaş ve Üzeri)	48
2.2.5. Erken Çocuklukta Sosyal Gelişim	49
2.2.5.1. Sosyal Gelişim Kuramları	49
2.2.5.1.1. Freud ve Psikoseksüel Gelişim Kuramı.....	50

2.2.5.1.2. Erikson ve Psikososyal Gelişim Kuramı.....	52
2.2.6. Erken Çocuklukta Duygusal Gelişim	54
2.2.7. Erken Çocuklukta Kişilik Gelişimi.....	55
2.2.8. Erken Çocuklukta Ahlak Gelişimi	56
2.2.9. Erken Çocuklukta Cinsel Gelişim	57
2.2.10. Erken Çocuklukta Oyun Gelişimi ve Yaratıcılık.....	58
BÖLÜM III	61
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	61
BÖLÜM IV.....	69
YÖNTEM.....	69
4.1. Araştırmanın Modeli	69
4.2. Evren ve Örneklem	70
4.3. Veri toplama aracı	71
4.4. Verilerin Analizi	72
BÖLÜM V	73
BULGULAR VE YORUM.....	73
BÖLÜM VI.....	113
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	113
KAYNAKLAR.....	117
EKLER.....	127
Ek-1. Değerlendirme Kriterleri.....	128

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	73
Tablo 2. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	74
Tablo 3. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	75
Tablo 4. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	76
Tablo 5. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	78
Tablo 6. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	79
Tablo 7. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	80
Tablo 8. <i>Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	81
Tablo 9. <i>Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book A Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	83

Tablo 10.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book A</i> <i>Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	84
Tablo 11.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book A</i> <i>Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	85
Tablo 12.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book A</i> <i>Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	86
Tablo 13.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book B</i> <i>Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	89
Tablo 14.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book B</i> <i>Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	90
Tablo 15.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book B</i> <i>Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	91
Tablo 16.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book B</i> <i>Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	92
Tablo 17.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book C</i> <i>Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	95
Tablo 18.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book C</i> <i>Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	96
Tablo 19.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book C</i> <i>Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	97
Tablo 20.Nancy Faber ve Randall Faber – <i>My First Piano Adventure: Lesson Book C</i> <i>Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	98
Tablo 21.Nail Yavuzoğlu – <i>Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	101
Tablo 22.Nail Yavuzoğlu – <i>Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	102

Tablo 23. <i>Nail Yavuzoğlu – Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	103
Tablo 24. <i>Nail Yavuzoğlu – Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	104
Tablo 25. <i>Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Görsel Özellikler</i>	107
Tablo 26. <i>Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Teknik Özellikler</i>	108
Tablo 27. <i>Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler</i>	109
Tablo 28. <i>Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler</i>	110

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Bruner'in zihinsel gelişim ilkeleri.....	35
<i>Şekil 2.</i> Gallahue'un piramit modeli	46
<i>Şekil.3.</i> Gallahue'nin kum saati modeli.	47

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Piyano eğitiminde okul öncesi piyano metotları son yıllarda çok önem kazanmaya başlamıştır. Okul öncesi piyano metotları hem çocuk gelişiminde hem de ileriki piyano eğitimine zemin oluşturmak anlamında son derece etkilidir. Bu nedenle okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamaklarına uygun olarak hazırlanması ve uygun metotların piyano eğitimcileri tarafından seçilebilmesi oldukça önemlidir.

Çocuğun dil gelişimi, bilişsel gelişim, motor (hareket) gelişimi, fiziksel gelişim, sosyal gelişim, ahlak gelişimi, kişilik gelişimi, duygusal gelişim, oyun gelişimi ve yaratıcılık gibi gelişim alanlarında okul öncesi piyano eğitimi sürecinde elde ettiği kazanımların faydası çok büyüktür. Mekân, eğitim ve zaman açısından çok boyutlu, kapsamlı ve sürekli'dir. Öğretimde mekân ve zaman kadar velinin, öğretmen'in ve öğrencinin talepleri de önem taşımaktadır. Öğretimde bilgi dâhil, çeşitli deneyimler üstünde durulmaktadır. Bu deneyimler rastlantıyla da oluşabilmektedir (Varış, 1991).

Çocuklar müzik eğitimine genelde 4 ile 6 yaş arasında başlar. Bazı çocuklar tabi ki ilgi, yetenek, öğretmen yönlendirmesi gibi çeşitli sebeplere bağlı olarak daha erken de başlayabilir. Eğitim psikolojisi ve tıp bilimleri okul öncesi dönemdeki çocuğun beceri ve karakter gelişimiyle ilgili oldukça geniş bilgi ve fikir vermektedir. Müzik eğitimcileri bu erken yaş grubu için çeşitli müzikal deneyimlere sahip olabilmelidir. Bir diğer taraftan

aileler git gide bu yaş grubundaki çocukların gelişimlerinin ne kadar önemli olduğu konusunda bilgi sahibi olmaya başlamaktadır (Uşzler vd., 1991).

Okul öncesi dönem, çocuklar için öğrenme ile gelişimin çok yoğun yaşandığı ve edinilen tecrübelerin daha sonraki yıllara yol gösterdiği dönemdir. Gelişimin büyük çoğunluğu hayatın ilk altı yılında tamamlanır. Bu yüzden gelişim alanlarının desteklenmemesi gibi bir durumda ileriki yıllarda telafi edilemeyecek olumsuz sonuçlar söz konusu olabilir. (Kartal, 2007). Dünyada insanların yaşadıkları ilk dönemlerden bu yana, insanların yaşamında müzik bulunmaktadır. Müzik, kişinin yaşamında dinsel, eğlence, eğitim, sanat, sağlık açısından öteden beri mühim bir yer oluşturmuş ve insan yaşamının bütünleyici bir parçası olmuştur (Sun, 1997).

Piyano derslerindeki etkinlikler çocukların ritme karşı duyarlılık kazanmalarında, dil gelişimlerinde, sosyal uyum kazanmalarında, kendilerini ifade edebilmelerinde, başarının yanı sıra güven duygusunu kazanmalarında büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle piyano öğretmenleri çocukların gelişimsel özelliklerine önem göstermelidir (Kandır, Can Yaşar, 2002). Bu faaliyetler ile birlikte müzik, insanlara ruhsal bir tatmin sağlar. Kişinin duygusal gelişimine, sağlam bir ahlâk edinmesine yardımcı olmaktadır. Bir filozofun belirttiği gibi “Müzik ruhun gıdasıdır” (Sun, 1997).

Ailelerin kendi çocuklarına yaklaşımlarına ve öğrenci-öğretmen ilişkilerinden bahsedecek olursak, şunlar söylenebilir; küçük yaşta başlanılan piyano eğitiminde çocukların kendi dünyalarına seslenilmesi ve çocuklarla sağlam bir iletişim kurulması önemlidir. En başta çocuğun piyano çalmak isteyip istemediğine kendisinin karar vermesi gerekmektedir. Piyano öğrenmeyi bir vazife olarak göstermek, bir zorunluluk haline getirmek ve öğrencilere çalışmalarını için fazla baskı yapılması en büyük hatalardandır. Ailenin tutumu kadar öğretmenlerin anlayışının da büyük önemi bulunmaktadır. Derslere canlılık ve renk kazandırılması, müziğe duyulan isteğin devamlı kılınıp, geliştirilmesi, öğrencilere sevgiyle yaklaşılması çok önemlidir (Karar, 1984).

Öğretmenler çocukların en fazla eğilim gösterdikleri konularla daha fazla uğraşmasına fırsat vermelidir. Bu durumda amaçlanan, çocukların müzik ile uğraşmaları, yeteneklerinin geliştirilmesi ve tümüyle müzik dersini sevmesine uygun bir ortam oluşturmaktır. Bunlar yapıldığı zaman, çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerine pozitif etki sağlanabilmektedir (Sun ve Seyrek, 2002).

Piyano eğitimcilerinin bu gelişimi başarmaları için öncelik olarak kendilerini öğrencilere sevdirmeleri gerekmektedir. Bu eğitime yeni başlayan kişilerin ruh halleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Piyano eğitimine yeni başlayan bir birey, eğitimcisini sürekli memnun etmek ve eğitimciden cesaret verici sözleri duymak istemektedir. Bu faktörlerin, öğrencinin harcamış olduğu çabanın ödülü olabileceği söylenebilir. Dolayısıyla bu durum göz önünde bulundurulmalı ve öğrenciyi eleştirirken iyi yönlerini daha fazla öne çıkararak cesaretinin artırılmasının yanı sıra daha fazla çalışması gereken kısımlar gösterilmelidir (Fenmen, 1947).

Piyano eğitimine yeni başlamış birey, piyano ile ilk ilişkisinin oluşturduğu güçlükler karşısında cesaretini kaybedebilir. Müziğin can sıkıcı kuralları ve egzersizleri onu bıktırabilir. Fakat eğitimcinin vereceği iyi örnekler bu sürece olumlu ışık tutacaktır. (Fenmen, 1947). Okul öncesi piyano eğitiminin temel ilkesi piyanoyu ve müziği sevdirecek, oyun oynatarak, zevk aldırarak öğretmektir (Molla, 2002).

İlk derslerde nota öğretimi ile derse başlamak günümüz piyano eğitiminde doğru bir uygulama değildir. Çünkü çocuklar daha okula başlamamışlardır. Oyuncaklarıyla oynamaktadırlar. Piyanoyla da bu şekilde oynayacaklardır. Bu durum da onlara eğlenceli gelecektir. Notalar nasıl olsa zamanı geldiğinde öğretilecektir (Ünal, 2006).

Piyano eğitiminde kullanılan birçok metot vardır. Hala yeni metotlar üretilmektedir. Piyano eğitiminde 6 yaş ve üzeri için çok sayıda metot var olmasına rağmen okul öncesi piyano metotlarının sayısı çok azdır. Birçok kişi bu dönemin ne kadar değerli olduğunu, piyano eğitimine ne kadar önemli bir temel oluşturduğunun farkında değildir. Son yıllarda okul öncesi dönemde piyano ve diğer çalgılar için hazırlanan metotlar yaygınlaşmaya

başlamıştır. Yapılan araştırma sonucunda Türkiye’de yazılan 10’u geçmeyecek sayıda okul öncesi piyano metodu varken dünya genelinde bu sayı şüphesiz ki daha fazla, 50’nin üzerindedir. Bu araştırmada incelenecek olan okul öncesi piyano metotlarının amacı piyano başlangıç metotlarına bir zemin oluşturmak, çocuğun hazır bulunuşluluğunu arttırmaktır. Okul öncesi dönemde doğru planlanmış bir metotla piyanoya başlamış olan bir çocuğun ileriki piyano eğitiminde hali hazırda edindiği kazanımlar onun çabuk ilerlemesine ışık tutacaktır. Okul öncesi piyano eğitimi ile alakalı çok az sayıda çalışma olduğu için bu araştırma önem teşkil etmektedir.

Sonuç olarak okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemine uygun olarak yazılması oldukça önem kazanmaktadır. Piyano eğitimcilerinin bu yaş grubu için doğru metotları kullanabilmesi amacıyla bu araştırma kapsamında seçilmiş okul öncesi metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamaklarına uygunluğu bakımından incelenmesi gereksinimi doğmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi piyano metotlarının belirlenmesi ve bunların arasından araştırma için seçilen metotların erken çocukluk dönemi gelişim basamaklarına uygun olup olmadığını tespit etmektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamakları ile bağdaştırılması açısından yapılan ilk çalışma olması, ileride yapılacak çalışmalara ışık tutacak olması ve okul öncesi dönem çocukları için en uygun metotların tespit edilmesi bakımından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırma kapsamında incelenecek metotların çocukların gelişim basamakları göz önüne alınarak yazıldığı var sayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Okul öncesi piyano eğitimi için Türkiye’de ve diğer ülkelerde hazırlanan tüm metotlar araştırılmış, çoğunluğu Avrupa ve Amerika’da hazırlanmış 50’nin üzerinde metotla karşılaşılmıştır. Bu çalışma için ülkemizden ve yurt dışından ikişer tane olmak üzere sadece aşağıda verilen dört metot seçilmiştir. Bu çalışma sadece bu metotlar ve bu metotları değerlendiren 5 uzman görüşü ile sınırlıdır.

Bu araştırma kapsamında incelenen metotlar aşağıda verildiği gibidir.

a) Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien’in *Bastiens’ Invitation to Music*:

- Piano Party A
- Piano Party B

b) Nancy Faber ve Randall Faber’in *My First Piano Adventure*:

- Lesson Book A
- Lesson Book B
- Lesson Book C

c) Nail Yavuzoğlu’nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi*

d) Yalçın İman’ın *Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metodu*

1.6. Tanımlar

Moro: sıçrama refleksi.

Babinski: ayak başparmağının ayak sırtına doğru kıvrılması.

Kukla Gözü: bebeğin kafası tutulup yavaşça bir tarafa çevrildiğinde gözlerin bu hareketi gecikmeyle takip etmesi.

Plantar: yakalama refleksi.

Tonik Boyun: bebeğin boynunu çevirdiği taraftaki kolunu da aynı anda istemsiz kaldırması.

Patella tendon: diz kapağının kirişine vurulduğunda alt bacağın istemsizce öne hareket etmesi.

Landau: bebeğin el üstünde yatay tutulduğunda kafasını kaldırıp sırtını bükme refleksi (İtfnoroji, 2019).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde öncelikle okul öncesi dönemde eğitim konusuna ve bu ana başlık doğrultusunda müzik eğitimi, piyano eğitimi ve piyano öğretmenin rolüne değinilmiştir. Sonrasında ise araştırma konusu çerçevesinde gelişim basamakları konusuna yer verilmiştir.

2.1. Okul Öncesi Dönem

İnsanların gelişimleri doğum öncesi evreden başlayıp hayatının sonuna kadar geçen süreçten oluşmaktadır. Her çağın kabul edilen özellikleri olmakla beraber psikolojik, fizyolojik ve sosyal durumların etkileriyle bu evreler her bireyde farklı şekillerde izlenebilmektedir. Okul öncesi olarak isimlendirilen ve 0-6 yaş arasını kapsayan dönem, çocuklarının dış dünyayı ve kendini tanımaya başlaması yani bir başka ifadeyle öğrenme durumunun başlaması olarak açıklandığından temel bilgi, kişilik oluşumu, alışkanlık ve becerilerin kazanılması gibi konulardan dolayı büyük önem taşımaktadır. Çocuklar bu deneyimleri tek başına geliştiremeyebileceğinden başka kişilerin desteğine muhtaçtır. Eğitim kavramının böyle bir ihtiyaçtan ötürü doğduğu söylenmektedir (Sevinç, 2009). Sağlıklı bir gelişim oluşabilmesi için okul öncesi eğitim ve eğitimin bu ihtiyaçlara göre düzenlenmesi bir gereklilik haline gelmiştir.

2.1.1. Okul Öncesi Dönemde Eğitim

Okul öncesi eğitim; çocukların doğumlarından temel eğitime başlangıç yaptıkları zamana kadar geçen süreyi kapsayan ve ileriki hayatlarında da mühim bir rolü olan; psikomotor, sosyal-duygusal ve bilişsel gelişimlerinin çoğunlukla tamamlanıp kişiliklerinin şekillendiği bir süreçtir (Aral, Kandır, ve Can Yaşar, 2002). Bu evre, kişinin yaşamının temelini oluşturmaktadır. Bu evrede çocukların hangi şartlar içerisinde yetiştirildikleri önemlidir. Çocukların şefkat, güven ve sevgi dolu bir çevrede yetişmesi, gereksinimlerinin karşılanması onların sağlam bir gelişim göstermelerini sağlamaktadır. Çocukların, çeşitli uyarcıların olduğu ve düşünsel, bedensel, toplumsal ve duygusal açıdan desteklenebildikleri bir ortama ihtiyaçları olmaktadır (Şahin, 2005). Okul öncesi eğitimin yarattığı ortamla birlikte çocuğun duygularının, kişiliğinin, sosyal çevresinin, inanış ve değerlerinin ölçülü bir biçimde biçimlenmesi ve oluşması görülmektedir. Okul öncesi dönem çocuğun yaratıcılığını ve hayal gücünü geliştirmek, Türkçeyi düzgün ve doğru konuşmasını sağlamak gibi çocukların her açıdan gelişmelerini sağladığı için mühim bir gelişim aşamasıdır (Savaş, 2006).

Okul öncesi dönemlerinin genel özellikleri, gelişmelerin fazlasıyla hızlı oldukları biçiminde ifade edilebilmektedir. Birinci senesinde çocuğun temizlik, yemek, uyku gibi başlıca yaşam etkinliklerinin belli bir düzene girmesi söz konusudur. Devam eden senelerde bu hayatî etkinliklerin karşılanmasıyla alakalı deneyimler kazandırılmaktadır. Dış dünyayı annesine göre idrak eden bebek, git gide kendi vücudunu annesinin vücudundan ayırmayı başarabilmektedir. Bir yaştan sonuna doğru yürüme, iki yaştan sonuna doğru ise konuşma kabiliyeti işlevsel hale gelmektedir ve bu şekilde çocuk, hayatı başkasına bağımlı, her çeşit gereksinimi çevresinden karşılayan bir canlıdan çevresiyle alakalı, kendisine sevgi ve ilgi gösterilmesini isteyen, git gide kendisine ait işleri başarma konusunda ilerleme gösteren bir çocuğa dönüşmektedir. Çocuk, yaşamın beşinci ve altıncı yıllarına geldiği zamansa başka kişileri fark edip, yetişkinler ile olduğu gibi yaşlılarıyla da

bir arada olmaktan zevk almaya başlar. Hayatının ilk dönemlerinde sadece bedeni ile kurmuş olduğu iletişimi git gide sözel hale gelmektedir (Oktay, 2002).

Okul öncesi dönemde çocuğun temel öğrenme yetileri ne kadar geliştirilirse, buna paralel olarak zekâ da o ölçüde gelişecektir. Çocuk, zihinsel gelişim açısından çevresel etkenlere büyük ölçüde açık bulunur ve bu yüzden gelişimi için zihinsel uyarıcıların fazla olduğu bir ortam içinde bulunmalıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında olması gereken yaratıcı ortam, çocuğun farklı uygulamalarda bulunmasını sağlayıp, zihinsel gelişimini hızlandırıp ona geniş bir bakış açısı kazandıracaktır (Eren, 2006).

Çocukların, ilk eğitim kurumu olarak adlandırılabilen ailesinden aldığı tutum, davranış ve bilgiler, ailelerin kültürel ve sosyoekonomik seviyelerine göre farklılık göstermektedir. Bu hâl çocukların ilköğretimden başlayarak bütün eğitim kurumlarında eğitim, imkan ve fırsatlarından yeteri kadar faydalanmalarında dengesiz bir durumu meydana getirecektir (Tos, 2001). Oysaki her kişinin, toplumdaki eğitim, imkan ve fırsatlarından eşit derecede faydalanmaları esastır. Her çocuğun ailesinin kültürel ve sosyoekonomik seviyesinin artırılması en temel amaç olarak belirtilse de, bu durumun başarılmasının ne kadar zor olduğu ise ortadadır. Bu sebeple, çocuğu okul öncesi dönemden itibaren, ilköğretime kadar yetiştirecek aile ortamında bir kuruma gereksinim duyulmuştur. Bu gereksinim de okul öncesi eğitim düşüncesinin doğumuna ön ayak olmuştur.

2.1.2. Okul Öncesi Eğitim İlkeleri

Çocuk gelişim karakterlerine ve amaçlarına dayanarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okul öncesi eğitimin esas ilkeleri oluşturulmuştur. Bu ilkeler okul öncesi eğitimin temelini oluşturmaktadır. Aşağıda bu ilkeler verilecektir.

- a) Okul öncesi dönem çocuklar için esastır ve önemli bir konuma sahiptir.
- b) Her çocuk bir bireydir ve kişisel farklılıklar esastır.
- c) Eğitim çocuk ihtiyaçlarına göre biçimlendirilmelidir.
- d) Çocukların gelişmelerinde önemli dönemler bulunmaktadır.

- e) Etkili bir katılım önemlidir.
- f) Eğitim çocukları tüm yönlerinden ele alarak eğitmelidir.
- g) Oyunla öğrenme esas alınarak tüm faaliyetler bu durumlara göre düzenlenmelidir.
- h) Kendiliğinden öğrenme temeli verilmelidir.
- i) Çevre ve kalıtım çocuk gelişimde önemlidir.
- j) Çocuk gelişiminde insancıl ilişkiler önemlidir (MEB, 2010).

Oktay (2002), okul öncesi eğitimin belirtilmeyen diğer ilkeleri aşağıda sıralamıştır:

- a) Okul öncesi eğitimde çocukların bütünlüğü dikkate alınmalıdır.
- b) İlgi ve etkin katılım olmalıdır.
- c) Yetenekler desteklenmelidir.
- d) Her durumda öğrenme ve öğrenmeler arasında birliktelikler oluşturulmalıdır.
- e) Daha çok duyuya seslenerek öğrenme sağlanmalıdır.
- f) Çocuklar öğrenme ve düşünme konusunda desteklenmelidir.
- g) Çocuk kendini disipline etmeyi öğrenebilmelidir.
- h) Çocuklara nitelikli düzenlenmiş bir oyun ortamı oluşturulmalıdır,
- i) Çocuklara eğitim için uygun mekân ve yeterli zaman sağlanmalıdır.

Okul öncesi eğitimde esas ilkeler sürecin başarısı için gerekli görülmektedir. Bu sebeple bu ilkeler göz ardı edilmemeli, ilkeler yapılan etkinliklere yön vermelidir.

Genel öğretim ilkelerinin bir kısmı aşağıda verilecektir.

- *Çocuğa görelik (veya öğrenciye görelik) ilkesi*

Ders programlarının oluşturulmasında ya da derslerin işlenmesinde öğrencilerin psikolojik ve fizyolojik özelliklerinin, kişisel farklılıklarının temel alınmasıdır. Bu ilke, öğrenme ve gelişim psikolojisindeki gelişim ve modern eğitim akımlarından "Çocuktan Hareket Akımı" pedagoglarının araştırmaları sonucunda gelişmiştir. Eski eğitim sisteminde konuların işlenişi ve seçimi, tam anlamı ile yetişkinlerin taleplerine göre yapılmaktadır ve kurumda da "öğretmen merkezli" bir ders işlenişi sergilenmektedir. Bu ilke temel alındığı

zaman gerek konu işlenişi ve seçiminde gerek kurum binası, sınıflardaki oturma düzenleri, diğer ders malzemeleri ve ders kitaplarını ve dersin işlenmesi sırasında "öğrenci odaklı" bir eğitim meydana gelmiştir.

- *"Bilinenden bilinmeyene" ilkesi*

Ders kitapları hazırlanırken ve sınıflarda ders anlatılırken, öğrencilerin o ana kadarki tecrübe ve bilgilerinden yola çıkarak, yeni tecrübe ve bilgilerin bu konular üstüne kazandırılması daha rahat olacaktır. Öğrenciler yeni bilgilerle eski bilgileri karşılaştırarak ve eski bilgileri geliştirerek, kendindeki bilgi oluşumunun çok sağlam olmasını sağlayacaktır.

- *"Somuttan soyuta" ilkesi*

Çocuklardaki zihin gelişim durumu somuttan soyuta doğru gerçekleşmektedir. Kişi her daim somut olarak hissettiği, gördüğü şeyleri, bu durumların soyut kavramlar ile anlatılmasından ötürü daha kolay öğrenir. Bu sebeple, öğrenciler mümkün olduğu kadar ders konusu olan nesne ve eşyalarla karşı karşıya getirilmelidir; bu durumun mümkün olmadığı anlarda ise model veya nesne, simge veya farklı bir fotoğraf gösterilmelidir. Bu nedenle eğitimde öğrencilere öncelik olarak somut eğitimler verilmeli, sonrasında soyuta ulaştırılmalıdır. Soyut eğitimlerin verilmesinde somut konulardan yararlanılmalıdır. İşitsel-görsel araçlar ve bilgisayar teknolojilerindeki son gelişim, bu ilkenin, eğitimin her ders konusu ve her aşamasında uygulanmasını önemli bir seviyede kolaylaştırmıştır.

- *"Yakından uzağa" ilkesi*

Öğrencilere verilecek bilgilerin oluşturulmasında, örneklerin verilmesinde, hem sosyal hem de doğal olarak öğrencilerin en yakın çevrelerinden yola çıkılmalıdır. Bu, yalnızca yaşayış ve yer açısından değil zaman açısından bakıldığında da aynıdır. Yakın durumlardan uzağa, okul ve yakın aile çevresinden uzağa, yakın kasaba-köy-ülke-bölge çevresinden uzağa ilkesi birçok derste kolaylıkla kullanılabilir ve öğrenmenin seviyesini de arttırmaktadır. "Topluma görelilik", "çevreye görelilik" gibi bazı durumlar da

bu ilkeler içerisinde düşünölebilmektedir. İlköğretim kurumlarında şu şekilde bir aşama izlenmelidir. Öğrencilerin yakın çevresini ve okulunu tanıtıcı bilgiler; kasabası veya köyü ile alakalı bilgiler ve son olarak ili, ilçesi, yurdu, bölgesi ve dünya ile alakalı bilgiler anlatılmalıdır.

- *Tasarruf (ekonomi) ilkesi*

Her çeşit eğitim-öğretim etkinliğinde en az emek, en az enerji ve zaman sarf edilerek, en yüksek verimin oluşturulması sağlanmalıdır. Bunlar için de, eğitim baştan sona her yönüyle plânlanmalıdır. Metotsuz ve plansız olarak işlenen dersler zaman israf edeceği gibi, olması gereken planlı bir öğrenmenin de gerçekleşmesini engeller. Hem eğitimci öğretirken hem de öğrenci eğitim alırken pratik ve ekonomik teknik ve metotlar bulunmalı hatta seviyeye ve konuya uygun farklı teknik ve metotlar geliştirilmelidir.

- *Açıklık ilkesi*

Öğrenciler derslerde işledikleri bütün konuları somut olarak gösterebilmeli; bu durum mümkün olmuyor ise sesini, resmini, modelini, grafiğini vs. işitsel-görsel bir şekilde algılayabilmelidir. Eğer eğitimci yalnızca sözel anlatımlara dayalı olarak ders veriyorsa, öğrencilerin anlayabilecekleri cümle ve kelime yapılarıyla son derece anlamlı ve açık bir ders işlemesi en doğrusudur. Öğrenciyi doğrudan olaya ve doğaya götürüp inceleme yaptırmak; ders konusuyla alakalı bitki, hayvan vb. örnekleri sınıfa getirmek; bazı nesnelerin plastik kalıplarını kullanmak, bazı olayların film, fotoğraf, harita, plan, ses kaydı, grafik vb. biçimde anlamayı kolaylaştıran öğelerini kullanmak eğitimde açıklık ilkesine uyulmayı sağlayacaktır. Deneyler de bu ilke içerisindeki etkinlikler olarak değerlendirilebilir.

- *Aktivite ilkesi*

Buna, "iş ilkesi" veya "öğrenci eylemi" de denmektedir. Eskiden belki konuları ve dersleri gereği, öğrencileri derse katmayan, yalnızca eğitimcinin anlattığını dinleyerek tutuk olarak almaya çalışan bir sistem vardı. Ancak kurumların ders müfredatlarında günlük ve sosyal

yaşamla alakalı dersler arttığı için; psikoloji ve pedagoji de öğrencilerin aktif öğrenmelerinin daha etkileyici olduğu kanaati içerisinde yaşanan rekabete ve katılımcı demokrasiye dayalı liberal ekonomi koşulları zorlayınca eğitimde aktiflik ilkesinin değeri de arttı. Artık günümüz eğitim etkinliklerinde yalnızca dinleyerek öğrenmeye çalışan bir öğrenci yerine, derslere etkili olarak katılan, soru sorma becerisine sahip, bazı konuları kendine özgü teknik ve planlarla araştıran, bulduğunu sistematik bir hale getirip düzenleyen, karşılaştırmalar yapma becerisine sahip, düşünüp sonuç çıkaran, gözleyen ve bu şekillerde derse katılım sağlayan öğrenciler istenmektedir.

- *Hayata yakınlık ilkesi*

Öğretim ve okul ortamı yaşamdan kopuk, sunî bir ortam olmamalı; yaşama yakın, gerçeklik duygusundan uzak olmayan, öğrencilerin yaşam ile bağlantılarını koparmayan bir hayat sunmalıdır. Okul, öğrencileri yaşama hazırladığına göre, oradaki eğitim de yaşamın ta kendisi olmalıdır. Müfredat konuları, ders anlatımı esnasında verilen örnekler yaşamın içinden verilmelidir. Çocuğa eğitim verilirken oluşturulan sosyal ortam, kullanılan dil vb. gerçek yaşama ait olmalıdır. Teorik olarak verilen bilgilerin pratikte de kullanılması gerekmektedir. Konuların yaşamdan alınması, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri yaşama atıldığı zaman kullanmalarına yardımcı olacaktır.

- *Bütünlük ilkesi*

G. Kerschensteiner'in üstünde durduğu bu norm, çocukların eğitilebilecek taraflarının bütün olarak ele alınılmasını istemektedir. Çocuk ruhsal ve bedensel kuvvetler açısından bir bütün olarak ele alınmalı ve her özelliği düzenli olarak eğitilmelidir. Zaten ruhsal ve bedensel kuvvetler devamlı bir şekilde birbirlerini etkilemektedir ve birbirlerine bağlıdırlar. Yalnızca bedenini geliştirip ahlaki ve zihni taraflarını geliştirilmez ise veya bu durumun tam tersi dengesiz; hem kendine hem de topluma zararlı olacak bireyler yetişmiş olacaktır. Bu norm aynı anda bilgilerin birbirini tamamlar ve birbirine bağlı bir doğruda sunulması anlamına gelmektedir. İlköğretimde toplu eğitim programlarının işlenmesinin gerekçesi de budur. "İlkokul düzeyindeki çocuk, olayları, varlıkları ve kendisine verilmek

istenen bilgileri bilim dalları açısından sıralanmış bir şekilde kavrayamamaktadır. Çocuk, genellikle olayları ve varlıkları toplu bir şekilde algılama içerisinde. Toplu eğitim 1926 yılında İlkokul Programı ile yalnızca ilkokul 1. dönem sınıflarına verilmiş ve eğitim sistemine bu şekilde giriş sağlamıştır. 1968 yılında İlkokul Programı ile beraber tüm sınıflarda toplulaştırma anlayışı başlatılmıştır.

- *Otoriteye itaat ve özgürlük ilkesi (sosyallik ilkesi)*

Öğretimin en önemli görevlerinden birisi de çocukları düzenli bir şekilde sosyalleştirmektir. Bu sosyalleşmenin içerisinde baba-anne, okul öğretmenleri ve yöneticileri, yasalar, yönetmelikler, din, gelenek, töre, ahlak gibi güçleri tanınmalı ve bu güçlere saygı gösterilmelidir. Çünkü bu güçler sosyal yapının vazgeçilmez unsurlarıdır ve çocuklar daha sonra yetişkin bir birey olduğu zaman bu görevleri üstlenecek, bu güçlerin birer temsilcileri olacaklardır. Bunun yanı sıra öğretim etkinliklerinde çocukların kendi düşüncelerini verebilmesi, kendini yönetebilmesi, önemli durumlarda özgür kalmanın, hür düşüncelerin oluşmasının sorumluluğu ve hazzı da verilmelidir. Okullar bir takım düşünce, davranış ve bilgi kalıpları verirken yapılan öğretimin ileri dönemler için yapıldığı ve çocukların yetişkin bir birey olduklarında orijinal çözümler üretmesinin ve hür kararlar almasının ne kadar önemli olduğu da unutulmamalıdır.

- *Bilgi ve becerinin güvence altına alınması ilkesi*

Eğitimin amacı, gruplara ve bireylere bir takım beceri ve bilgilerin benimsetilmesi, öğretilmesi ve onlar açısından da diğer grup ve bireylere öğretilmelerini sağlamaktır. Yani eğitimde toplumun menfaatleri, kişinin yetenek, ilgi ve zekâsına ilgi gösterildiği kadar beceri ve bilgilerin doğru ve tam öğretilmesine de özen gösterilmelidir. Gerçi beceri ve bilgilerin unutulmaması ve bozulmadan gelecek kuşaklara aktarılması ses, görüntü ve kitap kayıt ortamları ile güven altına alınmıştır fakat bunların gerçek yaşamda tam olarak geliştirilmesi ve değerlendirilmesi için, bu beceri ve bilgilerin yetişen gençlerin bedenlerine ve beyinlerine yerleştirilmesi gerekmektedir. Bir eğitim ilkesi olarak ele alındığında, öğretimin her dersinde ve her kademesinde, beceri ve bilgilerin alıştırmaya ve

tekrar gibi metotlarla "tam öğretilmesi" amacı sağlanmalıdır. Bu, beceri ve bilgileri güven altına alma, kazanılan başarıların ve daha ileri eğitimlerin de güven altına alınması anlamına gelmektedir.

2.1.3. Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi

İnsanoğlunun müziksel ve sessel gelişimleri doğum öncesinde başlamakta ve tüm hayatı boyunca devam etmektedir. Bebeklerin daha annesinin karnında iken annesinin kalp ritminden ve annesinin dinlediği müzikten etkilendikleri, bu şekilde seslere karşı ilk tepkisini verdiği yapılmış çalışmalarla kanıtlanmıştır. Annenin karnında başlayan bu beraberlik, bebeğin doğmasıyla beraber kendisini farklı bir ortama taşımaktadır. Bebek, bu yeni gördüğü ortamda kendini bir ses topluluğunun içerisinde bulmaktadır. Bu ses topluluğuna kendi de sesi ile katılmaya başlamaktadır. Sesle olan bu içsellik zaman içerisinde kendini ifade edebilme, iletişim kurabilme kavramlarının bütünleşmiş bir ögesi haline gelmektedir. Bebekler çevrelerinde olup bitenleri sesle algılamaktadırlar. Kendi tepkilerini ve isteklerini de kendi sesleriyle vermektedirler. Bu şekilde bebeklerin müziksel ve sessel gelişim süreçleri, günbegün yeni öğrenmeler ve olgunlaşmalar ile ilerleyerek devam etmektedir (Yıldız, 2002).

Okul öncesi dönemde müzik, çocuğun en önemli özelliklerinden biri olan yaratıcılığın geliştirilmesine temel oluşturmaktadır. Çocuklar hayali oyunlar, öyküler ve kişiler, sıra dışı resimler üretmekten zevk alırlar. Çocuğun doğuştan itibaren taşıdığı bu yaratıcılık özellikleri, müzikle gelişmekte ve gözle görülür bir hal almaktadır. Müziğin drama, oyun, dans ve doğaçlama gibi yaratıcı etkinliklerle birlikte kullanılmasıyla çocuğun kendini ifade etmesi, grup içinde sosyalleşmesi, özgüven kazanması ve sanatsal yaratıcılığının artması sağlanabilmektedir. Müzik, ritim ve dil ayrılmaz bir bütündür. Okul öncesi eğitimde iyi hazırlanmış bir müzik eğitimi programının, çocuğun anadilinin gelişmesinde etkisi büyüktür (Uçal, 2003).

Okul öncesi müzik eğitimlerinin işlevi, çocuklara doğru, zevkle ve iyi müzik yapılmasının aşılması, şarkı söylemenin alıştırılması, bazı müzik kavramlarının gelişim alanlarına bağlı olarak geliştirilmesi, enstrüman çalma ve şarkı söyleme ihtiyaç ve isteklerinin ortaya çıkarılması, iyi ses eğitimi ve kulak eğitimi verilmesi ile belli bir düzeyde müziksel yazma ve okuma tekniklerinin kazandırılması, güzel bir müziği anlama ve iyi bir müzik zevki kabiliyeti oluşturulmasıdır. Bunların yanı sıra okul öncesi çocuklarının müzik eğitimlerinin daha önemli ve etkili olduğu dönemler 0-3 yaş aralığıdır (Ürfioğlu, 1984).

2.1.4. Okul Öncesi Dönemde Piyano Eğitimi

Piyano öğrenimine erken yaşlarda başlanması çok önemlidir. Piyano eğitimindeki hedef çocukların haz alarak müzik yapması, piyano çalması ve hepsinden önemlisi güzel zaman geçirmeleri ve mutlu olmalarıdır. Okul öncesi piyano eğitimi çocuğa müziği, piyanoyu sevdirmek amacı taşıyan, gerçek piyano eğitime altyapı hazırlayan, ileriki kazanımlar için hazır bulunuşluk sağlayan çok değerli bir eğitim dönemidir. Öğretmeniyle birlikte piyano başında oyunlar oynayan, şarkılar söyleyen, eğlenen ve bu süreçte müziğin temellerini öğrenen çocuk piyanoyu sevecek ve hem müziksel hem de gelişimsel çok önemli bilgileri hazinesine katacaktır.

Bütün okul öncesi çocuklar piyano eğitime hazır değildir. Dört-beş yaş çocukların olgunluk seviyeleri geniş ölçüde değişir. Kız çocuklar genelde daha iyi koordine edilir ve erken yaşta erkeklerden daha iyi beceri sergiler. Ebeveynler piyano dersleri için acele etmeden önce kendilerine çocuklarının hazır bulunuşlukları ile ilgili birkaç soru sormalıdır.

- a) Çocuk piyano öğrenmeye ilgi gösteriyor mu? Muhtemelen piyanodan melodiler çıkarmaya çalışıyor veya iyi şarkı söylüyordur. Aynı zamanda sadece şarkı dinlemekten de keyif alıyor olabilir.
- b) Çocuğun dikkat süresi bir seferde 10 dakika çalışma yapmaya yeterli mi?
- c) Yeterli ölçüde gelişmiş küçük kas gelişimine sahip mi? Aile çocuğa harfleri çizmeyi, sayıları, adını yazmayı öğretmiş durumda mı? Çocuk kalemi elinde

oldukça iyi tutabiliyor mu? Çocuğuna bunlardan birini öğretmiş olan ebeveynler muhtemelen çocuğunun pratik yapmasına yardımcı olmaya istekli olacaktır.

- d) Çocuk, evde ona yardım eden kişilerden iyi talimat alıyor mu? Bu kişiler anne, baba ya da kardeşler olabilir.
- e) Çocuk yeni şeyler öğrenmekten çok miktarda zevk alıyor mu? Öğrenmeye istekli mi?

Eğer bu ön koşullardan kayda değer sayıda eksiklik varsa piyano derslerinin, koşullar öğrenmek için daha olanaklı olduktan sonra başlatılması önerilir. Hazır bulunuşluk zamanı her çocuk için değişiklik gösterecektir (Bastien, 1973).

Piyano eğitiminde, çalgı öğretimine başlanması yerine hazırlık uygulamalarına yer verilmesi ve eğitim alınırken de, görselliğin önemi göz önünde bulundurularak, görsel uygulamalarla desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir (Eğilmez, 2009).

2.1.5. Okul Öncesi Dönemde Piyano Öğretmeninin Rolü

Okul öncesi dönemde piyano eğitmeninin ilk hedefi çocuk açısından öğrenmeyi gerçekleştirebilmektir. Öğretmen iyi bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için çocuklara elverişli bir çevre sağlayabilmelidir. Çocuk bütün duyularını kullanıp, deneyimleri ile ilişkileri keşfedip, küçük ve büyük kaslarını kullanabilmelidir (Banet, 1990).

Özellikle müziği ve piyanoyu sevdirmeye sürecinde öğretmenin rolü çok büyüktür. Çocukları seven, kendini bu alana adanmış, geliştirmiş ve geliştirmeye devam eden iyi bir öğretmen ile yapılacak dersler şüphesiz ki okul öncesi dönemdeki çocuğa çok değerli şeyler katacak, çocuğun ilerleyen zamanda piyanodaki gelişimine katkıda bulunacaktır. Piyano öğretmeni çocukların müzik ile olan birlikteliği yanı sıra fiziksel, kişisel, sosyal, psikolojik gibi her alandaki gelişimine katkı sağlamalıdır. Bu yaş grubundaki çocukların dikkatlerini topladıkları sürenin çok uzun olmadığını varsayarsak öğretmenin ders boyunca aktif, ilgi

eken bir profilde dersi sürdürmesi elde edilecek müziksel kazanımlar açısından olumlu olacaktır.

Fransız Peter Goebels, günümüz piyano öğrenimini Şu Şekilde deęerlendirmiŐtir:

- a) Pedagoji, ocukların, çocukluklarını keŐfetmiŐ olmalarıdır. Piyano pedagojisiye bu anlayıŐa göre piyano eğitiminin içeriği ve kapsamını, çocukların düzeylerine, ruhsal görüş açılarına ve kapasitelerine göre ayarlamasını yapabilmektedir.
- b) Piyano eğitimi, çalma ve yaşama dersine dönüŐmüŐtür. Öğrencileri aktif olmaya iterek hafızalarına seslenmektedir.
- c) Derslerde eğitmen tarafından kulak gelişimi ve eğitimine yer verilmektedir.
- d) Kaynak olarak beş yüz yıla dayanan bir gelişime dayanmaktadır.
- e) Seslerle oyun ve araç Şeklinde uęraŐılmakta, eğitmen, nasıl, ne gibi sorularla enstrümantal ve ruhsal olarak piyanoda müzik yapılmasını istemektedir.
- f) Yaratıcılık kavramı eğitmen tarafından daha fazla kullanılmalıdır.
- g) BaŐlangıçtan beri iki el birbirinden bağımsızdır. İki anahtar beraber kullanılmaktadır.

Eğitmen, bu maddelere uymalı ve çocukların zevkle ders yapmalarını sağlamalıdır (Halvaşı, 1989).

Okul ncesi piyano eğitimi için hazırlanan metotlar piyano odaklı oyun oynama, dans etme, Şarkı söyleme gibi etkinlikleri içeriyor olmalıdır. Hedeflenen yaş grubu henüz oyun çağında olan çocuklar olduğu için piyano başında veya etrafında oyun oynayarak, dans ederek, Şarkı söyleyerek müziği ve piyanoyu sevmeli daha sonrasında ise piyano çalma aşamasına geçilmelidir. Bu Şekilde ilerleme kat ettiren metotlar çok daha başarılı bir piyano eğitimi sürecine ışık tutacaktır.

Çalgı eğitimlerinde esas amaç çocukların yaratıcılıklarını geliŐtirmektir. Bu amaç ile çalgı eğitimlerinin gerektirdiği yöntemler öğrencilerin ilgilerine, ihtiyaçlarına göre

düzenlenmekte ve işlenen derslerde çocukların mümkün olduğu kadar katılımları sağlanmaktadır. Bu çalışmalarda çağın müzikal zenginliğini aktaracak çeşitli tür ve stillerde piyano metotları yer almaktadır. Farklı piyano metotları değişik yollardan piyano çaldırmakla birlikte hemen hemen hepsi piyanonun çocukların hayatında vazgeçilmez bir yere sahip olmasını amaçlamaktadır. Çocukların enstrüman eğitimleri üstüne yazılmış tüm metotlar, onların müzik yaşamı geçirmesini amaçlamaktadır.

Beş ve altı yaş grubu çocuklarla eğitime başlanırken çocukların öğrenme durumlarına göre piyano metodu seçmek başarıya ulaşmakta önemli bir etkidir. Eğitmenin her daim kendini eleştirerek, görebileceği metot ve yöntemler hususunda kendini geliştirmesi iyi bir eğitmen olabilmesi adına zorunludur. Öğretmen, yeni çıkan metotları sürekli takip etmeli ve her daim daha iyi bir öğretmen olabilmek için araştırmacı bir kişiliğe sahip olmalıdır (Kaynak, 2004).

2.2. Erken Çocukluk Dönemi

Erken çocukluk kavramı, her ülkede farklı yılları kapsamaktadır. Ancak Türkiye’de, 0-72 ay çocukların eğitimlerini kapsar. Bu döneme erken çocukluk eğitimi veya okul öncesi eğitim denmektedir (Yaşar, 2009).

Gelişimin en hızlı olduğu dönem erken çocukluk dönemidir. Bu nedenle çocuklar temel kavramları bu dönemde kazanmaya başlarlar. Bu dönem işlem öncesi dönemden somut işlemler dönemine doğru ilerlenen bir dönemdir. Yani çocuk bu dönemde, görsel düşünmeden zihinsel gelişmeye geçmeye başlar (Erdoğan, 2006). Erken çocukluk döneminde çocuklar temel kavramları edinirler. Bunun yanı sıra çocuklar bu dönemde bilimsel süreç becerilerini de kazanabilecekleri deneyimler edinirler. Çocukların yaşadıkları bu deneyimler, bilgilere temel oluşturacak öğrenmeler için uygun zemin hazırlar (Kıldan ve Pektaş, 2009).

2.2.1. Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim

Kişinin etrafındaki dünyayı öğrenmesini ve anlamasını sağlayan aktif zihinsel etkinliklerdeki gelişimlere bilişsel gelişim adı verilmektedir. Bilişsel gelişim dönemi bebeklikten yetişkinliğe kadar insanın dünyayı, çevreyi farketme yollarının daha etkili ve kompleks hale gelme sürecidir (Deniz, 2017). Bilişsel süreç dendiği zaman akla; bellek, düşünme, algılama gibi zihinsel bilgi işlem süreçleri gelmelidir. Kişi bu süreci kullanarak, geçmiş hâdiseleri hatırlamakta, problemleri çözmekte, çevresi ve kendisi hakkında farklı bilgiler edinmekte ve edinilen bilgileri kullanarak geleceğiyle alakalı planlar yapmaktadır (Cüceloğlu, 2007).

Bilişsel gelişim kuram ve kavramları beş ana başlıkta incelenecektir:

- Bilgiyi İşleme Kuramı
- Jean Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı
- Jerome Bruner'in Bilişsel Gelişim Kuramı
- Yeni Piagetçi Bilişsel Gelişim Kuramı
- Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı

2.2.1.1. Bilgiyi İşleme Kuramı

Düşünürken ve öğrenirken kullandığımız duyuşsal bilgiyi kişi iki aşamada işlemektedir. Bunlar duyu organlarıyla oluşan “algı” ve “duyum”dur (Deniz, 2017).

Algı, duyu organları ile oluşmuş uyarıların farkına vararak, bu duyumları anlamlı ve yorumlamalı bir hale getirilme sürecidir. Duyum ise duyu organlarının dışsal ve içsel uyarıların farkında olmalarıdır. (Arı, 2006).

Bilgiyi işleme anlayışına göre bilgilerin işleme süreçleri, 3 yapısal birleşimden meydana gelmektedir.

- *Duyuşsal Kayıt (Bellek):* Duyular aracılığıyla kişinin etrafındaki uyarılardan bilgiler seçilmesi ile algılanmaktadır. Duyu organlarıyla seçilmiş bilgiler sinirleri

uyarmakta, bu uyarıcılar bir saniye süresi ile duyu organları tarafından kaydedilmektedir. Belli noktaların kısa süreli belleğe girişi sağlanmakta ancak diğerleri kaybolmaktadır (Deniz, 2017).

- *Kısa Süreli Bellek:* Bellek sistemi içerisinde bilgi akışlarının düzenlenmelerini sağlamaktadır. Geçici olarak depolanmış bilgilerin belli bir kısmı uzun süreli belleğe alınırken diğerleri silinmektedir. Kısa süreli belleğe aktarılan bilgiler, uzun süreli bellekte depolanmış bir şekilde daha önceki bilgiler ile eşleştirilir, bütünleştirilir ve karşılaştırılır. Uzun süreli bellekteki bilgilerin organize edilmesi ile davranışa dönüştürülmesi işini kısa süreli bellek yapmaktadır.
- *Uzun Süreli Bellek:* Edinilen bilgilerin bellekte uzun bir süre boyunca saklanmasıdır. Kısa süreli bellekten aktarılan bilgiler eski bilgiler ile bütünleşmekte ve uzun süreli belleğe dönüşmektedir. Uzun süreli bellekte kalan bilgiler bir uyaran karşısında ortaya çıkmakta ve kullanılmaktadır (Atay, 2007).

Bir çocuğun bilgiyi işleme yazılımındaki değişimlerden biri de kendi zihinsel süreçlerinin daha fazla farkına varmasıdır. Bellek üzerine çalışmalar yürüten bir araştırmacı sizden sandalye, spagetti, marul gibi gündelik sözcükleri içeren bir listeyi öğrenmenizi isteyip, daha sonra bu sözcükleri anımsamak için hangi teknikleri kullandığınızı sorsa zihinsel süreçlerinizi betimleyebilirdiniz. Ayrıca zihninizin işleyişiyle ilgili diğer şeyler de, örneğin belirli konuları çalışma tercihlerinizi ya da hangi görevlerin sizi zorladığı ve bunun nedenleri ile ilişki kurabilirdiniz. Bunlar *üst bellek* ve *üst biliş*, yani anımsamayı bilme ve bilmeyi bilmenin örnekleridir. *Üst bellek*, kişinin kendi bellek süreçleri hakkında bilgisidir, *üst biliş* ise genel anlamıyla kişinin kendi düşünme süreçleri ile ilgili bilgisini anlatmak için kullanılan terim; kişinin ne bildiğini ve nasıl öğrendiğini bilmesidir (Bee ve Boyd, 2009).

Flavell'in görünüş-gerçeklik araştırması, 3-5 yaşlarındaki çocukların sünger gibi boyanmış bir taşın aslında bir taş mı yoksa sünger mi olduğunu anlayabilmek için bu nesneye dokunmak ya da tutmak gerektiğini, bu nesneye yalnızca uzaktan bakmanın yeterli bilgi

sahibi olmaya yetmeyeceğini bildiklerini göstermiştir (Flavell, 1993). Benzer şekilde, 4 yaşındaki çocuklar bir şeyi anımsamak ya da unutmak için öncelikle onu geçmişte bilmek gerektiğini anlarlar. Üç yaşındaki çocuklarda ise bu anlayış henüz gelişmemiştir (Lyon ve Flavell, 1994).

Çocuk duyuşsal durumları ifade eder; fark eder, yorumlar ve sonra hafızaya alır ve en sonunda gerektiğinde bunları hatırlayıp tekrar eder. Çocuk akıl yürütme, düşünme, problem çözme, yorumlama, değerlendirme vb. bilişsel süreçler için birçok yeteneğe sahiptir. Bellek, algı, düşüncenin genellenmesi, akıl yürütme ve değerlendirme gibi süreçler bilişsel hünelerdendir. Bunların bilişsel aşamaları ise imajlar, şemalar, kavramlar, kurallar ve sembollerdir.

Bütün bu bilişsel kabiliyetler aslında sorun çözme aşamalarıdır. Bir sorunun çözümü, hayat boyu kazanılan tecrübelerin birikimiyle olur ve bilgi işlem sistemleriyle gerçekleştirilir. Çocukların farklı bilgileri birleştirmesi ve bu bilgileri bildikleri ile kaynaştırıp hedefe yönelik farklı mana üretebilme yeteneklerinin geliştirilmesine okul öncesi evrede başlanmalıdır. Bu evrede çocuklar, nesnenin nasıl çalıştığını ve ne olduğunu bilmeli, dünya ve çevre hakkında bilgi alabilmeli, sözcük ve dil dağarcığını geliştirmeli ve bilgiyi üreterek sorun çözme yeteneklerini geliştirebilmelidir.

Çocukların sorunları çözme yeteneklerinin gelişmesi adına okulların verdikleri eğitimlerde sorun çözme metotlarına yer vermesi önemlidir. Okulda alınacak dersler, hayatta karşılaşılacak zorluklar şeklinde ele alınmalı, sorun çözme esnasında çocukların gerekli bilgileri toplayıp, bu bilgileri değerlendirip, sonuca varıp ve bu sonuçları yorumlamalarına yardımcı olmalıdır. Bu şekilde çocuk hayata uyum sağlayabilecek ve böylece hayatta karşılaşabileceği sorunları çözme cesaretini, gücünü ve becerisini erken dönemlerde elde etmiş olacaktır (Ömeroğlu ve Kandır, 2005).

2.2.1.2. Jean Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı

Piaget'in bütün araştırmaları, çocukların fiziksel büyümeleriyle başa baş giden bilişsel gelişimleriyle alakalıdır. Piaget'in esas akademik eğitimi biyoloji bilimi üzerineydi ve onun bilişsel gelişim yaklaşımının esasını da bu alanda yapmış olduğu eğitimler oluşturmaktadır (Gaddes, 1985). Piaget'in bilişsel gelişim kuramı, gelişim süreci içindeki bireyin doğumundan, yetişkinlik evresi içinde kendi dünyasını nasıl algıladığı ve çevresindeki olay ve nesneleri ne şekilde yorumlayarak uyum sağladığını açıklamaya çalışmaktadır. Kuram belleksel büyümeyi savunurken hem çevresel hem de kalıtsal etkenlere dayanmaktadır (Binbaşıoğlu, 1975).

Piaget'e göre gelişim, çevrenin ve kalıtımın bir sonucudur. Ona göre bilişsel gelişim süreci aşağıdaki kavramlar ile ilgilidir:

- *Zeka*: Piaget'e göre zeka, en özet haliyle çevreye uyum sağlama yeteneğidir. Zeki organizma ya da zeki insan içinde bulunduğu sürekli değişen çevreye diğerlerinden daha kısa sürede uyum sağlayabilen, uygun tepkiler üretebilen organizma ya da bireylerdir. (Çeçen, 2007).
- *Şema*: Çocukların veya yetişkinlerin objeler veya soyut durumlarla ilgili kullandığı kalıplardır. Şemalara, küçük bir bebeğin uzanıp bir nesneyi yakalaması veya bir üniversite öğrencisinin bir matematik probleminin nasıl çözüleceğini öğrenmesi örnek gösterilebilir. Şemaların en önemli özelliği yaşam boyunca olgunlaşma ve öğrenmenin etkisiyle değişip yenilenmesidir (Deniz, 2017)
- *Olgunlaşma ve Yaşantı*: İnsan yavrusu çok sayıda refleksle doğar. Bu refleksler, organizmanın çevresine uyum sağlamasına yardım eder. Çevresindeki dünya ile ilgili hiçbir yaşantıya sahip olmayan bebeğin davranışlarını refleksler yönlendirir. Ancak bebek, biyolojik olarak olgunlaştıkça ve çevresi ile etkileşimleri sonucu yaşantı kazandıkça, refleksler değişikliğe uğrar. Bilişsel gelişim, olgunlaşma ve yaşantı kazanma arasındaki sürekli etkileşimin bir ürünüdür (Senemoğlu, 2007).

- *Örgütlenme*: Piaget, insanların doğuştan getirdikleri temel eğilimlerden birisinin örgütlenme olduğunu söylemektedir. Örgütlenme, süreçleri sistematik ve tutarlı sistemler haline getirme, bu amaçla birleştirme, koordinasyon sağlama, düşünceleri ve eylemleri birleştirme eğilimindedir. Birey karşı karşıya olduğu olay ve kavramları birbirleriyle tutarlı hale getirmeye çalışır. Örgütlenme, düzenin sistemini korur ve geliştirir. (Bacanlı, 2001).
- *Özümlenme ve Uyum Kurma*: Özümlenme kavramı, bir deneyimin ya da olayın içeri alınması ve bir oluşumun parçası haline getirilmesi sürecidir. Piaget'e göre bebeklerin bir cam topu plastik topu tuttuğu gibi eline almasını, "top tutma" şemasına özümlenmesi biçiminde yorumlanmaktadır. Bu konuda önemli olan husus, özümlenmenin etkili bir süreçten meydana gelmesidir. Özümlenme kavramının tamamlayıcı bir süreci olan uyum, özümlenme yolu ile içeri alınmış farklı bilgilere göre şemaların değiştirilmesidir. Hayatlarında ilk defa bir cam topu ellerine alan bebekler, yüzeyinin oluşturduğu kayganlığı öncesinde plastik toplar ile yaşadığı tecrübelerine dayanan yaşanmışlıkları karşılaştıracak, bu olaya tepki verecek ve top tutma şemasının değiştirilmesiyle uyumu oluşturacaktır. (Bee ve Boyd, 2009).
- *Dengeleme*: Uyum kurma ile özümlenme arasında bir denge kurma sürecine denir. Bir bilim insanının belirli bir bilgi birikimi üzerine kuram geliştirirken yaptığı da buna benzerdir. Bir kuram, bütün incelemeler sonucunda mantıklı görülebilmelidir. Yani kendi içinde tutarlı olmalıdır. Piaget, bir çocuğun kendi içinde bir dereceye kadar tutarlı ve uyumlu şemalar yaratmasının da işlevsel açıdan buna benzediğini düşünmektedir. Buna karşılık, bebekler çok sınırlı bir şema dağarcığıyla yola çıktıkları için çocuğun yarattığı ilk yapılar elbette yeterli olmayacaktır. Piaget'e göre bu yetersizlik nedeniyle çocuk içsel şemalarında periyodik olarak büyük değişiklikler yapmak zorunda kalır.

Piaget'e göre çocukluk döneminde özellikle üç önemli yeniden dengeleme noktası bulunmaktadır ve bunların her biri yeni bir gelişim dönemine eşlik eder. Birinci yeniden

dengeleme evresinde yürümeye yeni başlayan çocuk basit duyuşsal ya da motor şemaların egemenliğinden ilk simgelerin kullanımına geçtiğinde yani 18. ay dolaylarında gerçekleşir. İkinci dengeleme noktası 5-7 yaşları arasında gerçekleşir ve çocuk, şemalarına yeni ve güçlü bir şemalar kümesi ekler. Piaget bu yeni şemalar kümesini “işlemler” olarak adlandırır. Bunlar daha çok zihinde toplama ya da çıkarma işlemleri yapmak gibi çok daha soyut ve genel zihinsel eylemlerdir. Üçüncü ana dengeleme noktası da ergenlik dönemindedir. Bu noktada çocuk, olay ve nesnelerin yanı sıra fikirler üzerinde nasıl işlem yapacağını anlar. (Bee ve Boyd, 2009).

Piaget bilişsel gelişim dönemlerini dört temel evreye ayırmıştır.

- Duyu-Motor Dönemi (0-2 Yaş)
- İşlem Öncesi Dönem (2-7 Yaş)
- Somut İşlemler Dönemi (7-11 Yaş)
- Soyut İşlemler Dönemi (11 Yaş ve Üzeri)

2.2.1.2.1. Duyu-Motor Dönemi (0-2 Yaş)

Bebekler doğumlarının ilk gününden beri çevrelerini keşfetme çabası içerisindeyler. Bu keşif çabasında kullandıkları esas araçlar, doğuştan kazandıkları hareketsel ve duyuşsal kabiliyetlerdir. Dokunma, emme ve tutma gibi kolay hareketlerle başlayan çocuklar, esas süreçlerin üstüne yenilerini ekleyerek çevrelerini anlayacak bilişsel bir sistem geliştirirler (Cüceloğlu, 2000).

Duyu ve hareket dönemlerindeki öğrenme durumu düzenli bir gelişim sırasıyla ilk olarak temel duyuların kullanılması ile başlamaktadır. Bu dönemden sonra altıncı ay itibarıyla motor kabiliyetler, ikinci yıldaysa birincil kabiliyetlerin koordinasyonları başlamaktadır. Bebekler bu evrelerin sonunda motor ve duyuşsal yollarla kompleks olmayan zihinsel etkinliklerde bulunabilmektedir. Sembollerini kullanma yetenekleriyle beraber farklı şema çeşitleri gelişmektedir. Bu şemalar temsildir. Bu konuda önemli sayılan var olan duyuşsal

motor şemalarından yola çıkılarak bir durumu bir başkası ile temsil etme kabiliyetleridir (Yavuzer, 1998).

Bu evrenin en önemli kazancı belki de amaca yönelik davranışlardır. Bu evrenin sonunda çocuklar birçok şeyi arzu ederler ve arzu ettikleri tutumlara göre bir davranışta bulunmaktadır. Başlangıçta istemsiz olan kas hareketleri bu evrenin sonunda belli bir hedefe yönelmektedir (Bacanlı, 2002).

Bebek bütünüyle pratik, algılama ve yapmaya dayanan, eyleme bağlı bir entelektüel işleyiş sergiler. Genellikle biliş ile bağlantılı olarak düşündüğümüz tasarlayıcı, fikir yürütücü, simge oluşumuna müdahale eden bir düşünme tarzı yoktur. “Bilmesi” aşına olduğu, yeniden ortaya çıkan nesne ve olayları tanımak ve tahmin etmektir. “Düşünmesi” ise bu nesnelere ağız, el, göz ve diğer duyuşal-motor enstrümanlarla öngörülebilir, düzenli ve genellikle uyum sağlayıcı bir şekilde yönelmektir (Flavell, 1985).

Nesne Sürekliliği: Çeşitli algısal değişmezliklerin edinilmesi, çocuğu bekleyen daha büyük bir görevin yalnızca bir bölümüdür. Çocuk aynı zamanda nesnelerin kendi doğasını da anlamak zorundadır. İlk olarak, yalnızca bazı uyarıcıları “nesne” olarak algılamayı öğrenmesi gerekir, bu süreç genellikle “nesne algısı” olarak anılır. Bebekte oluşmaya başlayan nesne kavramının daha karmaşık diğer bir yönü de nesnelerin, onları görmediği zaman bile, var olmayı sürdürdüğünü anlamasıdır. Bu anlayış da genellikle “nesne sürekliliği” olarak adlandırılır (Bee ve Boyd, 2009).

Nesne sürekliliğinin gelişiminin ilk işaretleri, bebek yaklaşık olarak 2 aylık olduğunda ortaya çıkar. Bu yaştaki bir çocuğa bir oyuncak gösterdiğinizizi, daha sonra bu oyuncuğun önüne paravan koyduğunuzu ve oyuncuğı oradan kaldırdığınızı düşünün. Bu durumda çocukta, nesnenin sürekliliğine yönelik basit bir şema (ya da beklenti) görülecektir. Buna karşılık, bu yaştaki bebekler bir oyuncuğı karyoladan düşürdüklerinde ya da battaniyelerinin ya da perdenin arkasında gözden yitirdiklerinde bu oyuncuğı aradıklarını gösteren bir davranışta bulunmazlar. Yani, küçük bebeklerde nesnelerin sürekliliğine dair

silik bir kavrayış olsa bile, bu kavram onları kendilerinden gizlenmiş bir nesneyi aramaya yönlerecek denli gelişmemiştir.

Bebek 6-8 aylık olduğunda bu durum değışmeye başlar. Bu yaştaki bebekler karyolalarından düşen oyuncaklarına ya da mama sandalyelerinden yere dökülen yemeğe uzanıp bakarlar. Bu yaştaki bebekler kısmen gizlenmiş nesneleri de aramaya başlarlar. Bebeğin en sevdiği oyuncacı, bir kısmı dışarıda kalacak şekilde bir örtünün altına gizlendiğinde bebek oyuncacına uzanacaktır. Bu durum 8-12. aylarda da değışir. Bu yaştaki çocuklar tamamı bir örtünün altına ya da paravanın arkasına gizlenmiş oyuncaklarını aramaya ya da uzanıp almaya başlarlar. Dolayısıyla, 12 aylık bebeklerin büyük bir bölümü, artık görünürde olmasa bile bir nesnenin varlığının sürdüğü olgusunu temelde kavramış durumdadır (Bee ve Boyd, 2009).

Piaget, bebeğin duysal motor dönemde henüz bu erken zihinsel imge ve anıları yönlendiremediği konusunda ısrar eder. Ayrıca, nesne ya da imgeler gibi içsel simgeleri yönlendirebilmeye başlaması, bir sonraki dönemin başlangıcını işaret eder. İşlemsellik öncesi düşünme dönemi 18-24. aylar arasında başlar (Bee ve Boyd, 2009).

2.2.1.2.2. İşlem Öncesi Dönem (2-7 Yaş)

İşlem öncesi dönemler kendi içerisinde kavramsal dönem/ön yargı aşaması (2-4 yaş) ve sezgisel dönem/önsezi aşaması (4-7 yaş) olmak üzere 2 alt evrede incelenmektedir (Aydın, 2010).

- *Kavramsal dönem/ön yargı aşaması (2-4 yaş):* Bu evrenin en önemli özelliği benmerkezcilik ve animistik düşünmedir. Animizm kavramı çocukların cansız objeleri canlıymış gibi düşünebilmesidir. Animizm kavramının işlem öncesi düşünce sınırlaması ise cansız objeleri gerçekçi özellikleri olan ve hareket edebilen objeler olarak görme inanışıdır. “Ağaç yaprağı itti ve yaprak yere düştü” çocukların bu cümlesi ise animizmi göstermektedir (Santrock, 2013).

- *Sezgisel dönem/önsezi aşaması (4-7 yaş):* Bu evrede çocuk, hızlı bir şekilde eksik bölümlere yapma durumlarından yeterli bir gruplama kabiliyetine doğru ilerlemektedir. Matematik yapabilir hale gelmektedir. Büyük gruplar içerisinde gruplamalar ve alt bölmeler yapabilmektedir. Bütünün ve alt parçaların bilgisini aynı anda zihninde tutamaz. İfade edilen bu yetersizliğin matematik öğretimi için çok önemli olduğu açıkça görülmektedir (Charles, 1999).

Piaget 2 ila 6 yaş arasındaki çocukların davranışlarında pek çok açıdan simge kullanımının izlerini görmüştür. Örneğin, bu yaşlardaki çocuklar –miş gibi yapma oyunları oynamaya başlarlar. Bu tip simge kullanımı, dilin ortaya çıkışında ve okul öncesi çağıdaki çocuklarda ölçek modellerini ya da basit haritaları anlamaya yönelik ilkel yetenekte de görülür (DeLoache, 1995).

Piaget'e göre okul öncesi çağda düşünme, katı ve dış görünüşlerin egemenliği altındadır. Tutarsızlıklara karşı duyarsızdır ve çocuğun kendi bakış açısı ile sınırlıdır. Piaget bu niteliği *benmerkezcilik* olarak adlandırır. Bu, çocuğun bencil olduğu anlamına gelmez, buna karşılık herkesin dünyayı onun gibi gördüğünü varsayar (Bee ve Boyd, 2009). Örneğin, çocuğa farklı renk ve büyüklüklerdeki üç boyutlu dağlardan oluşan bir sahne gösterilir. Daha sonra bir dizi resim arasından, kendi bakış açısına göre sahnenin nasıl olduğunu gösteren bir resim seçer.

Okul öncesi çağıdaki çocukların büyük bölümü bu görevi fazla zorlanmadan başarır. Daha sonra çocuktan sahneyi bir başkasının, bir oyuncak bebek ya da sahnenin diğer tarafında duran birisinin bakış açısıyla gösteren bir resim seçmesini ister. Okul öncesi çağıdaki çocuklar, işte bu noktada zorlanır. Genellikle, sahneyi yine kendi bakış açılarına göre gösteren bir resim seçerler (Gzesh ve Surber, 1985).

Piaget'in bu dönemi anlatırken aynı derecede önem verdiği konulardan biri de okul öncesi çağıdaki çocuğun nesnelerin görünüşlerine odaklanmasıdır. Bu özellik Piaget'nin en ünlü çalışmalarından biri olan *korunum* araştırmalarında da görülür. *Korunum*, görünümü değişse bile bir maddenin niceliğini muhafaza ettiğinin anlaşılmasıdır. Piaget'in ölçüm

teknikinde çocuğa önce iki eşit nesne ya da nesneler kümesi gösterilir; çocuk bu ikisinin ağırlık, nicelik, uzunluk ya da sayı açısından eşit olduğunu kabul ettikten sonra nesne ya da nesne kümelerinden biri kaydırılır, değiştirilir ya da deforme edilir ve çocuğa bu ikisinin hala eşit olup olmadıkları sorulur. Daha sonra Piaget çocuğa bu sonuca nasıl ulaştığını sorar.

İşlemsellik öncesi şemalar kullanan çocuklar “ekmeğin hamuru daha fazla çünkü artık daha uzun” gibi gerekçeler öne sürer. Buna karşılık somut işlemsel dönemdeki çocuklar “ekmek daha büyük görünüyor çünkü şimdi daha uzun, ama ekmeğe hamur eklemediniz, çıkarmadınız da, demek ki hala aynı olmalı” gibi yanıtlar verecektir. Piaget, iki ayrı dönemdeki çocukların gerekçeleri ve akıl yürütme biçimleri üzerine değerlendirmelerine dayanarak, 5 ya da 6 yaştan önce çocuklarda nadiren gerçek bir *korunum* anlayışı görülebileceğini savunuyordu (Bee ve Boyd, 2009).

İşlem öncesi dönemdeki çocukların gözleri önünde ikisi benzer genişlikte ve uzunlukta iki tane bardağa su doldurulmuş ve çocuklar bardaklardaki su ölçüsünün eşit olduklarını kabul etmişlerdir. Daha sonrasında çocuklardan bardakların birindeki suyu daha uzun ve ince bir bardağa boşaltılmaları istenmiş ve su ölçüsünün aynı olup olmadığı sorulmuştur. Uzun bardağın içindeki su ölçüsü değişmemek ile beraber su düzeyi daha yüksekte olduğu için çocuklar uzun bardaktaki suyun daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Buradan anlaşılan şudur ki çocuklar henüz görünümün etkisindedir. Çocuklar için bu konuda önemli olan şey su seviyesinin yüksekliğidir. İşlem öncesi dönemlerdeki çocuklar *tersine çevrilebilme* kabiliyetinden de mahrumdurlar. Uzun, ince bardaktaki su yeniden kısa, geniş bardağa döküldüğü zaman su seviyesinin tekrar eski yerine getirilebileceğini bu evredeki çocuklar düşünememektedir. Bu evredeki çocuklar *tersine çevrilebilme* ve *korunum* işlemleri için lazım olan mantıksal düşünme kabiliyetlerinden mahrumdurlar (Morgan, 1995).

Tersine çevrilmezlik, işlem öncesi dönemlerde görülmektedir. Bu dönemlerdeki çocuklar değişiklik yapmanın tersi bir durumla, su ilk bardağa tekrar konulduğu zaman benzer

ölçüde olduğunu düşünememektedir. Bu durumun sonucu büyük ihtimalle belli bir sürede birden çok etken üstünde düşünememesi ile alakalıdır.

Bu dönemlerde görünen hususlardan biri de *odaklaşmadır*. İşlem öncesi dönemlerdeki çocuklar dikkatlerini çoğunlukla bir görevin sadece bir tarafı üzerinde tutmaktadırlar ya da kısıtlı bir bilgi üstünde odaklanma sağlarlar. Ve belli bir süre içinde birden fazla şeyle uğraşamamaktadırlar (Ulusoy vd., 2015).

Özelden özele akıl yürütme, işlem öncesi dönemdeki çocuklarda görülen başka bir özelliktir. Bu dönemde bulunan çocuklar tümevarım ve tümdengelim kullanamazlar. *Özelden özele akıl yürütme* kullanırlar. Mesela, her sabah kahvaltı ederken ekmek yiyen bir çocuk, bir sabah ekmek yemediği zaman kahvaltı yapmadığını düşünebilir.

İşlem öncesi dönemde bulunan çocuklarda *yapaycılık* ve *animizm* özellikleri de önem teşkil etmektedir. *Animizm*, cansız nesneleri canlıymış gibi düşünmek olarak tanımlanabilir. Çocuk oyuncak bebeği sanki yaşayan bir canlı gibi düşünüp, altını değiştirip onunla sohbet edebilir. Bu *animizme* örnektir. *Yapaycılık* ise doğal olguları birisinin yaptığı ya da bunlara birisinin neden olduğu inancı olarak ifade edilmektedir. Dört ile beş yaş arasındaki bir çocuğun güneşi birisinin çakmakla yakıp tutuşturduğunu düşünmesi *yapaycılığa* örnek olarak gösterilebilir.

Çocuklar sınırlı deneyimleri nedeniyle *kalıp yargılar* geliştirirler ve karmaşık bilgileri dar kavramlarda örgütlemeye ve sıkıştırmaya çalışırlar. Örneğin, bir kız çocuğu bir gün eve “ben büyüyünce hemşire olacağım” diyerek gelir. Annesi neden doktor olmayı istemeyip de hemşire olmayı istediğini sorunca kızgınlıkla “kızlar doktor olamazlar” der. O gün okula mesleklerini tanıtmak için bir doktorla bir hemşire gelmiştir ve gelen doktor erkek, hemşire ise kadındır. Bu çocuk bir süre sonra hastalanınca annesi onu özellikle bir kadın doktora götürür. Sonrasında da hala kadınların doktor olamayacağını düşünüp düşünmediğini sorar. Kız “ama anne o bir hemşireydi” cevabını verir. *Kalıp yargılar* her yaşta görülebilir, ancak çocuklar bilişsel gelişimlerinden dolayı kalıp yargılara daha eğilimlidirler (Gander ve Gardiner, 1995).

Piaget'e göre işlem öncesi evredeki çocuk zihinsel simgeleri kullanabilmektedir. Bu ilerlemeye karşın, okul öncesi çağıdaki çocuk birçok gelişmiş bilişsel özellikten yoksundur. Piaget bu çocukların hala benmerkezci olduğunu, katı bir düşünme yapısına sahip olduğunu ve genelde dış görünüme bağlı olduklarını düşünür. Okul öncesi çağıdaki bilişsel işleyişi inceleyen araştırmalar, bu çocukların Piaget'in düşündüğünden çok daha az benmerkezci olduğunu açıkça ortaya koymuştur (Bee ve Boyd, 2009).

2.2.1.2.3. Somut İşlemler Dönemi (7-11 Yaş)

Bu dönem insan zihninin ulaşabileceği gelişim düzeyinin bir önceki basamağıdır. Somut işlemler dönemi önemli farklılıklara sahiptir. İşlem öncesi döneme kıyasla somut işlemler döneminde dilin öğrenilmesi, sosyalleşme ve düşünme sürecinde önemli ilerlemeler kat edilir. Bu dönemde gerçek işlemlerin çıktığı gözlenir (Arı, 2006).

Bu dönemdeki çocuklar nesneleri sınıflayabilir. Bu beceri, parça-bütün, bütün-parça ve parça-parça ilişkilerini anlama yeteneği edindirmektedir. Çocuklara karışık dizilmiş kırmızı ve sarı daireler; beyaz ve siyah kareler verildiğini düşünelim. Çocuklar eğer grupta yapabiliyorsa bu durumda daireler ve karelerden oluşan iki grup olduğunu keşfetmektedirler. Bu nesneler arasında bir hiyerarşi bulunmaktadır. Bu, çocukların bütün dairelerin kırmızı veya sarı olduğunu, dairelerin hepsinin kırmızı daireden ve sarı daireden daha fazla olduğunu ve eğer sarı daireler alınırsa kırmızı dairelerin kalacağını anlamasını olanaklı hale getirmektedir (İnanç vd., 2004).

Piaget'e göre hem fiziksel eylemlerin, hem de zihinsel işlemlerin *tersine çevrilebileceğinin* anlaşılması somut işlemlerin en önemlisiydi. Örneğin, *tersine çevrilebilirliği* anladığınızda A'nın B'den daha iri olduğunu biliyorsanız, bu durumda B'nin A'dan daha ufak olduğunu söyleyebilirsiniz.

Piaget'in özgün gözlemleri ve yeni araştırmalar çocuğun *sınıfa dâhil olma* ilkesini, yani alt sınıfların daha geniş üst sınıfların içinde yer aldığı fikrini yaklaşık 7 ya da 8 yaş dolaylarında sergilediğini ortaya koymaktadır. “Muz”, “meyve” sınıfına dâhildir, meyveler

“besin” sınıfına dâhildir vb. Okul öncesi çağıdaki çocuklar, muzun da bir meyve olduğunu anlar, ancak sınıflar arasındaki ilişkiyi, yani “meyve” sınıfının bir alt sınıf olduğunu ve muzun yanı sıra portakal, elma gibi çeşitli meyveleri de içerdiğini henüz tam olarak kavrayamazlar.

Piaget’e göre okul çağındaki çocuğun *tümevarımsal mantık* kullanabilme yeteneğinin temelinde de *tersine çevrilebilirlik* yatmaktadır. Kendi deneyimi üzerinde akıl yürüterek genel bir ilkeye ulaşabilir. Örneğin, bir kümeye bir oyuncak eklediğinizi ve kümeyi baştan saydığınızı, daha sonra da kümede öncekinden bir fazla oyuncak bulunduğunu gözlemleyerek eklemenin, sonucu her zaman arttırdığı yönünde bir genel ilkeye ulaşabilir.

İlkokul çocuklarının bilimsel gözlem konusunda oldukça iyi oldukları söylenebilir, ağaç ya da kuş türlerini gruplamaktan, saymaktan ya da çeşitli hayvanların yuvalama alışkanlıklarını gözlemlemekten büyük bir zevk alırlar. Buna karşılık, bir kuramdan hipoteze gitmek gibi genel bir ilkedен yola çıkarak bir sonuca ya da gözleme ulaşmada, yani *tümdengelimsel mantık* konusunda henüz o denli iyi oldukları söylenemez. Örneğin, “fiziksel açıdan kadınlar da erkekler kadar güçlü olsaydı, bu durum insan ilişkileri ve toplumda ne gibi farklılıklar yaratırdı?” sorusunun tüm olası yanıtları üzerinde fikir yürütmeniz istendiğini düşünün. Bu soruyu yanıtlamak için *tümevarımsal* değil, *tümdengelimsel mantık* kullanmalısınız ve bu o kadar da kolay değildir. Çünkü yaşamadığınız deneyimleri gözünüzde canlandırmanız gerekmektedir.

Piaget bütün somut işlemsel becerilerin adeta çocuğun zihninde bir ampul yanmış gibi aynı anda ortaya çıkıverdiğini savunmuyordu. Çocuğun bazı somut işlemsel problemleri diğerlerinden daha fazla önce çözme eğilimini *yatay dekalaj* olarak adlandırmıştı. Fransızca bir sözcük olan dekalaj, “geçiş yapma, değişme, kayma, gecikme” anlamlarında kullanılır ve somut işlemsel düşünmeye geçiş “yataydır” çünkü somut işlemsel mantık yeni problem türlerine uygulanır. Örneğin, *dikey dekalaj*, çocuğun işlem öncesi dönemden, somut işlemsel döneme geçişinde olduğu gibi, bir düşünme türünden diğerine geçişi anlatmak için kullanılabilirdi (Bee ve Boyd, 2009).

2.2.1.2.4. Soyut İşlemler Dönemi (11 Yaş ve Üzeri)

Piaget'in zihinsel gelişimi son dönemi olarak nitelendirdiği bu aşama 11 yaşlarından sonradır. Biçimsel (formel) işlemleri dönemi olarak da isimlendirilmektedir (Kulaksızoğlu, 2001). Ergenlik döneminin başından itibaren çocukların düşünme stilleri yetişkinlerinkine benzemeye başlar. Çünkü artık soyut düşünme göze çarpmaktadır. Bu dönemde tündengelim ve tümevarım yoluyla akıl yürütme vardır. Bu dönemde çocuklarda, farklı fikirler, değerler, inançlar gelişmeye başlar. Çocuklar toplumun felsefesi ile, yapısı ile, politikası ile ilgilenir ve bir değerler sistemi örgütlemeye yönelirler (Deniz, 2017).

2.2.1.3. Jerome Bruner'in Bilişsel Gelişim Kuramı

Bruner, başlangıçta algı ve düşünme konularında çalışmıştır. Bruner'e göre çocuklar, araştırarak ve keşfederek öğreniyorlardı. Daha sonra öğrenmenin sosyo-kültürel yönlerini de içine alacak şekilde öğrenme teorisini genişletmiştir. Bruner, öğrenmeyi, öğrenmenin yeni fikirler oluşturduğu veya eski bilgilerine yeni kavramlar eklediği aktif bir süreç olarak görür. Piaget'den sonra bilişsel gelişim kavramını evrensel bir anlayışla irdeleyenlerden biri de Bruner'dir (Kartal, 2005).

Bruner, bilişsel gelişimi üç aşamada incelemiştir.

- Eylemsel (Hareket) Dönemi (0-3 Yaş)
- İmgeleme Dönemi (7-11 Yaş)
- Sembolik Dönem (11 Yaş ve Üzeri)

2.2.1.3.1. Eylemsel (Hareket) Dönemi (0-3 Yaş)

Çocuk bu dönemde çevreyi anlamaktadır. Çevredeki nesnelere dokunup, vurup, ısırp, hareket ettirip tanımaktadır. Psiko-motor davranışlar sergileyip çevreyi öğrenmektedir. Örneğin diş fırçalamak, bisiklete binmek, vb. (Senemoğlu, 2007). Bu dönem fiziki yaşamışlıklar ile basit doğrulama ve ispat yapılan bir dönemdir (Tall, 1994). Bu dönemde

çocuk deneyimlemeye başlar. İlerleyen süreçte zihinsel imgeler gelişmekte ve bu doğrultuda nesneler hatırlanmaktadır (Bayram, 2004).

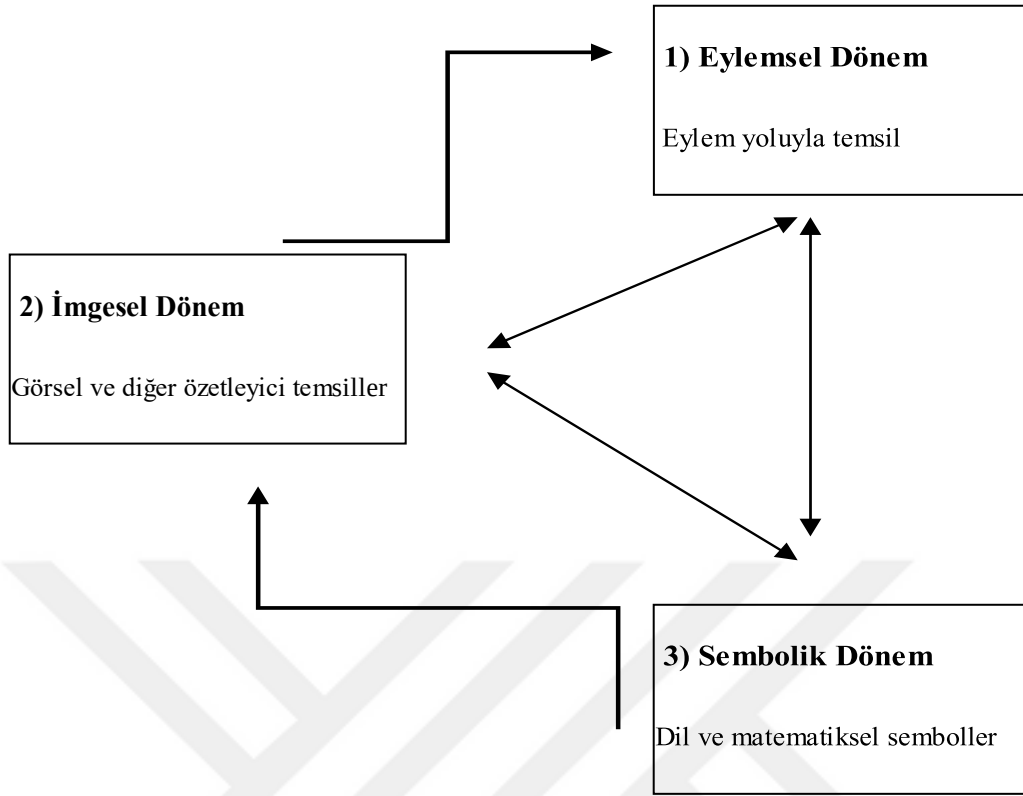
2.2.1.3.2. İmgeleme Dönemi (7-11 Yaş)

Bu dönemde bilgi, imgelerle taşınmaktadır. Görsel bellek gelişmiş durumdadır. Ama çocuğun kararları duyu organları vasıtasıyla edinmiş olduğu duyuşsal etkilere dayanmaktadır. Çocuklar, bir nesneyi veya durumu nasıl algılamışlarsa zihinlerinde de o şekilde tekrar canlandırabilmektedirler (Aydın, 1999). Bu dönemde öğretim sürecinde görsel materyallerin kullanılması, çocukların başarılı olmalarını sağlar. Çocuk bu dönemde resim çizebilir, gösterileri izleyebilir ve sanal materyalleri kullanabilir (Strom, 2009).

2.2.1.3.3. Sembolik Dönem (11 Yaş ve Üzeri)

Bu dönemde bulunan çocuk, sembolleri kullanabilmektedir. Semboller vasıtasıyla birçok şeyi ifade edebilmektedir (Deniz, 2017). Bruner, zihinsel gelişim ilkelerinin sıra içinde ilerlemesine rağmen birbirleri ile karşılıklı ilişki içinde olduğunu, sembolik dönemdeki bir çocuğun gerekli gördüğü takdirde diğer ilkelere dönüş yapabileceğini söylemiştir.

Bruner'in kastettiği ilişki Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Bruner'in zihinsel gelişim ilkeleri. Tall, D. (1994). A versatile theory of visualisation and symbolisation in mathematics. Paper presented at the Plenary Presentation at the Commission Internationale pour l'Etude et l'Amelioration de l'Enseignement des mathematiques, Toulouse, France.

Bruner'e ait teoriye göre, çocuklar kendi ilgilerine yönelmekte, çözüm ve yanıt bulabilmek için düşüncelerini test etmektedirler. Öğretmen çocukların inceleme yapabilmelerine olanak verir ve öğrenebilmelerini sağlamak amacıyla sorular sorar. Bruner'in öğrenme teorisini destekleyen bir çevrede, çocuklardan, kendi yanıtlarını ortaya atmaları ve bu yanıtları başkalarıyla paylaşmaları beklenir. Aynı zamanda çocukların sezgisel incelemelerine dayanan deneylerinin sonuçlarını tahmin ederken birçok hata yapmaları beklenir (Bayhan ve Artan, 2004).

Bruner'e göre çocuk hangi gelişim aşamasında olursa olsun, öğrenme sürecinde bireyin gelişimsel özellikleri dikkate alındığında bilgi, yaş fark etmeksizin öğrenilebilir. Bu yüzden okulda verilen dersler, çocuğun bulunduğu gelişim aşamasına uygun bir şekilde

işlenmelidir. Bruner, bilişsel yapıların çocuğun tecrübeleri ve yaşanmışlıkları ile oluştuğunu savunmaktadır (Özer, 2005).

2.2.1.4. Yeni Piagetci Bilişsel Gelişim Kuramı

Öne sürülen yeni düşüncelerden bir bölümü bilgi işleme modeline dayanır. Piaget'in görüşleriyle çelişmekten çok bu düşünceleri geliştirmeye odaklı bir kuramdır. Örneğin, Yeni Piagetçilerden Robbie Case, bilişsel gelişimde görülen yaşa bağlı farklılıkları, çocukların kısa süreli belleklerini kullanmalarında görülen değişimlerin bir işlevi olarak değerlendirir. Case, çalışan bellek kapasitesini *kısa süreli depolama alanı* olarak adlandırılır.

Case'ye göre, *kısa süreli depolama alanında* hazır bulunabilecek şemaların sayısı sınırlıdır ve aynı anda konabilecek maksimum şema sayısı *işlemsel yeterlik* olarak anılır. Hem uygulama (alfabenin öğrenilmesi gibi bellek kullanımını gerektiren görevler) hem de çocuk büyüdükçe gerçekleşen beyin olgunlaşması yoluyla işlem yeterliğinde ilerlemeler görülür. Dolayısıyla, 7 yaşındaki çocukların korunum görevleri ile ilgili bilgileri işlemede 4 yaşındaki çocuklara oranla daha başarılı olmasının nedeni kısa süreli depolama alanı işlemsel yeterliğindeki ilerlemelerdir (Bee ve Boyd, 2009).

2.2.1.5. Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı

Bilişsel gelişimde toplumsal etkenlerin rolüne önem veren Vygotsky'nin görüşleri, hem Piagetci, hem de Yeni Piagetci görüşlerden ayrılır. Örneğin, okul öncesi çağıdaki iki çocuk bir yapbozun parçalarının nereye ait olduğunu tartışmaktadırlar. Bu tip karşılıklı konuşmalarından sonra çocuklar bu tartışmayı içselleştirirler. Bu daha sonra, çocuğun yapbozu çözme sürecinde kendine yol gösterici olarak kullanacağı bir içsel konuşma modeline dönüşür. Vygotsky'ye göre problemlerin çözümleri bu şekilde toplumsal olarak bulunur ve öğrenilir. Vygotsky bireysel öğrenmenin gerçekleştiğini yadsımaz. Onun söylemek istediği, grup halinde öğrenme süreçlerinin bilişsel gelişimin merkezinde

olduğudur. Dolayısıyla, Vygotsky'nin bakış açısına göre, bilişsel gelişim için toplumsal etkileşim gerekir (Thomas, 2000).

Vygotsky bilişsel gelişimin 0-7 yaş içinde belirli dönemlerden geçtiğini öne sürüyordu. Bu dönemlerin her biri, çocuğun toplumdaki yetişkinler tarafından kullanılan düşünme şekillerini içselleştirmesine yönelik bir adımı temsil etmektedir.

İlkel dönem olarak adlandırılan dönemde bebek, daha alt düzey hayvanlarda görülen zihinsel süreçlere benzer bir sürece sahiptir. Yaşamın ikinci yılında dil gelişimi başlayana dek, büyük oranda koşullanma yoluyla öğrenir. Dil gelişiminin başlamasıyla birlikte *naif psikoloji* dönemine girer. Bu noktada iletişim kurmak için dili kullanmayı öğrenir, ancak dilin simgesel yapısını henüz anlayamaz. Üçüncü yılın sonlarına doğru çocuk, dilin simgesel işlevini anlamaya başladığında *benmerkezci konuşma dönemine* girer. Bu dönemde dili, problemler çözmede yol gösterici olarak kullanır. Diğer bir deyişle, kendine bir şeyi nasıl yapması gerektiğini söyler. Örneğin, merdivenlerden inen 3 yaşındaki bir çocuk kendi kendine “dikkatli ol!” diyebilir. Bu komut, çevresindeki daha olgun bireylerin ona söylediği komutların içselleştirilmesinin bir sonucudur.

Piaget de benmerkezci konuşmanın var olduğunu ve önemini biliyordu. Bununla birlikte, benmerkezci konuşmanın işlem öncesi dönemin sonlarına doğru ortadan kalktığına inanıyordu. Buna karşılık, Vygotsky'ye göre benmerkezci konuşma, çocuğun bilişsel gelişiminin son evresi olan *içeriye büyüme dönemine* girdiği 6 ya da 7 yaşlarına dek tam olarak içselleştiriliyordu. Dolayısıyla, Piaget'in daha büyük yaştaki çocuklara atfettiği mantıksal düşünme Vygotsky'ye göre çocukların fiziksel dünya ile etkileşim yoluyla kendileri için kurdukları şemaların değil, daha büyük yaştaki çocuklardan ve yetişkinlerden toplumsal dünyada edinilen konuşma rutinlerinin içselleştirilmesinin sonucunda ortaya çıkıyordu (Bee ve Boyd, 2009).

Günümüzde Vygotsky'nin görüşlerini destekler ya da bu görüşler ile çelişir nitelikteki verilerin sayısı yeterli değildir (Miller, 2002). Bununla birlikte, çocukların zihin kuramı fikirleri oluşturması üzerine yürütülen bazı ilgi çekici araştırmalar, Vygotsky'nin temel

önermelerine ağırlık veriyor. Problemler üzerine kendi başlarına çalışan çocuklarla karşılaştırıldığında, ikili ya da grup halinde çalışan çocukların daha gelişmiş zihin kuramı fikirleri geliştirdiği görülüyor. Bu nedenle, Vygotsky'nin kuramında bireysel düşüncelerin grup etkileşimine katkısı göz ardı edilmiştir (Bee ve Boyd, 2009).

2.2.2. Erken Çocuklukta Dil Gelişimi

Dil, insanın dünyadaki değerini belirleyen ve diğer canlılardan ayrılmasını sağlayan en önemli olgudur. Konuşma yeteneği, yani dil, insanın en önemli niteliklerinin başında gelir. İnsanın duygularını, düşüncelerini, isteklerini bütün ayrıntılarıyla açığa vurmasını, yaşamını sürdürmesini mümkün kılar. Konuşan bir varlık durumundaki çocuğun dili ile baştan sahip olduğu bu dil kapasitesi, dillerin doğuşunda ve dil temellerinin incelenmesinde en önde gelen dil belirleyicilerindendir. Çocuk dili üzerindeki incelemeler dilin doğuşu hakkında daha net bilgiler vermektedir (Aksan, 1998).

Müzik yolu ile dil gelişimine büyük katkı sağlanabilir. Arkadaşları ile söyledikleri tekerlemeler ve saymacalar, çocuk şarkıları, halk türküleri ile kelime dağarcığı genişler; çocuklar sözcükleri doğru temiz ve anlaşılır söylemeyi öğrenir (Yıldız, 2002). Özellikle şarkı ve tekerleme söyleme çalışmaları çocuğun dil gelişimini olumlu yönde etkiler. Çocuklar rahat söyleyemedikleri sözcükleri, şarkı sözü olarak düzenlenmiş melodilerle daha rahat söylerler. Çocuklar her zaman şarkı söylemeye ilgi duydukları için, fark etmeden pek çok sözcüğü şarkı içinde öğrenir ve kolayca söylerler. Bunları tekrar ederek düzgün konuşmaya başlarlar (Arslan, 2005).

Yaşamın ilk altı yılındaki dil gelişiminde görülen özellikler aşağıdaki gibidir:

- *0-3 Ay Arası:* Sese karşı tepki verir. Agulama şeklinde sesler çıkarabilir. Tanıdık kişi veya eşyaları görünce ellerini sallar, gözü ile takip eder, kendi kendine gülümseyebilir. Müzik ve konuşmaya karşı tepki verir, bazı heceleri tekrarlar, dudakları ile p, b, m gibi harfleri çıkarmaya çalışır.

- *3-6 Ay Arası:* Çevresinde konuşan kişileri arar. Ağlarken konuşulunca rahatlar. Agulama şeklinde iletişim kurar. Yüksek sesle güler. Kendine göre ağlama dışında heceler kullanır.
- *6-12 Ay Arası:* Annesinin sesini taklit etmeye çalışır. “Cee” oyunları oynar. Bazı eşyaları ses çıkartmak için kullanır. –ma, –da gibi sesleri rahatlıkla çıkarır, 12. aya doğru baba, mama der. Oyuncakları ve kişiler ile anlamsız dahi olsa konuşmaya çalışır.
- *12-18 Ay Arası:* Hızla yeni kelimeleri öğrenmeye devam eder. Her gün gördüğü cisimleri adlandırmaya ve onları rahat tanımaya başlar. İnsanlar ile ilişki kurarken anlamlı kelimeleri çoğunlukla kullanmaya başlar. Ailenin öğrettiği kelimeleri kendi kendine tekrarlar, 18. aya doğru iki komutu üst üste anlayıp yerine getirir. Örneğin: bardağı al, mutfığa götür, vb.
- *18-24 Ay Arası:* İki kelimelik cümleler yapmaya başlar. Tanıdıklarının ismini bilir, isteklerini rahatlıkla ifade edebilir. İki den fazla komutu anlar ve yerine getirir, 24. aya doğru üç kelimelik cümleleri de konuşur.
- *2-3 Yaş Arası:* Tanıdığı yetişkinler ile rahatlıkla sohbet eder. Reddetme ifadesi kullanabilir. Cümle yapısı erişkin cümle yapısına benzemeye başlar. Vücudunun parçalarını rahatlıkla yapar. Bütün komutları yerine getirebilir. Kelime haznesi hızla artar.
- *3-4 Yaş Arası:* Konuşma ve cümle kurması erişkine iyice benzemeye başlar. Kendine ait yaş, soyad gibi özellikleri bilir. Ezberlediği şarkı sözleri, vb. rahatlıkla söyler. Erişkinler ile rahat sohbet edebilir.
- *4-6 Yaş Arası:* Grup halinde olan konuşmalara katılır. Hikaye ve masal anlatır, sayı sayar. Kelime haznesi iyice artmıştır. Sıfatları rahat kullanmaya başlar. Cümle yapısı ve şekli erişkinle hemen hemen benzer. İsteklerini ayrıntıları ile anlatabilir (Deniz, 2017).

Okul öncesi yıllarda çocuklar, dağarcıklarına büyük bir hızla sözcük eklemeyi sürdürürler. İki buçuk yaşında ortalama sözcük dağarcığı yaklaşık 600 sözcükten oluşur ve bunların yaklaşık dörtte biri fiildir (Bates vd., 1994). Üç ya da dört yaşındaki çocukların çoğu, öğrendikleri ilk dili oldukça akıcı olarak kullansalar da hala birçok düzeltmeye gereksinim duyar. Çocuğun dilindeki bu düzeltmeler, okul öncesi çağın son döneminde, ilkokulda, hatta erken ilk gençlik yıllarında yapılır (Bee ve Boyd, 2009).

Dil, çocuğu egosundan uzaklaştırıp sosyal bir kişi olmasını sağlayan, kendisini kontrol ve takip ettirebilen, düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını yavaş yavaş öğretebilen ve kendini güvenli hissetmesine yardım eden bir olgudur (Yavuzer, 2005).

2.2.3. Erken Çocuklukta Fiziksel Gelişim

Fiziksel gelişim doğum öncesi evreden başlayarak ölüme kadar süren bir süreçtir. Fiziksel gelişim bedenin ağırlıkça artması ve boyca uzaması yanında bedeni oluşturan tüm organların ve kemiklerin gelişimini, dişlerin çıkmasını ve değişmesini, kas, beyin ve tüm sistemlerle duyu organlarının da büyümesini, olgunlaşmasını içerir. Fiziksel gelişimle ilgili temel kavramlar: boyca büyüme, ağırlıkça büyüme, kemiklerin büyümesi, kasların büyümesi, beden oranı, bedenin biçimi, beden duruşu ve sistemlerdir. Fiziksel gelişimi olumsuz yönde etkileyen etmenler doğum öncesi etmenler, doğum sırası etmenler ve doğum sonrası etmenler olarak üçe ayrılır.

- *Doğum Öncesi Etmenlerin Bazıları:* Annenin beslenmesi, annenin kullandığı ilaçlar, annenin sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanması, radyasyon, annenin hamilelik sırasında geçirdiği hastalıklar, annenin hamilelik sırasındaki duygusal durumu, Rh faktörü, çevre kirliliği ve kimyasal maddeler, çoklu gebelik, gebelik toksemisi, kromozomsal ve genetik etmenler, kalıtım, vb.
- *Doğum Sırası Etmenlerin Bazıları:* Yetersiz oksijen, ani basınç durumu, vb.

- *Doğum Sonrası Etmenlerin Bazıları:* Cinsiyet, iç salgı bezleri, beslenme, hastalıklar, sosyo-ekonomik etmenler, aile tipi, iklim ve mevsimler, psikolojik etmenler, yorgunluk, vb. (Deniz, 2017).

Hareket kavramı, çocukların gelişmeleri, kendi çevresini ve bedenini tanıyabilmesi, gelişmiş kaslarının çalıştırılması için gereklidir. Zihinsel gelişimlerde keşfetme, inceleme ve algılama öncelikli bir durum olduğu için zihinsel ve fiziksel gelişimin birbiri ile beraberliğinin olduğu söylenebilmektedir (Atay, 2005). Yaş ilerledikçe fiziksel gelişim ilerlemeye devam etmektedir.

2.2.3.1. Baş

Eşkenar dörtgen biçimindeki büyük bingüldağın en geç 18. ayda kapanması gerekir. Bebeğin baş çevresi ise 5-6 yaşlarına doğru yetişkin insan başına ulaşır (Ülgen ve Fidan, 1997).

2.2.3.2. Boy ve Ağırlık

Doğumdan sonra bebeğin boyu hızla artar. Çocuğun boyu birinci yılın sonunda ortalama 75 cm iken, 4 yaşında doğuştaki boyunun iki katı uzunluğundadır. Doğumdan sonra ilk 10 gün içinde bebeğin ağırlığında azalma olabilir ancak sonraki günlerde hızla kilo almaya başlar. Ağırlık artışı 2-3 yaşlarında oldukça azken, 3-6 yaşlarında yeniden hızlanır. Bu ağırlık ve uzunluk artışları çocuğun cinsiyeti, kalıtım ve beslenme etkenlerine göre değişebilir (Başaran, 2000).

2.2.3.3. Kemik ve Dişler

Yeni doğan bir bebeğin kıkırdak biçimindeki kemikleri kalsiyum ve fosfor içeren beslenmeyle hızla kemik dokusuna dönüşür. Kemik gelişimi baştan ayağa ve içten dışa doğru ilkesine uygun gelişim gösterir. Kemik gelişimi de özellikle doğumdan sonraki ilk bir yılda çok hızlıdır. Çocuğun birinci yılın sonunda ayakta durabilmesi ve yürüyebilmesi

bunun en büyük göstergesidir. Ayrıca, 5-6 yaşlarında el ve ayak bileklerindeki kemik sayısı da artar. Bebeklerin normal olarak 6. aya kadar hiç dişi yoktur. İlk çıkan dişlere süt dişleri denilmektedir. Toplam 20 tane olan süt dişleri 2 yaşında tamamlanır. Bu dişler 6-11 yaşlarında düşer ve bu dişlerin yerine kalıcı dişler çıkar (Ulusoy vd., 2005).

2.2.3.4. Kaslar

Bebeğin büyük kasları küçük kaslarından daha önce gelişir. Bunun sonucunda çocuklar büyük oyuncaklarla daha kolay oynayabilir ve büyük nesneleri daha kolay tutabilir. Örneğin, bir çocuk büyük bir topu iki eliyle ve kollarıyla birlikte tutabilir. Oysa ki, küçük topu tutabilmesi için parmak kaslarını kullanmak zorundadır (Ulusoy vd., 2005).

2.2.3.5. Göz ve Görme Gelişimi

Görme, kişilerin kendi bedeni dışındaki çevreyle iletişime geçebilmeleri için ilk duyudur. Gören çocuklarda görme, altı ay civarında temel bilgi kaynağı haline gelmektedir (Pogrud ve Fazzi, 2002). Kişinin ne kadar iyi görebildiği yani görsel keskinlik için yetişkinlerde genel standart 20/20'dir. Bu standartta ikinci sayı ne kadar yükseğe kişinin görsel keskinliği o kadar zayıftır. Yeni doğan bir bebeğin görsel keskinliği 20/200 ile 20/400 arasında değişir, ancak bir yıl içerisinde beyindeki hızlı gelişmelere bağlı olarak hızla gelişir. Çocuğu bebek 20/20 görsel keskinlik derecesine yaklaşık 2 yaşında ulaşır (Keech, 2002).

Yeni doğan bir bebeğin bu denli zayıf görmesi o kadar da olumsuz bir durum değildir. Elbette, bebeğin uzaktaki şeyleri çok net olarak göremediği anlamına gelmektedir. Büyük olasılıkla yakınlarda duran iki kişiyi ayırt edebilecek kadar da iyi görememektedir. Bununla birlikte, yakınında duran şeyleri oldukça iyi görebilir ve ona bakan insanlarla ya da hemen elinin altındaki meme, biberon ya da beşiğin üzerinde dönen hareketli oyuncaklar gibi nesnelerle karşılaşmalarının çoğunda bu kadarı da gereksinimlerini karşılamaya yetecektir.

Bir bebek kaşığı ağzına götürmeye çalışırken yapması gereken şeylerden biri de gözlerini, ona doğru hareket eden elinin ya da kaşığın üzerinde tutmaktır. Hareket eden bir nesneyi takip etme süreci *izleme* olarak adlandırılır ve bunu her gün farklı durumlarda yaparız. Araba kullanırken diğer arabaların hareketlerini izleriz; bize doğru gelen bir arkadaşımıza bakarken onu izleriz; bir kaleci kendisine doğru gelen bir topu yakalayabilmek için topu gözleriyle izler. Yeni doğan bir bebek, gözlerini henüz bağımsız olarak hareket ettiremediği için, nesnelerle ilgili deneyimlerinin büyük bölümü ona doğru gelen ya da ondan uzaklaşan nesnelerden oluşur. Nesneleri tanımak istiyorsa, hareket ettikleri sırada gözlerini onların üzerinde tutabilmesi, yani izleyebilmesi gerekir (Bee ve Boyd, 2009).

Renk Görme: Araştırmalar kırmızı ve yeşil renklerin algılanması için gerekli olan hücrelerin (koniler, koni hücreleri) bir aylık bebeğin gözlerinde kesin olarak var olduğunu, belki doğumda da var olabileceğini gösteriyor. Mavi rengin algılanması için gerekli olan koniler de büyük olasılıkla bu sıralarda mevcuttur (Bornstein vd., 1992). Bebeğin görsel keskinliği başlarda gerçekten zayıf olsa da çok hızlı bir şekilde gelişir ve diğer görsel kapasiteler de erken dönemlerde dikkat çekici düzeyde gelişmiş durumdadır. Ayrıca, bebek 2 aylık olduğunda dikkat çekici bir “vites değiştirme” gerçekleştiği yönünde ilginç ipuçlarına ulaşmıştır; nesneleri tarama ve izleme de dahil olmak üzere bir dizi beceri bu yaşlarda hızlanarak gelişir (Bronson, 1994).

2.2.4. Erken Çocuklukta Motor-Hareket (Devinsel) Gelişim

Yaşam için vazgeçilmez olan ve hareket kapsamlı bir eylemdir. Erken çocukluk zamanı, çocuğun doğası itibariyle hareketin fazlasıyla ortaya çıktığı bir dönemdir. Hareket ve motor kelimeleri eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Motor-koordinasyon ve motor-kontrol becerilerinin nasıl ortaya çıktığını anlamak hayati faaliyetler için çok önemlidir (Gallahue, Ozmun ve Goodway, 2014).

Motor gelişimi ırk, cinsiyet, beslenme, vücut ölçüsü, hastalık, aile tutumları, sosyo-ekonomik düzey, olgunluk düzeyi, zeka ve eğitim etkilemektedir (Deniz, 2017).

Bedensel gelişim 0-6 yaş arasında çok hızlı olduğu için, devinsel gelişim de hızlıdır. Doğduğunda başını bir yandan öteki yana çevirme becerisi bile olmayan çocuk 6 yaşında rahatça koşabilir (Ulusoy vd., 2015). Bu doğrultuda yaşlar özelinde çocukların yapabildiği devinimler aşağıdaki şekilde incelenebilir.

2-3 yaşlar arasındaki çocuklar şu devinimleri yapabilir;

- bir yükseklikten atlayabilir
- topa tekme atabilir
- topu iki elle fırlatabilir
- üç tekerli bisikleti sürebilir
- her bir ayak üzerinde dengede durabilir
- parmak uçlarında yürüyebilir
- korkuluğa ihtiyaç duymadan merdivenden çıkıp inebilir
- oyun hamurunu evirip, çevirip, sıkabilir
- bardağı kendisi tutabilir ve suyunu içebilir
- uzaktaki bir nesneye tek eliyle kendi başına ulaşabilir fakat bunu kısa süreli olarak yapabilir.

3-4 yaşlar arasındaki çocuklar şu devinimleri yapabilir;

- düşmeden koşabilir
- durup ve tekrar hareket edebilir
- büyük topu tutabilir
- merdivenleri rahatça çıkıp inebilir
- büyük düğmeleri ilikleyebilir
- bir kalemi başparmak ve ikinci parmağın arasında tutabilir.

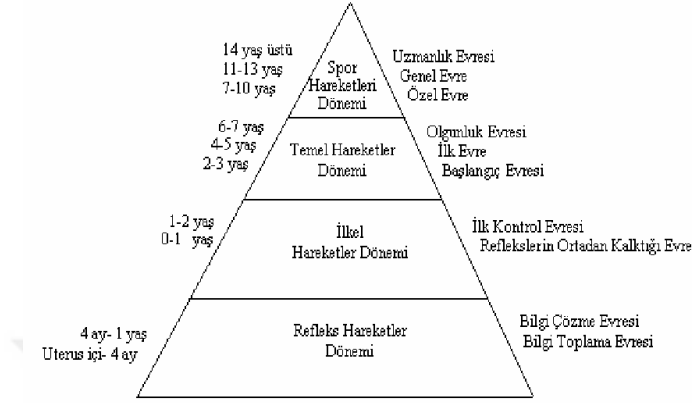
4-5 yaşlar arasındaki çocuklar şu devinimleri yapabilir;

- hızlı koşabilir
- denge tahtası üzerinde bir uçtan öteki uca yürüyebilir
- alçak bir duvarın üstünde yürüyebilir
- büyük oyuncakları taşıyabilir
- kendi giyinebilir
- bir nesneyi bir yere uzanarak yerleştirebilir
- makas ile belli bir çizgi üstünden kesim yapabilir
- ipi boncuktan geçirebilir, fakat iğneden geçiremez
- kalemleri parmaklarıyla kavrayarak tutabilir
- üçgen ve kareyi kopyalayabilir.

5-6 yaşlar arasındaki çocuklar şu devinimleri yapabilir;

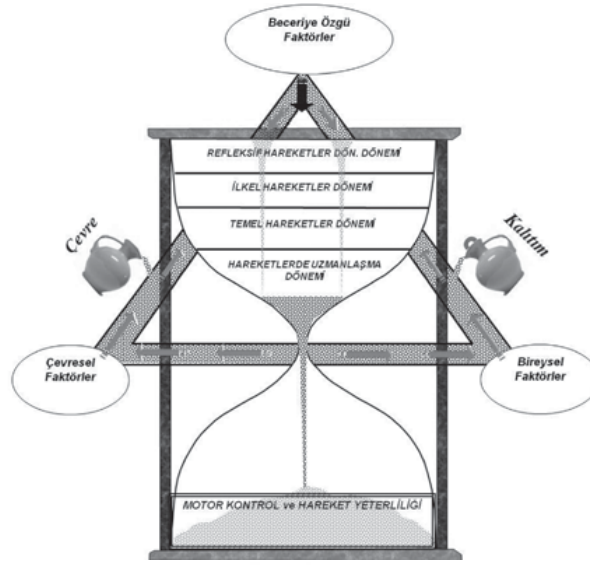
- top oyunlarını oynayabilir
- yerde top zıplatabilir
- topu daha hızlı atabilir
- ayak değiştirerek sıçrayabilir
- iki tekerli bisikleti sürebilir
- küçük düğmeleri ilikleyebilir
- beden, baş ve kollarını aynı zamanda kullanabilir
- paltonun fermuarını birleştirebilir
- ayakkabı bağcıkları bağlayabilir (Ulusoy vd., 2015).

Gallahue ise 1982 yılında motor gelişimini çocukluk dönemleriyle sınırlayarak incelemiş ve bu incelemesini piramit modeliyle açıklamıştır. Motor gelişimindeki dönemler Şekil 2’de görüldüğü gibidir.

Şekil 2. *Gallahue'un piramit modeli. Gallahue, D. (1982). Understanding motor development in children. New York: John Wiley.*

Gallahue daha sonrasında motor gelişim anlayışını genişletmiş ve 1995'te Ozmun ile beraber yayınladıkları kitabında motor gelişim aşamalarını aynı biçimde koruyarak piramit yöntemi yerine “kum saati” yöntemini ortaya çıkarmıştır. Kum saati yönteminde piramit yöntemindeki ilk üç motor gelişim evresinin aşamaları korunurken, sporla ilgili hareketler evresinin aşamasında değişiklik yapılmıştır. Kum saati modeli şekil 3’de görüldüğü gibidir.

Şekil.3. *Gallahue'nin kum saati modeli. Gallahue D, Ozmun J, & Goodway J. (2011). Understanding motor development: Infants, children, adolescents, adults. (7th edition) Boston: McGraw-Hill.*

Şekil 3'te Gallahue Kum Saati Modeli'ndeki dönemler aşağıda incelenecektir.

2.2.4.1. Refleks Hareketler Dönemi (4 Ay – 1 Yaş)

Yeni doğan bir bebek tamamıyla boş değildir. Bebekler, bedenlerini hareket ettirmeyi sağlayan genel bir yetenekle ve refleks adı verilen genetik olarak taşınan önemli bir kurulu davranışsal tepkiler dizisiyle birlikte doğar. Refleks, özel bir uyaran türüne verilen özel, otomatik tepkidir (Gander ve Gardiner, 1998). Bu dönemdeki bazı önemli refleksler; emme, izleme, moro, yakalama-kavrama, babinski, yüzme, adımlama, göz kırpması, kukla gözü, plantar, karın cildi, tonik boyun, patella tendon, landau, sarılma refleksleridir (Deniz, 2017).

2.2.4.2. İlkel Hareketler Dönemi (0-2 Yaş)

Bebegin ilk istemli hareketleri ilkel hareketler olarak adlandırılır. Tam olarak gelişmemiş hareket yetenekleri, çocuğun hayatının ilk 2 yılı boyunca gelişen hareketlerdir. Bebeklik boyunca gelişmemiş düzeyde olan istemli hareketlerin etkili ve yeterli gelişimi, ilerideki

zor hareket formları için temel yapının oluşumuna yardım eder. Bu dönemde kazanılan önemli yetenekler; uzanma-kavrama, oturma, sürünme-emekleme ve yürümedir (Deniz, 2017).

2.2.4.3. Temel Hareketler Dönemi (2-7 Yaş)

Bu dönemde temel motor beceriler, çocukların vücutlarını kontrol etmesine, çevrelerini manipüle etmesine, daha karmaşık becerilerin oluşturulmasına, sporda yer alan hareket kalıpları ve diğer eğlenceli aktiviteleri icra etmeye yardımcı olmaktadır. Bu dönemde kazanılan önemli yetenekler; koşma, sekme, sıçrayarak atlama, yatay atlama, tek ayak üzerinde sıçrama, yana kayma, duran bir topa vurma, top sektirme, yakalama, el üstünden top fırlatma, el altından top yuvarlamadır (Deniz, 2017).

2.2.4.4. Spor Hareketler Dönemi (7 Yaş ve Üzeri)

Bu evre, 7 yaş ve sonrasında ömür boyu devam eden bir süreci kapsamaktadır. Söz konusu evrede hareket günlük hayatta ve sporda çeşitli etkinliklere uygulanan bir araç olmaya başlamaktadır. Lokomotor, dengeleme ve manipülatif yeteneklerinin git gide mükemmelleştirildiği, birleştirilerek çeşitli faaliyetlerde kullanıldıkları bir dönemdir. Bu evrede yeteneklerin ne seviyede gelişebileceği çok çeşitli duygusal, motor ve zihinsel etkene bağlıdır.

Reaksiyon sürati, hareket hızı, koordinasyon, beden yapısı, boy, ağırlık, alışkanlıklar, arkadaş etkisi, duygusal yapı bunlardan bazılarıdır. Çocukların çoğu 6 yaşına geldiklerinde temel hareket modellerini olgunluk evresinde başarabilmek için gelişimsel olarak hazırdir. Nörolojik donanım, anatomik ve fizyolojik özellikler ve görsel algı yetenekleri birçok temel hareket becerisini olgun fazda gerçekleştirecek yeterlikte gelişmiştir (Gallahue ve Ozmun 1995).

Spor hareketleri döneminde; basketbol, dans, disk, futbol, jimnastik, tenis, golf, kayak, voleybol, vb. spor türleri manipülatif ve denge becerilerinin yanı sıra adımlama, koşma,

atlama, sıçrama, kayma, zıplama gibi temel hareket becerilerinin olgunlaşması ile çocukların dünyasında yer alır (Deniz, 2017).

2.2.5. Erken Çocuklukta Sosyal Gelişim

Sosyal gelişimin başlangıcı bebekliğin ilk günlerine kadar gitmektedir. Bir bebeğin annesine olan bağımlılığı onun sosyal ilişkilerinin başlangıcıdır. Anne bebeğine sevgi göstererek, dokunarak olumlu bir sosyal gelişimin tohumlarını atmaktadır. Bebeğin anneye olan bağlılığı, kendi ihtiyaçlarını karşıladığı ölçüde bağılılığa dönüşmektedir. Çocuk yürümeye ve konuşmaya başladığında sosyal çevresi genişlemektedir. Özellikle oyun vasıtasıyla yakın çevresindeki yetişkin ve çocuklarla yoğun etkileşime girmektedir. Bu esnada olumlu ve olumsuz olmak üzere birçok davranış örnekleriyle karşılaşmaktadır. Bu bağlamda yardımseverlik, işbirliği ve saldırganlık önemli kavramlar haline gelmektedir. Çocuğun bunlardan hangisini benimseyeceği büyük ölçüde içinde yaşadığı çevrede karşılaştığı modellere bağlıdır (Selçuk, 2000).

2.2.5.1. Sosyal Gelişim Kuramları

İnsan, belli bir zaman ve yörede, sosyal ve kültürel bir ortam içinde yaşar. Bireyin bütün yaşamı, çevresine uyumunu sağlama çabası içinde geçer. Bu uyum çabası doğumdan başlayarak gelişim göstermektedir. Çocuk gelişiminde ise en önemli süreçlerden biri sosyal gelişimdir. Sağlıklı bir toplumun temelleri, elbette çocuklarda sosyal gelişimin gerektiği gibi ve çocuğun yaşına ve gelişimine uygun olarak gerçekleşmesiyle mümkün olabilecektir.

Çocuklarda sosyal gelişim süreci daha detaylı incelendiğinde sosyal açıdan sağlıklı bir çocuğun belli yaşlarda ve dönemlerde belli davranışları göstermesiyle mümkün olmaktadır (Ceylan, 2014; Uysal ve Balkan, 2015). Böylelikle de okula başlamadan önce çocuk okul ortamının gerektirdiği sosyal gelişimini büyük ölçüde tamamlamış olarak aile ortamından uzaklaşıp okul ortamına girerek ayrıca toplum içerisinde gerektiği gibi davranmasını

öğrenmiş olacaktır. Çok sayıdaki araştırmalarda, gelişim kuramlarının çocukların eğitime önemli katkı sağladığı belirtilmektedir. Çocuklarda sosyal gelişim bu kadar önemli bir husus olduğundan bu bölümde sosyal gelişim kuramlarına yer verilmiştir.

2.2.5.1.1. Freud ve Psikoseksüel Gelişim Kuramı

Freud, karakter oluşmasında bebeklik ile çocukluk döneminin ne kadar değerli olduğunu söyleyen ilk kuramcılardan birisidir. Kişiliğin 6 yaşına kadar oluştuğunu ve ihtiyaç ile dürtülerin çevrenin etkisiyle nasıl şekillendiğini söyler.

Freud'un Psikoseksüel Gelişim Kuramı beş evrede incelenmektedir.

- Oral Dönem (0-1 Yaş):
- Anal Dönem (1-3 Yaş):
- Fallik Dönem (3-6 Yaş):
- Gizlilik (Latens) Dönem (6-12 Yaş):
- Ergenlik (Genital) Dönem (12-22 Yaş):

Oral Dönem (0-1 Yaş): Bu dönem id (ilkel benlik)'in egemenliği altındadır. İd'in yapısı isteklerin hemen karşılanmasını gerektirir. Doğal dürtülerin hemen doyurulması, gerginliğin hemen giderilmesi çocuğun en başta beklentisidir. Çocuğun bu dönemde kazandığı ilk toplumsal işlev, almak, almayı bilmek ve elde etmektir. Yani çocuk kendisine anne tarafından verilen şeyleri alırken, toplumsal anlamda almayı da öğrenir. Çocuk kendisine veren kişilerden verilmiş olmayı da değerlendirerek “vermek-verebilmek” yetisini de kazanır.

Anal Dönem (1-3 Yaş): Çocuğun yürümeye, konuşmaya ve kendi benliğini çevresinden ayrı algılamaya başladığı; yavaş yavaş bağımsızca düşünme ve davranma gibi yetilerin yapıtaşlarının geliştiği bir devirdir. Bu dönemde çocuğun dışkılama büzgeç kaslarının gelişmesiyle çocuğun dünyasına yeni bir eylem yetisi katılmaktadır. Çocuk içerde biriken dışkısını tutarak ya da bırakarak bir haz duyar. Çocuğun dışkısını tutabilmesi ve annesinin istediği yerde ve zamanda yapması çevreden büyük ilgi görür ve ödül alır. Böylelikle

çocuk artık toplumun iyi, kötü, doğru, yanlış ve ayıp gibi yargıları ile karşılaşmaktadır. Bu da çocuğun süper-ego gelişiminin önemli bir parçasıdır.

Fallik Dönem (3-6 Yaş): İki buçuk-üç yaşlarına giren çocuğun düşünce dünyasında giderek artan bir biçimde yeni bir algı alanı oluşur. Bu cinsel organ ayrılıkları ile ilgilidir ve çocuğun dikkati cinsel organlarına ve bunların anlamlarına yönelir. Çevreden ve başka insanlardan ayrı bir kişi olduğunu kavramış olan çocuk, artık “nasıl bir kişi” olacağını araştırmaktadır. Bu nedenle kendi bedenine, cinsel ayrılıklarına ve genellikle çevrede olagelen her şeye karşı derin, bitmek bilmez bir soruşturma ve öğrenme eğilimi gösterir. Cinsel ayrılıkların öğrenilmesi, cinsel benlik duygusunun başlaması ve cinsiyete uygun rollerin belirlenmesi de bu yaşlarda iyice kesinleşmiştir.

Gizlilik (Latens) Dönem (6-12 Yaş): Çocuğun bedensel ve zihinsel gelişiminde önemli bilişsel ve duygusal ilerlemeler olur. Çocuğun bilişsel yetileri (algı, bellek, yargılama, vb.) gerçeğe daha uygun değerlendirmeler yapabilecek düzeye gelir. Zamanı, yeri, uzayı tanıması olgunlaşır. Neden-sonuç bağlantılarını gerçeğe uygun kurabilir. Kavramsal ve soyut düşünme yetisinin gelişmesi ile daha uygun ve geçerli genellemeler yapabilir. Ego bu dönemde hızla gelişmektedir.

Ergenlik (Genital) Dönem (12-22 Yaş): Ergenlik, erkekte ve kızda hızla büyümenin olduğu, birincil ve ikincil cinsel yapının hızla geliştiği yaşları kapsar. Bu çağda eskiden yaşanılmış cinsel yönelişler, çatışmalar yeni baştan yaşanır. Aşırı bağımlılık duyguları olan ergen, ailesini yitirme, onlardan kopma kaygısına kapılır. Çocukluk dönemlerinden artakalan sorunların çözümü bu çağda yapılacaktır. Genellikle bu sanıldığından ağır bir sorundur. Genç, coşan sorunlar arasında egemenlik kurmak zorundadır. Çoğu ruhsal bozukluklar, nevrotik bozukluklar, kişilik bozuklukları, psikozlar bu dönemde ortaya çıkar. Ergenlik dönemi kimlik gelişimi açısından en önemli evrelerden biridir. Ergen, uzun bir hazırlık dönemi içinde yıllarca çabalar, bocalar ve kimliğini iyi kötü bulur (Geçtan, 1994; Özbay, 2003; Ersevim, 2010).

2.2.5.1.2. Erikson ve Psikososyal Gelişim Kuramı

Erikson'un psikososyal gelişim kuramı 8 evrede incelenmektedir.

- Temel Güvene Karşı Güvensizlik Dönemi (0-1 Yaş)
- Özerkliğe Karşı Kuşku Ve Utanç Dönemi (1-3 Yaş)
- Girişimciliğe Karşı Suçluluk Duygusu Dönemi (3-6 Yaş)
- Çalışkanlığa (Başarıya) Karşı Yetersizlik (Aşağılık) Duygusu Dönemi (7-11 Yaş)
- Kimlik Kazanmaya Karşı Kimlik Karmaşası Dönemi (11-17 Yaş)
- Yakınlığa Karşı Yalıtılmışlık (Yalnızlık) Dönemi (17-30 Yaş)
- Üretkenliğe Karşı Verimsizlik (Durgunluk) Dönemi (30-60 Yaş)
- Benlik Bütünlüğüne Karşı Umutsuzluk Dönemi (60 Yaş ve Üstü)

Ancak bu araştırma çocuklar üzerine olan bir araştırma olduğu için yaş aralığından ötürü ilk 5 evrenin incelenmesi araştırmacı tarafından daha doğru bulunmuştur.

Temel Güvene Karşı Güvensizlik Dönemi (0-1 Yaş): Bebekte toplumsal güvenin ilk kanıtı beslenmesinin kolaylığı, uykusunun derinliği ve bağırsaklarının rahat çalışmasıdır. Bebeğin gittikçe artan yetileri, annenin bunları besleme yollarıyla karşılıklı olarak düzenlenir. Bu da bebeğin, doğuşundan içinde bulunduğu durumun henüz oturmamış oluşunun yarattığı rahatsızlıktan kurtulmasına adım adım yardımcı olur. Bebek yavaş yavaş artan uyanık kaldığı saatler içerisinde, giderek daha çok sayıda duyuusal deneyiminin ve bir iç iyilik duygusuyla birlikte oluşan tanışıklık duygusu yarattığını keşfeder. Çeşitli rahatlık durumları ve bunlarla ilişkili kişiler, tıpkı bebeğin bağırsaklarındaki buruntular gibi tanıdık olur. Bu nedenle bebeğin ilk toplumsal başarısı, annesini aşırı kaygı ya da öfkeye yer vermeksizin gözünün önünden ayırabilmesidir. Çünkü anne, güvenle beklenen bir dış görüntü olmanın yanı sıra artık bebeğin içinde bir kesinlik durumunu almıştır (Erikson, 1984).

Özerkliğe Karşı Kuşku Ve Utanç Dönemi (1-3 Yaş): Doğumdan sonraki 18. ayda çocuklarda dışkı denetimini sağlayan kalınbağırsak kasları, iki yaş civarında da idrar denetimini sağlayan idrar torbası çıkışındaki sfinkter kasları yeterli olgunluğa ulaşır. Çocuklar kısa sürede bu iki fizyolojik olayı denetleyebileceklerini keşfederler. Yani istedikleri zaman dışkılarını veya idrarlarını tutabileceklerini ya da bırakabileceklerini öğrenirler. Bu olay çocukların en önemli özerklik girişimidir (Arı, 2005).

Girişimciliğe Karşı Suçluluk Duygusu Dönemi (3-6 Yaş): Okul öncesi döneme denk düşen bu dönemde, çocuğun bağımsız hareket edebilme olanağı daha da genişlemiştir. Çocuğun giderek kendini daha geniş bir sosyal ilişkiler ağı içinde bulması bu dönemde başa çıkması gereken güçlüklerinde artmış olması anlamına gelmektedir. Çocuk tipik olarak bu dönem içinde kendi yeteneklerinin üstündeki sorunlarla başa çıkabilmek için giderek daha bağımsız davranabilmekte, kimi durumlarda başkalarının haklarına bile tecavüz edebilmektedir. Öncelikle ailenin daha sonra öğretmenin, çocuğun başkalarının sınırlarını zorlamadan girişimlerde bulunabilmesini öğrenebilmesine yardımcı olmaları, ona başkalarıyla çatışma yaşamadan girişimcilik özelliklerini daha da geliştirebilme fırsatı sağlayacaktır (Can, 2002).

Çalışkanlığa (Başarıya) Karşı Yetersizlik (Aşağılık) Duygusu Dönemi (7-11 Yaş): Çocuğun iyi ve mükemmel bir şeyler yapabilme duygusunu kazanması, onun çalışma ve başarılı olma duygusunu, kendisi ve görevleri hakkında başarısızlık ve isteksizlik duygusu içerisinde olması ise; “yetersizlik (aşağılık) duygusunu” oluşturur (Erikson, 1968). Bu dönemde çocuğun okula gitmesiyle sosyal dünyasında büyük bir genişleme meydana gelmiştir. Arkadaşlar ve öğretmenin çocuk üstündeki etkisi artarken ana babanın etkisi giderek azalmıştır. Başarma çalışkanlık duygusunu getirir. Çocuğun kendine ve yeteneklerine karşı olumlu bir tutum geliştirmesine yardım eder. Gelecekteki başarılarının temellerini oluşturan akademik öz güven gelişir (Senemoğlu, 2002).

Kimlik Kazanmaya Karşı Kimlik Karmaşası Dönemi (11-17 Yaş): Çocuğun evreni kendi yakın çevresidir. Oysa ergenlik çağında bu evren hızla genişler ve giderek bütün bir

toplumu kucaklar. Bu gelişmeyle birlikte ergenler, kendilerini yalnızca yakın aile, okul ve arkadaş çevrelerinin değil, içinde yaşadıkları bütün toplumun parçası olarak görmeye başlarlar. Böylelikle, kendi geleceklerinin içinde yaşadıkları toplumun geleceğinden soyutlanamayacağının bilincine varırlar. O zaman da, nasıl geçmişte aile ve okul çevresinde birey olarak tanınmanın ve var olmanın savaşını vermişlerse, şimdi aynı savaşı daha geniş toplum kesimi tarafından tanınmak ve onaylanmak için vermek durumundadırlar. Bu nedenle, çocuklukta aşılacak basamakların ergenlikte geriye dönülüp bir kez daha değerlendirilmesi, anlaşılır bir durum olarak değerlendirilmelidir. Bu süreç boyunca gelişen “sadakat” hem çocukluk 32 evrelerinin kazanımı olan güçlere dayanır, hem de onları pekiştirir (Dereboy, 1993).

2.2.6. Erken Çocuklukta Duygusal Gelişim

Doğumdan 8 yaşına kadar, çocuklar duygusal gelişime yönelik bazı temel anlayışlar oluştururlar. Bu temel anlayışlar şu şekildedir:

- 1- Duygusal eylem ve tepkilerde bulunma
- 2- Duyguların farklı durumlarda ortaya çıkması
- 3- Duyguların diğer bireyler arasında iletişimin temeli olarak kullanılması
- 4- Duygusal ifadeler belirtilirken farklı model ve yollar kullanılması
- 5- Duyguların farklı olay ve kişilerle etkileşim sonucu ve zamanla değişebileceğini öğrenmedir (Caulfield, 2000).

Çocuklar ilk olarak 2,5 yaştan sonra mutlu, üzgün, öfke, korku gibi kelimelerle iç duygularını ifade eden kelimeler kullanmaya başlarlar. Acı ve haz daha sonra gelir. Çocukların konuşmalarında amaç, duygularını basitçe nasıl yorumladığıdır. Ağlama, gülme, öpme gibi dışsal davranışlarda psikolojik düzeyleri değiştiğinden sadece konuşmak yerine, hem diğer insanların iç duygularını hem de kendi duygularını ifade edebilirler. Okul öncesi dönem çocuklarında duygusal konuşma tam, açık, karmaşık, oldukça anlamlı

ve insanların duygularının nedenlerinden bahsedecek şekilde hızlı bir ilerleme göstermektedir (Deniz, 2017).

Çocuklar duygularını sadece deneyimleri ile anlamazlar, büyüdükçe onlar hakkında daha çok düşünmeye başlarlar. Kendileri ve diğer insanlar için ne anlama geldiğini anlamaya çalışırlar. Çocuklar duyguları anlamak için dış belirtileri ve iç duygu durumları anlamaya çalışırlar. Küçük bir kıza bir resim gösterilip bunu yorumlaması istendiğinde “ağlıyor, üzgün” olarak belirterek, sadece davranış işaretlerinin farkında olmadığının aynı zamanda insanların iç zihinsel durumu hakkında sonuçlar çıkardığı belirlendi. Çocuklar insanların iç yaşamının bir kısmını anlamaya yeni başladıklarından, büyüdükçe çocukların düşüncelerinde yer alan davranışsal kavramlar ve zihinsel kavramlarda büyük bir değişiklik meydana geldi (Schaffer, 2005).

2.2.7. Erken Çocuklukta Kişilik Gelişimi

Carl Rogers, Abraham Maslow, B.F. Skinner gibi birçok önemli ismin kişilik gelişimi konusunda farklı yaklaşımları vardır. Ancak bu bölümde yapısal kişilik kuramına değinilip kişilik gelişiminden genel olarak bahsedilecektir. Freud’un yapısal kişilik kuramına göre kişilik biyolojik temele dayalı üç sistemden oluşur.

- *İd (İlkel Benlik, İlk Ben):* Kişiliğin doğuştan var olan, mantıksız, bilinçsiz, hırslı ve bencil ögesidir. Beklemeyi bilmez, bebeklerin kişiliği bir anlamda tamamen id’dir denilebilir.
- *Ego (Ben, Benlik):* Bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresinde nasıl tanındığı konularındaki bilinçli bölümüdür. İki yaş ve daha küçük çocukların kişilik yapısının ikinci kısmında ego gelişmeye başlar. Ego gerçeklik ilkesine göre hareket eder. Benliğin birinci görevi, alt-benliğin dürtülerini (açlık, susuzluk, saldırganlık, vb.) tatmin etmek, ama bunu yaparken içinde bulunulan durumun gerçeklerini de dikkate almaktır.

- *Süper ego*: Kişiliğin üçüncü ve son gelişen kısmı süper egodur. Çocuk 5 yaşına geldiğinde oluşur. Bu sistem çocuğa ana babası tarafından aktarılan geleneksel değerlerin ve toplumsal kuralların içsel temsilcileridir (Deniz, 2017).

Üç-beş yaş arasındaki çocuklarda kişilik özellikleri çok çeşitlilik gösterir. Bu yıllarda davranışlarını kontrol etmeyi öğrenmeye başlayan çocukların, aileye ve başkalarına duydukları ihtiyaçlarda da azalma olur. Kendilerini sözel olarak daha rahat ifade etmelerinin getirdiği özgüven birçok davranışına yansır. Heyecanlandıklarında, korktuklarında ya da üzüldüklerinde kendilerini sakinleştirmeyi öğrenmeye başlarlar. Beş yaşına girmiş bir çocuk artık anne ve babasına ilişkin daha fazla kaygı ve ilgi gösterir, çünkü artık başkalarının da duyguları ve ihtiyaçları olduğunu anlamaya başlar (345erkenegitimsec.blogspot.com.tr 'den 22.02.2018 tarihinde alındı).

2.2.8. Erken Çocuklukta Ahlak Gelişimi

Freud çocuğun öğrendiği kuralların kişilik içerisindeki temel yapılardan olan “süper ego”yu oluşturduğunu öne sürmüştür; süperego içerisinde “vicdan” ve “ego ideali” bulunur. Vicdan, “iyi çocukların yapmayacağı şeyler”e karşılık gelir. Çocuk vicdanına aykırı bir şey yaptığında “suçluluk duygusu”, ego idealine uygun davranmadığında ise “utanç” duyar. Erikson da Freud’a benzer bir ahlak gelişim yaklaşımını benimsemekle birlikte, ahlak kurallarının öğrenilmesinde hem anne, hem de babanın etkili olduğunu öne sürmüştür (Bee ve Boyd, 2009).

Bilişsel-gelişimci yaklaşımın temsilcileri Piaget ve Kohlberg’in ahlak gelişimi konusunda evrelere dayanan görüşleri bulunmaktadır. Piaget’ye göre ahlak gelişimi ahlaki muhakemenin gelişimiyle sağlanır; bilişsel gelişim, ahlaki değerlendirme süreçlerini de geliştirir. Piaget çocukların oyun sırasındaki davranışlarını gözlemleyerek küçük yaştaki çocukların oyun sırasındaki kuralları daha az anladığını fark ederek, çocukların farklı yaşlarda oyun kurallarını nasıl betimledikleri ile ilgili onlara sorular yönelmiştir. Piaget, çocuğun ahlak gelişiminde benmerkezci, otoriteye dönük tekyönlü saygı, kurallardaki

katılık, nesnel sorumluluk (bir eylemin sonuçlarına göre değerlendirilmesi) düşünce biçiminden; özerk ahlaka sahip, karşılıklı saygıya dönük, koşullara göre esneklik gösteren kurallar, öznel sorumluluk (eylemi niyetine göre değerlendirme) düşünce biçimine doğru değişim görüldüğünü belirtmektedir (Ruffy, 1981).

Erken çocukluk deneyimlerinin ahlak gelişimi üzerindeki önemli etkisini vurgulayan ilk kuramcılardan birisi Sigmund Freud'dur. Freud, doğumda çocukların içsel, özellikle seksüel ve saldırgan dürtülerini tatmin etmek için güdülendiklerini ileri sürmüştür. Ancak çocuklar büyüdükçe anne-babalar ve toplumun diğer üyeleri çocukların belli toplumsal kurallar ve beklentilere uygun davranması için çocuğa daha fazla baskı yapmaya başlar. Bu toplumsal beklenti ve kurallar ile çocukların içsel dürtüleri ve yapmayı tercih ettiği şeyler çoğu zaman çatışma içindedir (Deniz, 2017).

2.2.9. Erken Çocuklukta Cinsel Gelişim

Çocuğun cinsel kimliğinin gelişiminde ve kendi cinsiyetine uygun davranış rollerinin oluşmasında çevresel etkenler önemli bir etkiye sahiptir. Çevrenin çocuğun cinsiyetine yönelik davranışları çocuğa alınan oyuncaktan, model olmaya kadar çok çeşitli bir yapıda şekillenmektedir. Cinsel gelişimin bir başka kültürel boyutu da çocuğun cinsel davranışlarına yönelik yaklaşımlardır. Değişik kültürler çocukların cinsel oyunlarına ve cinsel davranışlarına karşı çeşitli yaklaşımlar sergilerler (Deniz, 2017).

Aileler ve öğretmenler, çocukların cinsel gelişimlerinin onların tüm gelişimlerinin ayrılmaz bir parçası olduğunu kabul etmeleri ve buna bağlı olan problemleri ele almaları çok önemli bir sorumluluktur. Aileler ve öğretmenler tarafından bu durumun benimsenmesi gerekmektedir. Bu yüzden ailelerin ve öğretmenlerin cinsel gelişimi iyi bilmeleri gerekmektedir (Başaran, 1994).

Cinsiyet rolleri, evrensel boyutların yanında, kişinin kendi kültürüne özgü kadın ve erkek rollerinin bir sentezini oluşturur. Cinsiyet rolleri doğumdan başlayarak tüm “sosyalleşme” süreci boyunca bireyin ailesi, diğer insanlarla ve kurumlar aracılığı ile pekiştirilerek

kazandırılır. Böylece, bireyin kendi cinsine ilişkin davranışları, değer yargılarını, normları ve beklentileri öğrenir. Cinsiyet rolleri, kişinin başkalarına vereceği tepkilerin belirlenmesinde ve diğerlerinden kendisine yönelen davranışların uygun olup olmadığını yorumlamada belirleyici ve etkili olmaktadır (Özgüven, 2000).

Cinsel eğitim bireyin fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini anlaması, olumlu bir kişilik kavramı geliştirmesi, insan cinselliğine, başkalarının haklarına, görüş ve davranışlarına saygılı bir bakış açısı edinmesi ve olumlu davranış biçimi, değer yargıları geliştirmesi eğitimidir. Ayrıca, cinselliğin kişiler arasındaki öneminin algılanmasına, cinselliğe ilişkin toplumsal norm ve değerler hakkında bilgi edinilmesine yardımcı olur (Bayhan ve Artan, 2005).

2.2.10. Erken Çocuklukta Oyun Gelişimi ve Yaratıcılık

Çocuk oyunları, çocuk eğitimi ile toplumsal kültür açısından önemli olduğu gibi eğitim ve ruh bilimi yönünden de önem taşımaktadır. Çocukların eğitiminde en etkin yol olan oyun, çocuk için gerekli olan davranış, bilgi, becerilerini oyun içinde kendiliğinden öğrenir. İnsanlık ilişkileri, yardımlaşma, konuşma, bilgi edinme, alışkanlık ve deneyim kazanmak, yaşamın rollerini anlama olguları çocuk oyun içinde kavrar, benimser ve pekiştirir. Çocuğun kişiliği oyun içinde daha belirgin çizgilerle ortaya çıkar ve gelişir (Seyrek ve Sun, 2003).

Oyun içinde farklı kültürlerle karşılaşan çocuklar arasında kültür alışverişi gerçekleşir. Bu durum çocukların farklı yaşantıları görmesine olanak sağlar. Çocuklar arasında hoşgörülü davranma, farklı yaşantılara saygı duyma özellikleri gelişir (Hazar, 1996).

Gelişim süreci içinde nasıl ki çocukların davranışları değişiyorsa bundan doğal olarak oyun oynama biçimleri de etkilenmektedir. Örneğin, zihinsel gelişimde çocuk nesneyi tanıyıp keşfettikten sonra çocukta nesneyi değişik durumlar içinde kullanma (nesne geçişi) ve birleştirme görülür (Deniz, 2017).

Okul öncesi dönemindeki çocukların en sevdiği uğraşlardan olan etkinlikler, oyunlar, drama, tiyatrolar çocuğun hem eğlenmesini, hem mutlu olmasını hem de bazı değerleri kazanmasında önemli bir yere sahiptir. Öğretmenin bu uygulamaları yapması kendisi adına vazife, öğrenci içinse iyi karakterli bir kişilik, erdemli birey olması toplum içinde sosyal yaşama ayak uyduran, çevresince kabul edilen bir birey olması açısından çok önemlidir (Diana, 2010).

Özetle oyunlar; çocukların bedensel, zihinsel ve psikolojik gelişimine olumlu katkı sağlayan, güven kazanma, işbirliği halinde olma, gruba ait olma, olumlu bağlılık geliştiren etkinliklerdir. Aynı zamanda bireylerin çevreye duyarlılığını, dinlemeyi öğrenmeyi, saygı duymayı, kendi çıkarlarını geri plana atarak hoşgörülü olmayı öğreten ve geliştiren etkinliklerdir (Kara, 2010).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde bu araştırma ile ilgili bildiri, makale ve tezlere yer verilecektir. 2004 yılında Kaynak tarafından yapılan “Okul Öncesi Çocuklara Yönelik Piyano Metotlarının İncelenerek Kullanılma Durumlarının Saptanması” adlı araştırmada 12 tane yabancı kaynaklı piyano metodu incelenmiştir. Seçilen piyano metotlarının kullanılma durumları Gazi Üniversitesi, Hacettepe Konservatuarı, Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Sevda Cenap And Vakfı’nda okul öncesi çocuklara piyano eğitimi veren 35 piyano öğretmenin doldurduğu anketler doğrultusunda saptanmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre, Denes Agay – Learning To Play Piano Primer metodu %80, J. Thompson – Easiest Piano Course metodu %51, James Bastien – Piano Lessons Primer Level metodu %45, Tastenfinder Teknik metodu %37 oranında piyano eğitimcileri tarafından kullanılmakta diğer metotlar ise %20’nin altında kullanılmaktadır. Bazı metotları eğitimciler hiç tanımadığını belirtmiş, bazılarını ise tanıdığı halde kullanmadığını belirtmiştir. Araştırmacı tarafından seçilen metotlar genel ilkeler, eğitimciye rehberlik etme, izlenilen yöntemler, teknik beceri kazandırma, müzikal ve görsel öğeler yönünden incelenmiştir. Derslerde kulaktan öğretme yönteminin pek fazla tercih edilmediği, taklit yoluyla çaldırma yönteminin büyük ölçüde kullanıldığı, uzun süre renklerle nota öğretiminin notaların klavyedeki yerlerini öğrenmede geciktirici bir etken olduğu, ilk derslerde teorik bilgilerden pek bahsedilmediği, teknik, duruş ve tutuş kurallarında fazla ısrarcı olunmadığı, müzikal becerilerin kazandırılmasına büyük oranda önem verildiği

görülmektedir. Pişano öğretmenlerinin metot seğerken ęocukların; zihinsel, duygusal ve bedensel özelliklerini dikkate aldıkları, bireysel farklılıklarına önem verdikleri gözlenmiştir. Yanı sıra orta do yöntemi ile hazırlanmış olan ve görsel öğelere fazlaca yer veren metotların daha ęok kullanıldığı görülmektedir. Araştırmada okul öncesi pişano eğitimi ayrı bir uzmanlık gerektirdiğinden bu alana uygun eğitim almış deneyimli eğitimciler tarafından ders verilmesi, eğitimcilerin bu alanla ilgili seminerlere, kurslara katılması ve bu alanla ilgili hazırlanan metotların sürekli araştırılıp yerli yeni metotların yazılması önerilmiştir.

Güven, Çevik, Canbey ve Snapper tarafından 2012 yılında yapılan “Çocuklara Yönelik Pişano Eğitimi Başlangıç Metotları Üzerine Bir Değerlendirme” adlı araştırmada pişano eğitiminden, pişano eğitime ne zaman başlanması gerektiğinden ve pişano metotlarından bahsedilmiştir. Araştırma için 6 tanesi Türk, 4 tanesi yabancı kaynaklı olmak üzere toplam on adet metot seçilmiştir.

Metotlar araştırmacılar tarafından hazırlanan temel ve teknik gelişimleri barındıran tablo yardımı ile incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre, metotların %70’inde doğru duruş ve oturuş ile ilgili bilgilere, %80’inde sağ-sol el tanıtılması ve parmak numaraları hakkında bilgilere, %40’ında öğretmen eşliğine, %90’ında temel müzik bilgilerine, %100’ünde sol ve fa anahtarlarının birlikte kullanılmasına ve orta do yöntemine, %80’inde gam çalışmalarına, %90’ında bağı-kesik çalışmalara yer verilmiş ve %100’ünde çalışmaların resimlerle desteklenmiş olduğu kanılarına varılmıştır. Tüm metotların bazı eksik yönlerinin olduğu vurgulanmakla beraber büyük ölçüde bir başlangıç metodunda olması gereken özelliklerin bu metotlarda bulunduğu, pişano eğitimi sürecinde en önemli görevin pişano eğitimlerine düştüğü sonuçlarına varılmıştır. Pişano eğitimcilerine basılmış ve basılacak olan metotları takip etmeleri, yıllarca tek bir metoda bağı kalmaktansa kendilerini yenileyip metotları belli kıstaslar doğrultusunda değerlendirip kendilerine ve öğrencilerine göre seğim yapmaları önerilmektedir.

Işıkdemir tarafından 2017 yılında yapılan “6-11 Yaş Çocuklara Yönelik Başlangıç Pişano Metotlarının İncelenmesi ve Pişano Eğitimcilerinin Görüşleri” adlı Yüksek Lisans Tezinde

6-11 yaş başlangıç piyano eğitiminde kullanılan metotların, uzman ve piyano eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda oluşturulan teknik ve teorik kazanımlar açısından incelenmesi, bu metotlarla ilgili yaşanan problemlerin belirlenmesi ve piyano öğretiminin en önemli aşamasını oluşturan başlangıç eğitiminde karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri aranması hedeflenmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu yardımıyla 19 piyano eğitimci ile görüşme yapılmış, yapılan görüşmeler kayıt altına alınmış, elde edilen veriler uzman görüşleri doğrultusuyla oluşturulan başlangıç piyano metotlarında bulunması gereken teknik ve teorik kazanımların yer aldığı tablolar şeklinde gösterilip yorumlanmıştır. Araştırmada 6 tane Türk, 4 tane de yabancı kaynaklı metot incelenmiştir.

Metotlar uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan Teknik Kazanımlar ve Teorik Kazanımlar maddeleri doğrultusunda incelenip tablolar halinde sunulmuştur. Teknik Kazanımlar tablosu doğrultusunda metotlarda; oturuş, duruş ve elin duruşu, sağ-sol el parmak numaraları, iki elin birlikte başlaması, cümle bağı, ifade nefesi ve artikülasyon, legato-staccato çalışmaları, düzeyleri belirlenmiş makamsal ezgiler, dizi çalışmaları ve parmak geçişleri, çift ses çalışmaları, üç sesli akorlar ve akor bağlantılarının olup olmadığı incelenmiştir. Teorik Kazanımlar tablosunda ise; temel müzik bilgileri, sol ve fa anahtarının birlikte öğretimi, resimlerle destekleme, CD veya internet desteği, besteci ve dönem bilgileri, öğretmen eşliği, nota öğrenimi ile ilgili etkinliklere metotlarda yer verilip verilmediği incelenmiştir.

Araştırmanın sonucunda, teknik kazanımlar ve teorik kazanımlar tablolarında yer alan kazanımları tamamen barındıran bir metot yoktur. İncelenen metotlar, üretildikleri ülkelerin dillerinde ve kendi kültürel yapılarına uygun olarak hazırlanmış olup, metotlarda kullanılan görsel öğeler, resimler ve semboller yine kendi kültürel yapılarının izlerini taşımaktadır. Metotlarda nota öğretimi ile ilgili çalışmalar çok azdır. İki ve üzerinde seriden oluşan metotlar, birinci basamak olarak adlandırılan ilk kitaplarında sistematik bir başlangıç aşaması hedeflemiş olmasına rağmen serilerin ileriki kitapları zorluk seviyesine göre sıralanmış repertuvar kitapları olarak planlanmıştır. İncelenen 10 adet piyano

metodunun 6 tanesinin Türk yazarlara ait olduğu ancak 19 piyano eğitmeninin hişbirisinin piyano eğitimine Tşrk yazarlara ait olan metotlarla başlamadığı belirtilmiştir. Okul ncesi mşzik eğitiminin öğrencileri teknik ve teorik açıdan daha sonra tercih edecekleri çalgı eğitimine hazırlaması bakımından ne kadar değerli olduğuna, piyano metotlarının kendi kşltşrel zenginliklerimiz doğrultusunda, şocuklarımızın sosyal ve kşltşrel gelişimleriyle uyumlu bir şekilde, bilimsel temellerle planlanmış, teknolojik gelişmeleri içinde barındıran bir şekilde olması gerektiğine, okul öncesi mşzik eğitimine yönelik şalışmaların gözden geçirilip, alana yönelik yeni şalışmalar yapılmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır.

ztopalan, Tekin-Gşrgen, Uslu-zkan tarafından 2015 yılında yapılan “Başlangıç Piyano Kitaplarının Mşziksel, Görsel ve Tipografik Bştşnselliği” isimli şalışmada Tşrkiye’de basımı devam eden ve çocuklar için hazırlanmış olan on adet başlangıç piyano kitabı mşziksel, görsel ve tipografik özellikler açısından incelenmiştir. Araştırmada incelenen metotların 7 tanesi Tşrk kaynaklı iken 3 tanesi yabancı kaynaklıdır.

Kitapları incelemek için uzman grşşleri doğrultusunda mşziksel, görsel ve tipografik özelliklerle ilgili maddeler hazırlanmış ve sonrasında bu maddeler tablolar halinde sunulmuştur. Mşziksel özelliklere bakıldığında; CD eki, yazılı ğretmen eşliği, hareket içeren oyunlar, konuların kitap boyunca sistemli ilerlemesi, konuları destekleyen görsel kullanımı, piyanoda oturuş ve ellerin konumunun görselle desteklenmesi, temel mşzik bilgilerine parçaların içinde yer verilmesi, yeni konuları içeren yeterli sayıda parça, başparmakların orta do notasında konumlanması, yeterli sıklıkta parmak numarası hatırlatma, notasız ve parmak numarası içeren parçaların olup olmadığına odaklanıldığı grşlmektedir. Görsel gelere bakıldığında kitaplarda; tasarımda layout kullanımı, illşstrasyonların hedef kitleye uygunluğu, fotoğraf seçiminde hedef kitleye uygunluk, vinyetlerin hedef kitleye uygunluğu, fotoğrafların doğru kadrajlanması, görsellerin birbiriyle uyumu, tasarımda uygun renk kullanımı, tasarımda görsel hiyerarşi kurgusunun olup olmadıklarına bakılmıştır. Tipografik özelliklerde ise; çocuklara uygun yazı karakteri seçimi, çocuklara uygun punto kullanımı, anlatımda hiyerarşi (neme göre dşzenleme),

kullanılan yazı karakterlerinin birbiriyle uyumu, metin dizgisinde okunaklık kriterlerinin kitaplarda olup olmadıkları incelenmiştir.

Seçilen metotlar nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde hesaplamaları kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, söz konusu başlıklar altında gruplanan öğelerin incelenen kitapların hiçbirinde tamamen yer almadığı gözlemlenmiştir. Yanı sıra kitaplarda yer alan görsel ve tipografik öğelerdeki eksikliklerin, müziksel öğelere oranla daha fazla olduğu görölmektedir. Metotlara güzel düzenlemelerle hazırlanmış CD eşliklerinin eklenmesi, temel müzik bilgilerinin metotların başında yer alması yerine çalışılacak parçalarla birlikte verilmesi, görsellerin kullanımlarına daha fazla önem verilmesi önerilmektedir. Yanı sıra bu alanlarda çalışan piyano kitap yazarlarına kitapların tasarımcıları ile iş birliği içerisinde olmaları halinde kitapların her bakımdan çok daha verimli ve müzik eğitime faydalı olabileceğı vurgulanmıştır.

Çağlak ve Ercan tarafından 2017 yılında yapılan “Başlangıç Piyano Metotlarının İncelenmesi” adlı çalışmada farklı költürlere ait başlangıç piyano metotlarının incelenmesi ve metotlarda bulunması beklenen niteliklerin belirlenerek, bu sayede başlangıç piyano eğitiminde farklı metotların kullanımının önemini vurgulamak hedeflenmiştir. Araştırmada 6 adet yabancı kaynaklı metot incelenmiştir.

Bu araştırma nitel bir çalışma olup betimsel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden, amaçsal örneklemenin maksimum çeşitlilik yöntemiyle örneklem grubu belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda metotlarda bulunması gereken özellikler belirlenmiştir. Metotlarda bu özelliklerin olup olmadığı yüzde ve frekans hesaplamaları doğrultusunda tablolar halinde sunulmuştur. Metotlarda bulunması beklenen özellikler; görsel öğelere yer verilmesi, duruş ve oturuş bilgisi, el tutuş pozisyonu bilgisi, parmak numaralarının tanıtılması, piyano klavyesinin tanıtımı, teorik bilgiler, öğretmen eşliğı, dört el çalışmalar, müzik tarihi ve besteci bilgileri, müzik sözlüğü, şarkı sözleri,

tonalite bilgisi ve dizi çalışmaları, egzersiz çalışmaları, kulaktan çalma, legato-staccato çalışmaları, akor çalışmaları, yazma alıştırmaları olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, bütün metotlarda teorik bilgilere %100 oranında yer verilmesine rağmen incelenen metotların belirlenen diğer hiçbir maddeyi tamamen kapsamadıkları, farklı yaklaşımlara sahip oldukları görülmektedir. Piyano eğitimcilerinin sürekli literatürü takip edip yeni metotları tanımaları, kullanılan metotların öğrencilerin yaşlarına uygun olmalarının gerekliliği, doğaçlama çalışmalarının, tekerleme ve halk ezgilerinin ne kadar önemli olduğu ve tek bir metoda bağımlı kalınmamasının önemine değinilmiştir.

Paula M. Thomas-Lee tarafından 2003 yılında hazırlanmış “Dört ve Beş Yaşlarındaki Çocuklar İçin Piyano Pedagojisi: Okul Öncesi Eğitiminde Seçilmiş Piyano Metotlarının Analizi” isimli doktora çalışmasında araştırmacı 9 adet okul öncesi piyano metodunu piyano pedagojisinin temelleri doğrultusunda gelişim özellikleri ile iç içe bir şekilde analiz etmiştir. Piyano eğitime yeni başlayan 4-5 yaş aralığındaki çocukların gelişim özelliklerine uygun piyano metotları ile piyano eğitimi alıp almadıkları araştırılmıştır. Bu bağlamda bu yaş grubuna piyano öğretiminde hangi metotların mevcut olduğu araştırılmış ve araştırmacı tarafından seçilen metotlar incelenmiştir. Araştırmada piyano çalmanın yanı sıra erken çocukluk dönemi için gerekli olduğu düşünülen şarkı söyleme, doğaçlama yapma ve işitsel beceri geliştirme gibi unsurların da metotlarda olup olmadığı da belirlenmeye çalışılmıştır. Okul öncesi dönemdeki piyano öğrencilerine piyano öğretim sürecinde bu kilit unsurların öneminin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Fang Ting Huang 2007 yılında hazırladığı “Okul Öncesi Piyano Metotları ve Gelişimsel Olarak Uygun Uygulamalar” isimli doktora çalışmasında okul öncesi piyano metotlarının gelişimsel özelliklere uygun olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaca uygun olarak 5 adet okul öncesi piyano metodu analiz edilmek üzere seçilmiştir. Seçilen metotların görsel tasarımları, okul öncesi çocukların yaşlarına bağlı gelişimsel özelliklere uygunlukları, çocukların müzikal gelişimlerine etkileri ve piyano öğretim stratejileri incelenmiştir. Çalışma sonucunda bazı ilkeler geliştirilmiş ve yeni okul öncesi piyano

metotlarının oluşturulmasının ne kadar önemli olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu doğrultuda gelecekte iyi planlanmış yeni okul öncesi piyano metotları hazırlanması önerilmiştir.

Jee Yeon Ryu 2017 yılında hazırladığı “Çocuklarla Müzik Ve Piyano Çalmayı Keşfetmek: Bir Piyano Öğretmeninin Pedagojik Öyküleri” isimli doktora çalışmasında çocukların piyano çalmayı nasıl öğrenmesi gerektiğini araştırmıştır. Piyano öğretimi ile ilgili farklı bakış açıları ve uygulamaları göstermek de araştırmanın diğer amaçları arasındadır. Bu bağlamda öğrencilere piyano çalmayı öğretirken görsel, müzikal ve metinsel verilerin, fotoğraf ve videolar ile bu verilerin desteklenmesinin piyano öğretimi sürecinde ne kadar önemli olduğu vurgulanmıştır.

Kimberley Sundell 2012 yılında hazırladığı “Kapsamlı Müzisyenlik ve Başlangıç Piyano Metotları: İçerik Analizi” isimli yüksek lisans çalışmasında öğretmenleri müziğin teknik ve performans yönlerinin ötesine geçmeye teşvik etmenin yanı sıra teori, tarih, kompozisyon, doğaçlama ve işitsel beceri öğretiminin ders programlarına entegre edilmesinin önemini göstermeyi amaçlamıştır. Bu bağlamda, 12 piyano metodunun içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarında, öğretmenle birlikte çalmanın ne kadar önem arz ettiği ve piyano çalarken odaklanmanın işitsel becerilerle desteklenebileceği görölmüştür. Doğaçlama çalışmalara az yer verildiği göze çarpmaktadır ki bu doğrultuda yaratıcı etkinliklerin eksikliği sonucuna varılmıştır.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve verilerin analizi alt bölümlerine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamakları açısından incelenmesini amaçlamayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmanın herkes tarafından kabul edilen bir tanımını yapmak güçtür. Bunun nedeni ise nitel araştırma kavramının bir şemsiye kavram olarak kullanılmasından ve bu şemsiye altında yer alabilecek birçok kavramın değişik disiplinlerle yakından ilişkili olmasından kaynaklanmaktadır. Kültür analizi, antropoloji, durumsal araştırma, yorumlayıcı araştırma, eylem araştırması, doğal araştırma, betimsel araştırma, kuram geliştirme, içerik analizi bu kavramlardan sadece birkaç tanesidir. Tüm bu kavramlar araştırma deseni ve analiz teknikleri açılarından birbirlerine benzer yapılara sahip olduğu için nitel araştırma bu kavramları içine alan genel bir kavram olarak kabul edilir.

Her ne kadar tüm bu yönelimleri, yöntemleri, süreçleri ve özellikleri kapsayan bir tanım yapmak güç ise de nitel araştırmalar; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalar olarak tanımlanabilir. Başka bir deyişle nitel araştırmalar kuram oluşturmayı temel alan bir

anlayışla sosyal olguları bağlı bulundukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan yaklaşımlardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelenmesi bu araştırmanın amacına uygundur. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir. Hangi dokümanların önemli olduğu ve veri kaynağı olarak kullanılabileceği araştırma problemi ile yakından ilgilidir. Örneğin eğitim ile ilgili bir araştırmada; eğitim alanında ders kitapları, program (müfredat) yönergeleri, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci kayıtları, toplantı tutanakları vb. dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılabilir. Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi gözlem ve görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Bu anlamda doküman incelemesi, araştırmacıya, zaman ve para tasarrufu anlamında katkıda bulunacaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Buna göre bu araştırmada, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi ile araştırmacı tarafından seçilen okul öncesi piyano metotları doküman inceleme yöntemiyle araştırılmıştır. Araştırmacı tarafından görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel yönden metotları incelemek amacıyla hazırlanan inceleme kriterleri uzman görüşüne sunulmuş ve yeniden düzenlenerek son halini almıştır. Seçilen metotlar uzman görüşleri yardımıyla hazırlanan kriterler doğrultusunda piyano alanında uzman beş kişi tarafından incelenmiştir.

4.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmada nitel araştırmalarda kullanılan seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yönteminden faydalanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Araştırmanın evrenini okul öncesi piyano metotları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise araştırmacı tarafından amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilen dört adet

okul öncesi piyano metodu oluşturmıştır. Araştırmada incelenecek metotlar aşağıdaki gibidir.

a) Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien'in *Bastiens' Invitation to Music*:

- Piano Party A
- Piano Party B

b) Nancy Faber ve Randall Faber'in *My First Piano Adventure*:

- Lesson Book A
- Lesson Book B
- Lesson Book C

c) Nail Yavuzoğlu'nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi*

d) Yalçın İman'ın *Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metodu*

4.3. Veri toplama aracı

Araştırmada okul öncesi piyano metotları hakkında bilgi toplamak için internette ve çeşitli kütüphanelerde dergi, tez ve makaleler araştırılmış, literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen literatürden araştırmacı tarafından seçilen metotlar, erken çocukluk dönemi gelişim basamakları açısından incelenmiştir.

Piyano metotlarına ait görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel özellikleri içeren bir ölçek araştırmacı tarafından düzenlenmiş ve piyano eğitimi alanında 3, okul öncesi eğitimi alanında 2, okul öncesi müzik eğitimi alanında 2 olmak üzere toplam 7 uzman eşliğinde ölçeğin kapsam geçerliliği yapılmıştır. Uzmanlardan seçilen metotları incelemek üzere belirlenen maddelerin uygun olup olmadıklarıyla ilgili görüş belirtmeleri istenmiştir. Uzmanların ortak görüşe varmadığı maddeler tablolardan çıkarılmış, uyarlanmış ve ölçeğe son hali verilmiştir.

Ölçekte 5’li likert tip (Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmıştır. Görsel özelliklerde 6, teknik özelliklerde 8, müzikal-teorik özelliklerde 14, gelişimsel özelliklerde 24 (fiziksel gelişim 6, bilişsel gelişim 13, sosyal ve duygusal gelişim 5) madde kullanılmıştır. Seçilen metotlar hazırlanan ölçek soruları doğrultusunda piyano eğitiminde alanında uzman 5 kişi tarafından incelenmiştir. (Bakınız EK-1)

4.4. Verilerin Analizi

Ölçek maddelerine uzmanların verdikleri cevaplar tablolştırılmış, yüzde ve frekans sayılarına yer verilmiştir. Uzmanların metotlara ait görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel özellikleri değerlendirmeleri sonucunda ortaya çıkan benzerlikler ve farklılıklara değinilerek metotların amaca uygunluğu, başarı düzeyleri değerlendirilmiştir.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamakları açısından incelenmesini amaçlayan bu araştırmaya ait bulgular ve yorumları aşağıda verilmiştir. Bu bölümde araştırmacı tarafından hazırlanan ölçeğe göre bu araştırma kapsamında seçilen piyano metotları görsel, teknik, müzikal ve teorik, gelişimsel özelliklere göre piyano eğitimi alanındaki 5 uzman tarafından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar her bir metot için ayrı ayrı olmak üzere yüzde ve frekans hesaplamaları ile tablolaştırılarak aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60

Tablo 1’de görüldüğü üzere uzmanların tamamının görsel özelliklerdeki kriterlere katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevaplarını verdikleri görülmektedir. Buna göre Piano Party A kitabı

bütün görsel özelliklere uymaktadır. Metodun dış kapağı ve sayfa düzeni güzel planlanmıştır. Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri yanı sıra kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiştir. Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekicidir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de hedef kitleye uygun seçilmiştir.

Tablo 2.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 2’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Piano Party A kitabının teknik özelliklere uyumu gözükmemektedir. Metot boyunca doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgilere rastlanılmamaktadır. Buna rağmen doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış ve iki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir. Metotta bağlı – kesik çalma, çift ses çalışmaları, üç ses – akor çalışmaları, dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmemiştir. Bu çalışmalar için henüz erken olduğu düşünülmektedir.

Tablo 3.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	100
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	-	-	-	-	1	20	4	80	-	-
Nota isimleri öğretilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100

Tablo 3'te uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Piano Party A kitabının müzikal ve teorik özelliklere uyumlu olduğu görülmektedir. Kitapta içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmene yönlendirme yapılmıştır. Temel müzik bilgilerine yer verilmiştir ve hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiştir. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bu bilgiler için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine çeşitli parçalarda yer verilmiştir. Birlikte müzik yapmak adına öğretmen eşliğinin önemli olduğu düşünülmektedir. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir. Dört el çalışmaları için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş, nota isimleri öğretilmiştir ve az da olsa öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiştir. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilecektir. Metotla paralel çalışma – ödev kitabı

tasarlanmıştır. Tek kitaptan çalışmamak ve destekleyici kaynaklarla öğrenilenleri pekiştirmek adına metotla paralel ilerleyen diğer kitaplar oldukça değerlidir. Ancak metotla birlikte CD eki verilmemiştir. Günümüz teknoloji çağında çocuğun evde CD'yi takip dinleme, çalma gibi pekiştirme çalışmaları yapması beklenmektedir. Bu metotta CD eki olmaması büyük bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 4.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party A Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	40
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	1	20	-	-	4	80
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	1	20	1	20	3	60	-	-
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	1	20	1	20	2	40	1	20
İşlenilen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	-	-	2	40	-	-	3	60	-	-
Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	1	20	2	40	2	40	-	-	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeye” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri											
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	1	20	-	-	-	-	4	80	
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	1	20	-	-	1	20	3	60	
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	-	-	-	-	1	20	3	60	1	20	
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60	

Tablo 4’te uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Piano Party A kitabının gelişimsel özelliklere uyumu görülmektedir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara ve ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırıldığı, çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verildiği ve bu doğrultuda çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına ilerleyen etkinliklerde verildiği gözlemlenmektedir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçıldığı ve büyük figürlere yer verildiği, renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlendiği görülmüştür.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; piyano ile arkadaş olmaya yönelik temaların işlendiği, dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verildiği, dizeksiz nota eğitimine yer verildiği ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapıldığı görülmektedir. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarı, etkinlik sonlarında yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmesi ve işlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmesi konularında uzmanlar kararsız kalmışlardır. Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların çoğunda açıklama yapılmamıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme söz konusudur. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine, doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara rastlanmaktadır. Oyun gelişimi ve yaratacılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir. Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.

Tablo 5.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Keskinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Keskinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60

Tablo 5’de görüldüğü üzere uzmanlar Piano Party B kitabının bütün görsel özelliklere uyduğu görüşünde birleşmektedir. Metodun dış kapağı ve sayfa düzeni planlaması göze hitap etmektedir. Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri yaş grubuna uygundur. Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiştir. Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından çocuğun ilgisini çekecek şekildedir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de hedef kitleye uygun seçilmiştir.

Tablo 6.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	-	-	2	40	3	60	-	-	-	-
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	5	100								

Tablo 6’da uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Piano Party B kitabı boyunca doğru parmak el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgilere rastlanılmamaktadır. Ancak metotta doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmıştır. İki el birlikte kullanılmıştır. Bağlı–kesik çalma ile ilgili çalışmaların olup olmadığı hususunda uzmanlar kararsız kalmıştır. Çift ses çalışmaları, üç ses–akor çalışmalarına yer verilmiştir. Ancak, dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmemiştir. Bu çalışmalar için henüz erken olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens' - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	2	40	-	-	-	-	1	20	2	40
Nota isimleri öğretilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100

Tablo 7’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Piano Party B kitabının müzikal ve teorik özelliklere uyumu gözlemlenmektedir. Kitapta içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmene yönlendirme yapılmıştır. Temel müzik bilgilerine yer verilmiştir ve hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiştir. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bu bilgiler için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine çeşitli parçalarda yer verilmiştir. Birlikte müzik yapmak adına öğretmen eşliğinin önemli olduğu düşünülmektedir. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir. Dört el çalışmaları için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Doğaçlama çalışmalarına yer verilmiş ve nota isimleri öğretilmiştir. Az da olsa öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle

pekiştirilmiştir. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilmesi planlanmıştır. Metotla paralel çalışma–ödev kitabı tasarlanmıştır. Metoda paralel kaynakların olması önemlidir. Metotla birlikte CD eki verilmemiştir. Günümüz teknoloji çağı göz önünde bulundurulduğunda çocuğun evde CD’yi takip dinleme, çalma gibi pekiştirme çalışmaları yapması beklenmektedir. Bu nedenle CD eki olmaması bu konuda büyük bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 8.

Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien - Bastiens’ - Invitation to Music: Piano Party B Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	2	40	1	20	2	40	-	-	-	-
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	-	-	-	-	1	20	-	-	4	80
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	1	20	-	-	4	80	-	-
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	1	20	-	-	4	80	-	-
İşlenilen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	-	-	1	20	-	-	4	80	-	-
Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	1	20	2	40	-	-	2	40	-	-
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	1	20	1	20	3	60
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeyene” ilkesine uygun bir ilerleme ele	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

alınmıştır.												
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri												
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	1	20	-	-	-	-	-	4	80	
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	2	40	1	20	1	20	1	20	-	-	-	
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	

Tablo 8’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Piano Party B kitabının gelişimsel özelliklere uyumlu olduğu görülmektedir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturduğu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara ve ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanılmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırıldığı da görülmemektedir. Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir. Bu doğrultuda çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına da ilerleyen etkinliklerde verilmiştir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış ve büyük figürlere daha çok yer verilmiştir. Metot boyunca renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlendiği görülmüştür.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta, piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir. Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalar görülmektedir. Metotta, bu yaş grubundaki çocuğun gelişimini olumlu yönde etkileyecek çalışmalar vardır. Dizeksiz nota eğitimine yer verildiği ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapıldığı görülmektedir. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarlarına, etkinlik sonlarında ise yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. Derslerde yapılan etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir. Etkinliklerde müzik kavramlarının

somutlaştırılması konusuna uzmanların bir kısmı katılmış bir kısmı ise katılmamıştır. Müzik kavramlarının somutlaştırılarak anlatılması hedef yaş grubu için öğrenmeyi kolaylaştırmakta ve önemli görülmektedir. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların çoğunda açıklamalar yapılmıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme görülmektedir. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine, doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinlikler doğrultusunda çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalar gözlemlenmektedir. Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinlikler metotta bulunmaktadır. Ancak metot aileyi öğrenme sürecine dahil etmez ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmemiştir.

Tablo 9.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book A Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	-	-	1	20	3	60	1	20
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	4	80	1	20
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Tablo 9’da görüleceği üzere uzmanlar görsel özelliklerdeki kriterlere katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevaplarını vermiştir. Buna göre, Lesson Book A kitabı bütün görsel özelliklere uymaktadır. Metodun dış kapağı ve sayfa düzeni göze hoş gelmektedir. Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri çocuklara uygundur. Kullanılan resim ve fotoğraflar çocukların ilgisini çekecek şekildedir. Bu doğrultuda kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından da ilgi çekicidir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de hedef kitleye uygundur.

Tablo 10.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book A Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
		%		%		%		%		%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	2	40	1	20	1	20	-	-	1	20
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	3	60	2	40	-	-
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	1	20	2	40	1	20	1	20	-	-
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100

Tablo 10’da uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Lesson Book A kitabı teknik özellikler kapsamında iyi planlanmıştır. Doğru parmak el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgiler fotoğraflarla desteklenmiştir. Doğru parmak numaraları belli aralıklarla hatırlatılmıştır. Bu yaş grubu için parmak numaralarını tekrar tekrar hatırlatmak önemlidir. İki elin birlikte kullanılması ve çift ses çalışmaları metotta bulunmaktadır. Metotta bağlı–kesik çalma ile ilgili çalışmalar, üç ses–akor çalışmaları, dizi

çalışmaları ve parmak geçişleri ile ilgili herhangi bir alıştırmaya gözle çarpmamaktadır. Uzmanlar da bu çalışmalar için henüz erken olduğunu düşünmektedir.

Tablo 11.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book A Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Nota isimleri öğretilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Tablo 11’de uzmanların cevapları doğrultusunda Lesson Book A kitabının müzikal ve teorik özelliklere uyumu verilmiştir. Kitapta içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiştir. Temel müzik bilgileri öğretilmiştir. Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiştir. Dizeksiz nota öğretimi kullanılmıştır. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bu bilgiler için henüz erkendir. Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine bazı parçalarda rastlanılmaktadır. Uzmanlar, birlikte müzik yapmak adına öğretmen eşliğinin ne

kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir. Dört el çalışmaları için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Doğaçlama çalışmalarına yer verilmiş ve nota isimleri öğretilmiştir. Ancak öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmemiştir. Bu yaş grubu boyama ve çizim yapmayı sevdiği için bu gibi etkinliklere yer verilmesi beklenirdi. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilecektir. Metotla paralel çalışma – ödev kitabı tasarlanmıştır. Metotla paralel ilerleyen destekleyici kaynaklar oldukça değerlidir. Metotla birlikte verilen CD eki günümüz teknolojisi de göz önünde bulundurulduğunda doğru bir planlama olmuştur. Evde çocuk CD’den hem şarkıları dinleyebilir, hem söyleyebilir, hem de piyanoda çalabilir.

Tablo 12.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book A Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	1	20	-	-	-	-	4	80	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	2	40	2	40	1	20
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	1	20	-	-	2	40	2	80
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	1	20	-	-	2	40	2	80
İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	1	20	4	80	-	-

Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeye” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri										
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	1	20	-	-	-	-	4	80
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Tablo 12’ye bakıldığında uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Lesson Book A kitabının gelişimsel özelliklere uyumlu olduğu görülmektedir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturduğu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara rastlanılmakta ancak ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırılmıştır. Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir. Buradan destekle çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına ilerleyen etkinliklerde verildiği görülmektedir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış ve büyük figürlere yer verilmiştir. Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir. Bu gibi özellikler hedef yaş grubu için önemlidir.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; piyano ile arkadaş olmaya yönelik temaların işlendiği, dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verildiği gözlemlenmiştir. Dizeksiz nota eğitimi ile başlayıp dizekli nota eğitimi ile devam edilmiştir. Bu yaş grubu için güzel bir planlama olarak göze çarpmaktadır. Dikkat

dağıtmayan sayfa planlamaları yapıldığı görülmektedir. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarlarına, etkinlik sonlarında da yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. Metot boyunca işlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara rastlanılmaktadır. Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların bazılarında açıklamalar yapılmış bazılarında yapılmamıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme söz konusudur.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme gözlemlenmektedir. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir ki bu çok önemlidir. Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalar göze çarpmaktadır. Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir. Ancak metot aileyi öğrenme sürecine dahil etmez ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmemiştir.

Tablo 13.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book B Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	-	-	2	40	2	40	1	20
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	4	80	1	20
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Tablo 13'te uzmanlara göre Lesson Book B kitabı bütün görsel özelliklere uymaktadır. Metodun dış kapağı konusunda kararsız kalan uzmanlar olsa da dış kapak ve sayfa düzeni planlaması göze hoş gelmektedir. Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri çocukların okuyabileceği şekildedir. Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygundur. Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından çocukların ilgisini çekecek şekildedir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de hedef yaş grubuna uygundur.

Tablo 14.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book B Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	2	40	1	20	1	20	-	-	1	20
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	2	40	-	-	3	60
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 14’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Lesson Book B kitabının teknik özelliklere uyumu verilmiştir. Doğru parmak el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgiler fotoğraflarla desteklenmiş ve bu konuda açıklamalar yapılmıştır. Doğru parmak numaralarının belirli aralıklarla hatırlatılmıştır. Bu yaş grubunda parmak numaralarının hatırlatılması önemlidir. İki elin birlikte kullanılması, çift ses çalışmaları, üç ses – akor çalışmaları metotta yer almıştır. Metotta bağlı–kesik çalma ile ilgili çalışmalar bulunmamaktadır. Dizi çalışmaları ve parmak geçişleri ile ilgili herhangi bir alıştırmaya yoktur ve uzmanlar bu çalışmalar için henüz erken olduğunu belirtmiştir.

Tablo 15.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book B Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	4	80	-	-	1	20	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	1	20	1	20	-	-	-	-	3	60
Nota isimleri öğretilmiş.	1	20	-	-	-	-	-	-	4	80
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	4	80	-	-	-	-	-	-	1	20
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Tablo 15’de görüldüğü üzere Lesson Book B kitabında içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmene yönlendirme yapılmıştır. Temel müzik bilgilerine yer verilmiştir ve hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiştir. Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiştir. Dizeksiz nota öğretimi yerini dizekli nota öğretimine bırakmıştır. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Uzmanlar da bu bilgilerin verilmesi için henüz erken olduğunu düşünmektedir. Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine yer verilmiştir. Birlikte müzik yapmak adına öğretmen eşlikleri önemlidir. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir.

Dört el çalışmaları için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş, nota isimleri öğretilmiştir ancak öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmemiştir. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilecektir. Metotla paralel çalışma – ödev kitabı tasarlanmıştır. Metotla paralel ilerleyen yardımcı kitaplar oldukça önemlidir. Metotla birlikte verilen CD eki günümüz teknolojisi de göz önünde bulundurulduğunda doğru bir planlama olmuştur. Evde çocuk CD’den hem şarkıları dinleyebilir, hem söyleyebilir, hem de piyanoda çalabilir.

Tablo 16.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book B Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	-	-	-	-	1	20	4	80	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	1	20	1	20	2	40	-	-	1	20
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	-	-	1	20	-	-	-	-	4	80
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	-	-	1	20	1	20	3	60
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	1	20	-	-	1	20	1	20	2	40
İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak	4	80	-	-	1	20	-	-	-	-

üzere alıştırmalara yer verilmiştir.													
Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80		
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	4	80	1	20		
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100		
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeye” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100		
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100		
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100		
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri													
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100		
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80		
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	1	20	-	-	-	-	-	2	40	2	40		
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	4	80	-	-	-	-	-	-	-	1	20		
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100		

Tablo 16’da uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Lesson Book B kitabının gelişimsel özelliklere uyumu verilmiştir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturduğu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara rastlanılmakta ancak ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırılmamıştır. İlk kitapta bu etkinlikler vardı ancak bu ikinci kitap olduğu için bulunmamaktadır. Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verildiği ve bu doğrultuda çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına ilerleyen etkinliklerde verildiği gözlemlenmektedir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış ve büyük figürlere yer verilmiştir. Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; piyano ile arkadaş olmaya yönelik temaların işlendiği ve dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verildiği görülmektedir. Dizeksiz nota eğitimine yer verildiği ve ilerledikçe dizekli nota eğitimine geçildiği görülmüştür. Dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapıldığı görülmektedir. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarına ve etkinlik sonlarında yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. Ancak işlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmemiştir. Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların bir kısmında açıklama yapılmıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme planlanmıştır. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir. Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkarmak amaçlanmıştır. Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir. Ancak metot aileyi öğrenme sürecine dahil etmez ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmemiştir.

Tablo 17.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book C Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	1	20	-	-	1	20	2	40	1	20
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	4	80	1	20
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

Tablo 17’de görüleceği üzere uzmanlar görsel özelliklerdeki kriterlerin çoğuna katılmaktadır. Buna göre, Lesson Book C kitabının dış kapağı ve sayfa düzeni güzel planlanmıştır. Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri çocuklar için uygundur. Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiştir. Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar çocuklar için ilgi çekicidir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de hedef kitleye uygundur.

Tablo 18.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book C Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	1	20	2	40	2	40	-	-	-	-
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	1	20	2	40	2	40	-	-	-	-
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 18’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Lesson Book C kitabının teknik özelliklere uyumu verilmiştir. Doğru parmak el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgiler fotoğraflarla birlikte metotta vardır. Doğru parmak numaralarının belirli aralıklarla hatırlatılmıştır. İki elin birlikte kullanılması ve çift ses çalışmaları metotta yer almıştır. Metotta bağlı–kesik çalma ile ilgili çalışmalar, üç ses–akor çalışmaları, dizi çalışmaları ve parmak geçişleri ile ilgili herhangi bir alıştırmaya göze çarpmamaktadır.

Tablo 19.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book C Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Nota isimleri öğretilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100

Tablo 19’da görüldüğü üzere Lesson Book C kitabında içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmene yönlendirme yapılmıştır. Temel müzik bilgilerine yer verilmiştir. Okul öncesi çocuklara uygun nota öğretimi seçilmiştir. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Serinin üçüncü kitabı olması ve öğrencinin seviyesinin ilerlemeye başlamasından dolayı için bu bilgilere yer verildiği düşünülmektedir. Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine çeşitli parçalarda yer verilmiştir. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir. Doğaçlama çalışmalara yer verilmiştir. Nota isimleri öğretilmiştir ancak öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmemiştir. Bu yaş grubu boyama ve çizim gibi etkinlikleri zevkle yapacağı için metotta bulunabilirdi. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilecektir.

Metotla paralel çalışma – ödev kitabı tasarlanmıştır. Metotla birlikte verilen CD eki günümüz teknolojisi göz önünde bulundurulduğunda doğru bir planlama olarak görülmektedir. Evde CD’yi çalıp hem şarkıları dinleyip üstüne söyleyebilir, hem de çalabilir.

Tablo 20.

Nancy Faber ve Randall Faber – My First Piano Adventure: Lesson Book C Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	-	-	-	-	1	20	4	80	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	1	20	-	-	-	-	-	-	4	80
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	3	60	-	-	1	20	-	-	1	20
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	-	-	1	20	4	80	-	-
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	-	-	1	20	-	-	4	80
İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinliklerde müzik kavramları	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80

somutlaştırılmıştır.												
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-	
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeyene” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri												
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	

Tablo 20’de uzmanların cevapları ışığında Lesson Book C kitabının gelişimsel özelliklere uyumu verilmiştir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara rastlanılmakta ancak ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırılmamıştır. Bu yaş grubu bu etkinlikleri keyifle yapacağı için metotta bulunabilirdi. Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiş ve çocukların daha zayıf olan 4

ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına ilerleyen etkinliklerde yer verilmiştir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmıştır. Büyük figürlere yer verildiği, renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlendiği görülmüştür.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; piyano ile arkadaş olmaya yönelik temaların işlenmiş, dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir. Artık dizeksiz nota eğitimine pek yer verilmediği daha çok dizekli nota eğitimi kullanıldığı göze çarpmaktadır. Dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarına, etkinlik sonlarında yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. Ancak işlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmemiştir. Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların çoğunda açıklama yapılmıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme vardır. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir. Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara rastlamak mümkündür. Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir ancak metot aileyi öğrenme sürecine dahil etmez ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmemiştir.

Tablo 21.

Nail Yavuzoğlu – Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100

Tablo 21'e bakıldığında uzmanların tamamının görsel özelliklerdeki kriterlere katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevaplarını verdikleri görülmektedir. Buna göre Nail Yavuzoğlu'nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi* kitabı bütün görsel özelliklere uymaktadır. Metodun dış kapağı ve sayfa düzeni güzel planlanmıştır. Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri yanı sıra kullanılan resim ve fotoğraflar hedef yaş grubuna uygundur. Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar çocuklar için ilgi çekicidir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de hedef kitleye uygun seçilmiştir.

Tablo 22.

Nail Yavuzoğlu – Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 22’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda Nail Yavuzoğlu’nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi* kitabının teknik özelliklere uyumu verilmiştir. Doğru parmak el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgiler fotoğraflarla desteklenmiştir. Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmıştır. İki elin birlikte kullanılması metotta yer almıştır. Metotta bağlı–kesik çalma ile ilgili çalışmalar, çift ses çalışmaları, üç ses – akor çalışmaları, dizi çalışmaları ve parmak geçişleri ile ilgili herhangi bir alıştırma göze çarpmamaktadır. Bu çalışmalar için henüz erken olduğu düşünülmektedir.

Tablo 23.

Nail Yavuzoğlu – Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	-	-	5	100	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	1	20	-	-	1	20	3	60
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	4	80	-	-	1	20	-	-	-	-
Nota isimleri öğretilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 23’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda kitabın müzikal ve teorik özelliklere uyumu verilmiştir. Kitapta içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmene yönlendirme yapılmamıştır. Öğretmeni metot ile ilgili bilgilendirmek amacıyla bu yönlendirmeler çok önemlidir. Temel müzik bilgilerine yer verilmiştir ve hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiştir. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bu bilgiler için henüz erkendir. Metot sistematik, sıralı

ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine çeşitli parçalarda yer verilmiştir. Birlikte müzik yapmak adına öğretmen eşliğinin önemli görülmektedir. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir. Uzmanlar da dört el çalışmaları için henüz erken olduğunu düşünmektedir. Doğaçlama çalışmalara yer verilmemiştir. Nota isimleri öğretilmiştir ve öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiştir. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilmesi planlanmıştır. Öğrenciyi motive etmek için önemlidir. Metotla paralel herhangi bir çalışma-ödev kitabı tasarlanmamıştır. Destekleyici kaynak olsa iyi olabilirdi. Metotla birlikte verilen CD eki günümüz teknolojisi de göz önünde bulundurulduğunda doğru bir planlama olmuştur. Evde çocuk CD'den şarkıları dinleyebilir, söyleyebilir ve çalabilir.

Tablo 24.

Nail Yavuzoğlu – Okul Öncesi Piyano Eğitimi Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	1	20	-	-	4	80
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	2	40	1	20	-	-	1	20	1	20
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	3	60	2	40	-	-	-	-
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	-	-	-	-	1	20	-	-	4	80

Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeye” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri										
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	-	-	-	-	4	80	1	20
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	2	40	1	20	-	-	2	40	-	-
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-

Tablo 24’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda kitabın gelişimsel özelliklere uyumu verilmiştir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara ve ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırıldığı görülmüştür. Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları

parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir. Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına ise ilerleyen etkinliklerde verildiği görülmektedir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış ve büyük figürlere yer verilmiştir. Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; piyano ile arkadaş olmaya yönelik temaların işlenmediği ve dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmediği görülmüştür. Bu çalışmalar önemlidir ancak metotta bulunmamaktadır. Dizeksiz nota eğitimine yer verildiği ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapıldığı görülmektedir. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarına, etkinlik sonlarında ise yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalar bulunmamaktadır. Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların çoğunda açıklama yapılmıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme görülmektedir. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir. Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalar vardır. Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir. Metot aileyi öğrenme sürecine dahil etmez ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmemiştir.

Tablo 25.

Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	1	20	1	20	3	60	-	-
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	5	100	-	-	-	-	-	-
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	1	20	4	80	-	-
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60

Tablo 25'e bakıldığında uzmanların farklı cevaplar verdikleri görülmektedir. Buna göre Yalçın İman'ın *Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metodu* bütün görsel özelliklere uymamaktadır. Metodun dış kapağı göze hoş gelmektedir, ancak sayfa düzeni güzel planlanmamıştır. Diğer taraftan nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklükleri yanı sıra kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiştir. Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekicidir. Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler de yaş grubuna uygundur.

Tablo 26.

Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Teknik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 26’da uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda kitabın teknik özelliklere uyumu gözlemlenmektedir. Doğru parmak el, bilek, dirsek duruşları ve piyano başında doğru oturuş, duruş ile ilgili bilgiler metotta bulunmamaktadır. Doğru parmak numaralarının belirli aralıklarla hatırlatılması ve iki elin birlikte kullanılması metotta yer almıştır. Metotta bağlı–kesik çalma ile ilgili çalışmalar, çift ses çalışmalarına yer verilmiştir. Üç ses–akor çalışmaları, dizi çalışmaları ve parmak geçişleri ile ilgili herhangi bir alıştırma göze çarpmamaktadır. Bu çalışmalar için henüz erken olduğu düşünülmektedir.

Tablo 27.

Yalçın İman – Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	1	20	-	-	4	80	-	-
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	1	20	-	-	4	80	-	-
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Nota isimleri öğretilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	1	20	2	40	-	-	2	40	-	-
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmış.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 27’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda kitabın müzikal ve teorik özelliklere uyumu verilmiştir. Kitapta içindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmene yönlendirme yapılmıştır. Temel müzik bilgilerine yer verilmiştir. Yaş grubuna uygun nota öğretimi seçilmiştir. Metotta çeşitli bestecilerin eserlerine, besteci ve dönemler ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bu bilgiler için erken olduğu düşünülmektedir. Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmıştır. Öğretmen eşliklerine yer verilmemiştir. Öğretmen eşliklerinin olmasında fayda bulunmaktadır. Dört el çalışmalarına yer verilmemiştir. Dört el çalışmaları için henüz erken olduğu düşünülmektedir. Doğaçlama çalışmalara yer verilmemiştir. Nota isimleri öğretilmiştir. Ancak öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri, vb. müzik bilgileri boyama ve çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmemiştir. Metodun sonunda öğrenciye bir sertifika verilmesi planlanmamıştır. Metotla paralel herhangi bir çalışma – ödev kitabı

tasarlanmamıştır ve metotla birlikte CD eki verilmemiştir. Destekleyici bir çalışma kitabı ve CD eki olmaması metot için büyük bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 28.

Yalçın İman–Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metoduna Ait Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturduğu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	2	40	-	-	1	20	2	40	-	-
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	3	60	2	40	-	-	-	-	-	-
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	-	-	1	20	2	40	2	40
İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	1	20	-	-	1	20	2	40	1	20
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	4	80	1	20	-	-	-	-	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	1	20	1	20	3	60
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeyene” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	1	20	1	20	3	60
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	1	20	1	20	3	60
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “hesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	1	20	1	20	3	60
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri										
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	1	20	2	40	1	20	1	20
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	2	40	3	60	-	-	-	-

Tablo 28’de uzmanların verdikleri cevaplar doğrultusunda İman’ın kitabının gelişimsel özelliklere uyumu gözükmektedir.

Fiziksel gelişim özelliklerine bakıldığında kitapta; çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılara ve ayağın altına tabure koyulması ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye rastlanmamıştır. Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yaptırılmamıştır. Bu etkinlikleri çocuklar zevk alarak yaptığı için metotta bulunabilirdi. Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verildiği, çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımlarına ilerleyen etkinliklerde verildiği gözlemlenmektedir. Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmamış ve büyük figürlere yer verilmemiştir. Renk seçimi ve tonlamasında da karmaşık bir yaklaşım izlenmiştir. Metotta hedef yaş grubundaki çocuğun dikkatini dağıtacak çok etken bulunmaktadır.

Bilişsel gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; piyano ile arkadaş olmaya yönelik temaların işlendiği ancak dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmediği görülmektedir. Dizeksiz nota eğitimine yer verilmemiştir. Okul öncesi yaş grubuna uygun bir nota eğitimi gözlemlenmemiştir. Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmamıştır. Etkinlik başlarında eski konuların tekrarı, etkinlik sonlarında yeni konuya hazırlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. Ancak işlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmemiştir. Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır. Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konuların neredeyse hiçbirinde açıklama yapılmamıştır. Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene”, “somuttan soyuta”, “nesnellik ve açıklık” ilkelerine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.

Sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ele alındığında kitapta; çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahip bir ilerleme söz konusudur. Metotta öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmemiştir. Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalar

da gözlemlenmemiştir. Oyun gelişimi ve yaratacılığı destekleyen çocuk merkezli etkinlikler bulunmamaktadır. Metot aileyi öğrenme sürecine dahil etmez ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmemiştir. Metotta birçok konuda eksiklikler gözlemlenmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul öncesi piyano metotlarının erken çocukluk dönemi gelişim basamakları açısından incelenmesinin amaçlandığı bu araştırmada seçilen metotların belirlenen görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel özelliklere ne kadar uyduğu gözlemlenmiştir. Araştırmacı tarafından seçilen okul öncesi piyano metotları doküman inceleme yöntemiyle araştırılmıştır. Araştırmacı tarafından görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel yönden metotları incelemek amacıyla hazırlanan inceleme kriterleri piyano eğitiminde 3, okul öncesi eğitiminde 2, okul öncesi müzik eğitiminde 2 olmak üzere toplamda 7 uzman görüşüne sunulmuş ve yeniden düzenlenerek son halini almıştır. Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen metotlar hazırlanan inceleme kriterleri doğrultusunda piyano eğitimi alanındaki 5 uzman tarafından incelenmiştir.

Bu çalışmada araştırmacı tarafından seçilen aşağıdaki metotlar incelenmiştir.

- a) Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien'in *Bastiens' Invitation to Music*:
 - Piano Party A
 - Piano Party B
- b) Nancy Faber ve Randall Faber'in *My First Piano Adventure*:
 - Lesson Book A

- Lesson Book B
- Lesson Book C

c) Nail Yavuzoğlu'nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi*

d) Yalçın İman'ın *Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metodu*

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- 1) Araştırmacı tarafından seçilen Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien'in *Bastien's' Invitation to Music* metodunun Piano Party A kitabı belirlenen görsel özelliklerin hepsine uymaktadır. Teknik, müzikal ve teorik özelliklerin çoğunluğuna uyum gözlemlenmiştir. Fiziksel ve bilişsel gelişim özelliklerinin neredeyse tamamına uyum sağlamakta olan kitap, sosyal ve duygusal gelişim özelliklerine tamamen uymaktadır.
- 2) Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien'in *Bastien's' Invitation to Music* – Piano Party B kitabının görsel özelliklerin tamamına uyduğu gözlemlenmektedir. Teknik, müzikal ve teorik özelliklerin neredeyse hepsine uyumludur. Fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim özelliklerine kısmen uyum sağlamaktadır.
- 3) Nancy Faber ve Randall Faber'ın *My First Piano Adventure* metodunun Lesson Book A kitabı görsel ve teknik özelliklerin hepsine uymaktadır. Müzikal ve teorik özellikler ele alındığında birkaç eksik dışında kitabın bütün özelliklere uyumlu olduğu gözlemlenmiştir. Fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim özelliklerine yüksek bir oranda uyum söz konusudur.
- 4) *My First Piano Adventure* metodunun Lesson Book B kitabı görsel ve teknik özelliklere kısmen uymaktadır. Müzikal ve teorik özelliklere gayet uyumlu olduğu görülmektedir. Fiziksel gelişim özelliklerinde bazı eksiklikler olmasına rağmen bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim özelliklerinin çoğunlukla uyumlu olduğu görülmektedir.

- 5) *My First Piano Adventure* metodunun Lesson Book C kitabı görsel ve teknik özelliklere kısmen uyum göstermektedir. Müzikal ve teorik özelliklere neredeyse tamamiyle uyumludur. Bilişsel gelişim özelliklerinde bazı eksiklikler olmasına rağmen fiziksel, sosyal ve duygusal gelişim özelliklerine çoğunlukla uyum sağlamaktadır.
- 6) Nail Yavuzoğlu'nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi* adlı metodu görsel ve teknik özelliklere tamamen uymaktadır. Müzikal ve teorik özelliklere kısmen uyum sağladığı görülmektedir. Fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim özelliklerinin neredeyse tamamiyle uyumludur.

Araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak verilen öneriler aşağıda olduğu gibidir:

- 1) Jane Smisor Bastien, Lisa Bastien ve Lori Bastien tarafından hazırlanmış olan *Bastien's' Invitation to Music* metodunun Piano Party A ve Piano Party B kitapları ile Nancy Faber ve Randall Faber tarafından hazırlanmış olan *My First Piano Adventure* adlı metodun Lesson Book A, Lesson Book B ve Lesson Book C kitapları genel olarak güzel planlanmıştır ve hedef yaş grubuna uygundur. Bu doğrultuda bu metotların okul öncesi piyano eğitiminde kullanılması önerilebilir.
- 2) Nail Yavuzoğlu tarafından hazırlanmış *Okul Öncesi Piyano Eğitimi* metodu özellikle görsel ve teknik özelliklere çok uyumludur. Müzikal ve teorik özellikler ve gelişimsel özelliklere bakıldığında bazı eksiklikler söz konusu olsa da öğretmen bu boşlukları doldurarak derslere devam ederse güzel bir ilerleme söz konusu olabilir. Sonuç olarak Nail Yavuzoğlu'nun *Okul Öncesi Piyano Eğitimi* metodunun okul öncesi piyano eğitiminde kullanılması önerilebilir.
- 3) Ülkemizde okul öncesi yaş grubuna uygun ve görsel, teknik, müzikal, teorik ve gelişimsel anlamda çocukları olumlu yönde etkileyebilecek şekilde hazırlanmış yeni metotlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda, piyano eğitimcilerine bu çalışmada araştırmacı hazırlanmış kriterlere uygun yeni okul öncesi piyano metotları hazırlamaları önerilebilir.

- 4) Piyano öğretmenlerinin okul öncesi yaş grubuyla ders yapmaya başlamadan önce kullanacakları metotları bu çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanmış kriterlere göre inceleyip, metotların hedef yaş grubuna uygunluğunu ölçtükten sonra kullanmaya başlamaları önerilebilir.
- 5) Tek bir metoda bağlı kalınmadan, farklı metotlarla ve kaynaklarla iç içe bir piyano öğretim sürecinin ele alınmasının gerektiği önerilebilir.
- 6) Kullanılmakta olan piyano metotlarının çoğunlukla 4 yaş ve üzeri, 6-11 yaş arası, 7-12 yaş arası gibi geniş yaş aralıklarla yazıldığı görüldüğünden hazırlanan metotların daha kısa yaş aralıklarına göre tekrar düzenlenerek okul öncesi döneme denk gelen yaş grubuna dikkat edilmesi önerilebilir.
- 7) Okul öncesi döneme denk gelen yaş grubundaki çocukların her anlamda ne kadar hassas olduğunun ve bu dönemin ne kadar önemli olduğunun her zaman akılda tutulması ve buna göre davranılması gerektiği önerilebilir.
- 8) Piyano öğretmenlerinin okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim özelliklerine hakim olmaları ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye devam etmeleri önerilebilir.
- 9) Piyano öğretmenlerinin piyano pedagojisi ile ilgili eksikliklerini tamamlamak üzere araştırmalar yapmaları, bilimsel etkinliklere katılmaları ve gerekirse bu konuda uzmanlardan ders almaları önerilebilir.
- 10) Okul öncesi ve okul öncesi müzik eğitimi alanlarında yapılmış farklı bilimsel çalışmaların incelenmesi ve okul öncesi piyano eğitimi alanında daha fazla bilimsel çalışma yapılması önerilebilir.
- 11) Okul öncesi müzik eğitimine eğitim fakültesine bağlı müzik öğretmenliği programlarında daha fazla yer verilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Aksan, D. (1998). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dil bilim*. Ankara: TDK.
- Aral, N., Kandır, A. & Can Yaşar, M. (2002). *Okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim programı*. (İkinci Baskı). İstanbul: YA-PA.
- Arı, R. (2005). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel.
- Arı, R. (2006). *Gelişim ve öğrenme*. (Testlerle Desteklenmiş 3.Baskı), Ankara: Nobel.
- Arslan, A. (2005). *Müziğe başlarken*. İstanbul: Morpa Kültür
- Atay, M. (2005). *Çocukluk dönemi gelişim*. Ankara: Kök.
- Atay, M. (2007). *Çocukluk döneminde gelişim*. (İkinci baskı). Ankara: Kök.
- Aydın, A., (1999). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Ankara: Anı.
- Aydın, B. (2010). *Çocuk ve ergen psikolojisi* (3. Baskı). Ankara: Nobel.
- Bacanlı, H.(2002) *Gelişim ve öğrenme* (Altıncı basım). Ankara: Nobel.
- Banet, B. (1990). *Okulöncesi çocuklar için temeller: High/scope yaklaşımı*. İstanbul: UNİCEF.
- Bastien, J.S., Bastien, L. & Bastien, L. (1993). *Invitation to music, piano party A*. Park Ridge: General Words & Music.
- Bastien, J.S., Bastien, L. & Bastien, L. (1993). *Invitation to music, piano party B*. Park Ridge: General Words & Music.
- Bastien, J.S., Bastien, L. & Bastien, L. (1993). *Invitation to music, performance party A*. Park Ridge: General Words & Music.

- Bastien, J.S., Bastien, L. & Bastien, L. (1993). *Invitation to music, performance party B*. Park Ridge: General Words & Music.
- Bastien, J.S., Bastien, L. & Bastien, L. (1993). *Invitation to music, theory & Ear training party A*. Park Ridge: General Words & Music.
- Bastien, J.S., Bastien, L. & Bastien, L. (1993). *Invitation to music, theory & Ear training party B*. Park Ridge: General Words & Music.
- Bastien, J.W. (1973). *How to teach piano successfully*. Park Ridge: General Words & Music.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitimin psikolojik temelleri, eğitim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu.
- Başaran, İ.E. (1994). *Eğitim psikolojisi: Modern eğitimin psikolojik temelleri*. Ankara, 134-143.
- Bayhan, P. S. & Artan, İ. (2005). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Bayhan, P.S. ve Artan, İ. (2004). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Bayram, S. (2004). *The effect of instruction with concrete models on eighth grade Students. Geometry Achievement and Attitudes Toward Geometry*.
- Bee, H. ve Boyd, D. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi*. İstanbul: Kaknüs
- Binbaşıoğlu C. (1975). *Gelişim psikolojisi*. Ankara: Binbaşıoğlu.
- Bornstein, M. H., Tamis-LeMonda, C. S., Tal, J., Ludemann, P., Toda, S., Rahn, C. W., Pecheux, M., Azuma, H., & Vardi, D. (1992). Maternal responsiveness to infants in three societies: The United States, France and Japan. *Child Development*, 63, 808-821.
- Bronson, G. W. (1994). Infants' transitions toward adult-like scanning. *Child Development*, 65, 1253-1261.
- Can, G. (2002). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi* (5. Baskı). Ankara: Pegam.
- Caulfield, R. (2001). *Infants toddlers*. 211-268. New Jersey: Prentice Hall,

- Ceylan, Ş. (2014). Okul öncesi çocuklarda sosyal becerilerin desteklenmesi konusunda öğretmen ve veli görüşlerinin belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(35), 99-114.
- Charles, C. M. (1992). *Öğretmenler için piaget ilkeleri*. Ankara: Lazer.
- Charles, C.M. (1999). *Öğretmenler için piaget ilkeleri* (2. Baskı), Ankara: Anı.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing among Five Approaches*, USA: Sage.
- Cüceloğlu, D. (2000). *İnsan insana*. İstanbul: Remzi.
- Cüceloğlu, D. (2007). *İnsan ve davranışı*. (Onaltıncı basım). İstanbul: Remzi.
- Çeçen, R. (2007). Bilişsel gelişim ve dil gelişimi. M. Engin Deniz (Ed.) *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Maya Akademi.
- DeLoache, J.S. (1995). Early understanding and use of symbols: The model model. *Current Directions in Psychological Science*, 4, 109-113.
- Dereboy, İ.F. (1993). *Kimlik bocalaması, anlamak, tanımak, ele almak*. Malatya: Özmert.
- Diana, N. P. R. (2010). *The advantages and disadvantages of using games in teaching vocabulary to the third graders of top school elementary school*. Final Project Report, Sebelas Maret University.
- Eğilmez, H. O. (2009). Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocukları için kullanılması öngörülen öğrenmeyi hızlandırıcı ve pekiştirici görsel çalışmalar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 71-88.
- Erdoğan, S. (2006). *Altı yaş grubu çocuklarına drama yöntemi ile verilen matematik eğitiminin matematik yeteneğine etkisinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Eren, B. (2006). *Bursa ili anaokullarındaki 4, 5, 6 yaş grubu çocukların müzik eğitime yönelik ihtiyaçlarının tespiti ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Erikson, E.H. (1968). *Identity: youth and crisis*, New York: W.W. Norton&Company,Inc.
- Ersevimi, İ. (2010). *Freud ve psikanalizin temel ilkeleri*. İstanbul: Assos.
- Faber, N. & Faber, R. (2006). *My first piano adventure lesson book A*. Fort Lauderdale: The FJH Music.
- Faber, N. & Faber, R. (2006). *My first piano adventure lesson book B*. Fort Lauderdale: The FJH Music.
- Faber, N. & Faber, R. (2006). *My first piano adventure writing book A*. Fort Lauderdale: The FJH Music.
- Faber, N. & Faber, R. (2006). *My first piano adventure writing book B*. Fort Lauderdale: The FJH Music.
- Fenmen, M. (1947). *Piyanistin el kitabı*. Ankara: Ankara.
- Flavell, J. H. (1985). *Cognitive development (2nd ed.) Englewood cliffs*. New Jersey: Prentice Hall.
- Flavell, J. H. (1993). Young children's understanding of thinking and consciousness. *Current Direction in Psychological Science*, 2, 40-43
- Gaddes, W. H. (1985). *Learning disabilities and brain function*. New York: Springer.
- Gallahue D, Ozmun J, & Goodway J. (2011). *Understanding motor development: Infants, children, adolescents, adults*. (7th edition) Boston: McGraw-Hill.
- Gallahue, D. & Ozmun, J. C. (1995). *Understanding motor development: Infants, childrens, adolescents, adults*. Dubuque: Benchmark.
- Gallahue, D. (1982). *Understanding motor development in children*. New York: John Wiley.

- Gallahue, D. L., Ozmun, J. C. & Goodway, J. D. (2014). *Motor gelişimi anlamak. Bebekler, çocuklar, ergenler, yetişkinler*. D. S. Özer ve A. Aktop (Çev.). Ankara: Nobel.
- Gander, M. & Gardiner, H. W. (1998). *Çocuk ve ergen gelişimi*. (3. Baskı). Ankara: İmge.
- Gander, M.J. & Gardiner, H.W. (1995). *Çocuk ve ergen gelişimi*. Ankara: İmge
- Geçtan, E. (1994). *Psikodinamik psikiyatri ve normal dışı davranışlar*. İstanbul: Remzi.
- Güven, D. E., Çevik, D. B., Canbey, E. G., & Snapper, E. K. (2012). Çocuklara yönelik piyano eğitimi başlangıç metotları üzerine bir değerlendirme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 158-164.
- Gzesh, S. M., & Surber C. F. (1985). Visual perspective-taking skills in children. *Child Development*, 56, 1204-1213.
- Halvaşı, B. (1989). *Okul öncesi çocuklarda piyano eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Hazar, M. (2006). *Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitim*. Ankara: Tutibay.
- Huang, T. F. (2007). *Preschool piano methods and developmentally appropriate practice*. University of Missouri-Columbia. Doctor of Philosophy.
- İtfnoroji (2019). *Sözlük*. <http://www.itfnoroji.org/semi2/cocuk/> sayfasından erişilmiştir.
- Kara, M. (2010). Oyunlarla yabancılara Türkçe öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 15, 407-415
- Karar, S. (1984). *6-11 yaş grubu çocuklarında piyano eğitimi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, 1. Ulusal Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, İzmir.
- Kartal, H. (2005). *Erken çocukluk eğitim programlarından anne-çocuk eğitim programı'nın 6 yaş grubundaki çocukların bilişsel gelişimlerine etkisi*. Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

- Kartal, H. (2007). Erken çocukluk eğitimi programlarından anne-çocuk eğitimi programının altı yaş grubundaki çocukların bilişsel gelişimlerine etkisi. *İlköğretim Online* 6(2), 234-248.
- Kaynak, T. (2004). *Okul öncesi çocuklara yönelik piyano metotlarının incelenerek kullanılması durumlarının saptanması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Keech, R. (2002) Ophthalmology. In A. Rudolph, R. Kamei, K. Overby (Eds.), *Rudolph's Fundamentals of pediatrics* (3rd ed., pp. 847-862). New York: McGraw-Hill.
- Kıldan, O. & Pektaş, M. (2009). Erken çocukluk döneminde fen ve doğa ile ilgili konuların öğretilmesinde okulöncesi öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 113-127.
- Kulaksızoğlu, A. (2001). *Ergenlik psikolojisi*. (Genişletilmiş Dördüncü Basım). İstanbul: Remzi.
- Lutz, S. L., & Huitt, W. G. (2004). Connecting Cognitive Development and Constructivism: Implications from Theory for instruction and assessment. *Constructivism in the Human Sciences*, 9 (1), 67-90.
- Lyon T.D, Flavell, J. H. (1994). Young children's understanding of "remember" and "forget".. *Child Development*, 65, 1357-1371.
- Miller, P. (2002). *Theories of development*. (4th ed.) NewYork: Worth
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *İlköğretim okullarındaki kaynaştırma uygulamalarının değerlendirilmesi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Molla, M. (2002). *Çocukların erken piyano eğitimi üzerine bir araştırma*. Sanatta Yeterlilik Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Morgan, C.T. (1995). *Psikolojiye giriş* (11. Baskı). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü.
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları okul öncesi dönem* (Dördüncü Baskı), İstanbul: Epsilon.

- Ömeroğlu, E. & Kandır, A. (2005) *Bilişsel gelişim*, İstanbul, Morpa.
- Özbay, Y. (2003). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Trabzon: İber.
- Özer, M.A. (2005). Etkin öğrenmede yeni arayışlar: İşbirliğine dayalı öğrenme ve buluş yoluyla öğrenme. *Bilig, Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(35), 105-131.
- Özgüven, İ.E. (2000). *Çocuk gelişimi ve psikolojisi*. Eskişehir: Açıköğretim.
- Özmert, E.N. (2006). Erken çocukluk gelişiminin desteklenmesi-III: aile. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 49(3), 256-273.
- Pogrud, R. L., & Fazzi, D. L. (2002). *Early Focus: Working with young children who are blind and visually impaired and their families* (2nd ed.). New York: AFB.
- Ruffy, M. (1981). Influence of social factors in the development of the young child's moral development. *European Journal of Social Psychology*, 11, 61-75 p.
- Ryu, Y.J.(2017). *Exploring music and piano playing with young children: a piano teacher's pedagogical stories*. The University Of British Columbia. The Faculty of Graduate and Postdoctoral Studies. Doctor of Philosophy.
- Santrock J. W. (2013) *"Life-Span Development Fourteenth Edition"*, United States of America, the McGraw-Hill Companies.
- Savaş, B. (2006). *Okuma eğitimi ve çocuklarda dil gelişimi*. İstanbul: Alfa.
- Schaffer, H. R. (2005). *Child Psychology* 2nd ed., Blackwell.
- Selçuk, Z., (2000). *Gelişim ve öğrenme*.(7. Baskı).Ankara: Nobel
- Senemoğlu, N. (2002). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim öğrenme ve öğretim (kuramdan uygulamaya)*. Ankara: gönül.
- Sevinç, M. (2009). *Erken çocukluk gelişimi ve eğitiminde oyun*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Strom, J. (2009). *Manipulatives in mathematics instruction*. Usa: Bemidji State University Department Of Mathematics and Computer Science.

- Sun, M. & Seyrek, H. (2002). *Okul öncesi eğitimde müzik*. İzmir: Mey Müzik Eserleri.
- Sun, M. (1997). *Temel müzik eğitimi*. Ankara: Doruk.
- Sundell, K. (2012). *Comprehensive musicianship and beginner piano method books: A content analysis*. University of Ottawa. Master's degree in Music. Canada.
- Sutton-Smith, S. (1967) The role of play in cognitive development. *Young Children*, 22, 361-370.
- Tall, D. (1994). *A versatile theory of visualisation and symbolisation in mathematics*. Paper presented at the Plenary Presentation at the Commission Internationale pour l'Etude et l'Amelioration de l'Enseignement des mathematiques, Toulouse, France.
- Thomas, L.M.P.(2003). *Piano pedagogy for four-and five-year-olds: An analysis of selected piano methods for teaching preschool children*. Baylor University. Doctor of Musical Arts
- Thomas, M. (2000) Comparing theories of child development /5th ed.) Pacific Grove, CA: Brooks/Cole
- Tos, F. (2001). *Çocuğun gelişiminde okul öncesi eğitim*. İstanbul: Kariyer.
- Uçal, E. (2003). *Okul öncesi müzik eğitiminde orff öğretisinin müziksel beceriler üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Uszler, M., Gordon, S., Mach, E., & Watts. A. (1991). *The Well-Tempered Keyboard Teacher*, Schirmer Books, A Division of Macmillan, Inc., New York, USA.
- Uysal, A. & Balkan, İ.K. (2015). Sosyal beceri eğitimi alan ve almayan okul öncesi çocukların, sosyal beceri ve benlik kavramı düzeyleri açısından karşılaştırılması *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 35 (1), 27-56.
- Ülgen, G. & Fidan, E. (1997). *Çocuk gelişimi*. (Yedinci Basım). İstanbul: Milli Eğitim.

- Ünal, İ. (2006). *6-8 yaş çocukları için piyano eğitimi veren kurumlarda öğretmenlerin başlangıç aşamasında piyano öğretim yöntemlerinden biri olarak yaratıcı dramaya ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ürfioğlu, A. (1984). *Okul öncesi döneminde müziğin gelişimi ve önemi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, 1. Ulusal Müzik Sempozyum'unda sunulmuş bildiri, İzmir.
- Varış, F. (1991). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Yaşar, Ş. (2009). *Okulöncesi eğitime giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Yavuzer, H. (2005). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi.
- Yazgan-İnanç, B., Bilgin, & Atıcı-Kılıç, M. (2004). *Gelişim psikolojisi çocuk ve ergen gelişimi*. Adana: Nobel
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde müzik öğretimi*. Ankara: Anı.

EKLER

Ek-1. Değerlendirme Kriterleri

Tablo 1.
Görsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Metodun dış kapağı güzel planlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metodun sayfa düzeni planlaması güzel yapılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nota, ölçü, dizek, sus, vb. bütün işaretlerin büyüklüğü hedef kitleye uygun planlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kullanılan resim ve fotoğraflar hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kullanılan resim ve fotoğraflar renk, boyut, vb. kıstaslar açısından ilgi çekici.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kullanılan yazı karakterleri, punto gibi tipografik özellikler hedef kitleye uygun seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 2.
Teknik Özellikler

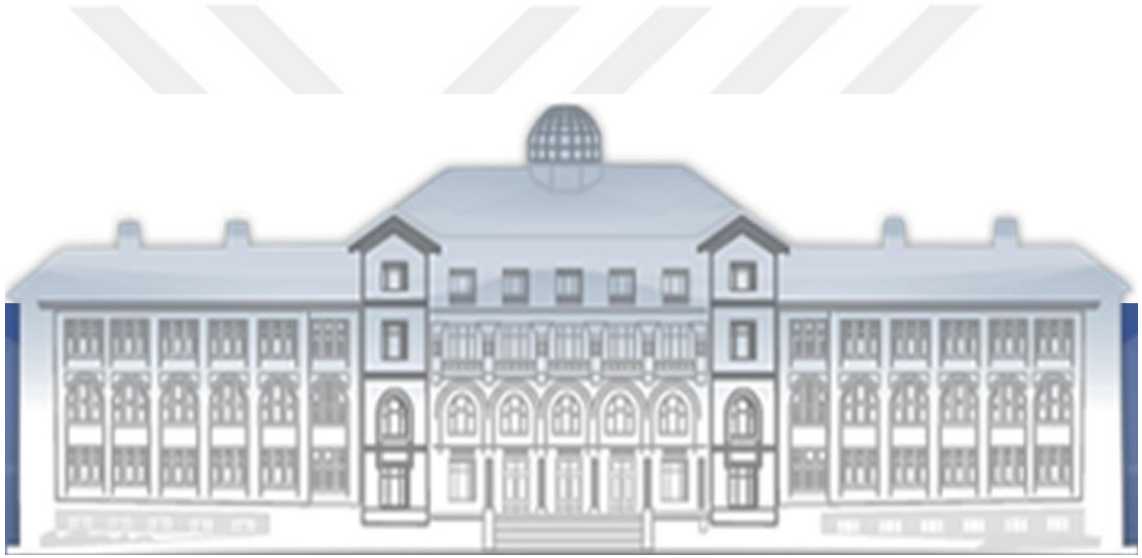
	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
Doğru parmak, el, bilek, dirsek duruşları ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Piyano başında doğru oturuş ve duruş ile ilgili bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğru parmak numaraları belirli aralıklarla hatırlatılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İki elin birlikte kullanımına yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bağlı - kesik çalma ile ilgili çalışmalar yapılmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çift ses çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Üç ses – akor çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dizi çalışmaları ve parmak geçişlerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 3.
Müzikal ve Teorik Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katılıyorum	%	Kesinlikle Katılıyorum	%
İçindekiler veya öneriler kısmı ile öğretmen yönlendirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Temel müzik bilgilerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hedef kitleye uygun nota öğretimi seçilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çeşitli bestecilerin eserlerine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Besteci ve dönemler hakkında bilgiler verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot sistematik, sıralı ve planlı bir şekilde tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğretmen eşliğine yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dört el çalışmalarına yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama çalışmalara yer verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nota isimleri öğretilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğretilen notalar, anahtarlar, suslar, nüans terimleri, hız terimleri vb. müzik bilgileri boyama, çizim gibi etkinliklerle pekiştirilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metodun sonunda öğrenciye sertifika verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metotla birlikte CD eki verilmiş.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metotla paralel çalışma - ödev kitabı tasarlanmış.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 4.
Gelişimsel Özellikler

	Kesinlikle Katılmıyorum	%	Katılmıyorum	%	Kararsızım	%	Katlıyorum	%	Kesinlikle Katlıyorum	%
Fiziksel Gelişim Özellikleri										
Çocuğun piyano başında oturuşu ile ilgili kas, iskelet sağlığını koruyucu uyarılar yapılmış ve ayağın altına tabure koyulması sağlanmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların ellerini yumruk yaptırarak tuşlar üzerinde etkinlikler yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların daha güçlü olan 1 ve 2 numaraları parmaklarını kullandığı etkinliklere daha fazla yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların daha zayıf olan 4 ve 5 numaraları parmaklarının kullanımı ilerleyen etkinliklerde verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çocukların görme becerilerine uygun olarak küçük ve ayrıntılı figürlerden kaçılmış, büyük figürlere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Renk seçimi ve tonlamasında karmaşık olmayan bir yaklaşım izlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilişsel Gelişim Özellikleri										
Piyano ile arkadaş olmaya yönelik temalar işlenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dil gelişimine fayda sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dizeksiz nota eğitimi ile başlamıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sade ve dikkat dağıtmayan sayfa planlamaları yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinliklere başlarken eski konulara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinlik sonlarında sonraki etkinliklere hazırlayıcı çalışmalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İşlenen etkinlikler doğrultusunda evde çalışılmak üzere alıştırmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Etkinliklerde müzik kavramları somutlaştırılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nota saplarının yerlerinin değişmesi, sağ ve sol el geçişleri, aynı anlama gelen farklı işaretlerin kullanılması vb. konularda açıklamalar yapılmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “basitten karmaşığa” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “bilinenden bilinmeyene” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “somuttan soyuta” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okul öncesi eğitim ilkelerinden “nesnellik ve açıklık” ilkesine uygun bir ilerleme ele alınmıştır.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri										
Çocuğu piyano başında sıkmadan, çocuğun canını acıtacak kadar parmaklarını yormadan, onu mutlu edip eğlendirecek özelliklere sahiptir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğretmeniyle veya piyano dersi alan başka bir arkadaşıyla birlikte çalma etkinliklerine yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğaçlama, birlikte çalma vb. etkinliklerle çocuğun girişkenliğini öne çıkaracak çalışmalara yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metot aileyi öğrenme sürecine dahil eder ve çocuğun evde düzenli çalışması ile ilgili aile denetimi istenmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oyun gelişimi ve yaratıcılığı destekleyen çocuk merkezli etkinliklere yer verilmiştir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..